

ČESKÁ ZEMEDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

KATEDRA APLIKOVANÉ EKOLOGIE

ANALÝZA HISTORICKÝCH KRAJINNÝCH STRUKTUR NA ÚZEMÍ
NAVRHOVANÉ KPZ KUTNOHORSKO

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: doc. ThLic. Ing. Arch. Jiří Kupka Ph.D.

Diplomant: Bc. Iveta Řeháková

2019

Česká zemědělská univerzita v Praze
Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autorka práce: Bc. Iveta Řeháková
Studijní program: Krajinné inženýrství
Obor: Regionální environmentální správa

Vedoucí práce: doc. ThLic. Ing. arch. Jiří Kupka, Ph.D.
Garantující pracoviště: Katedra biotechnických úprav krajiny
Jazyk práce: Čeština

Název práce: **Analýza historických krajinných struktur na území navrhované KPZ Kutnohorsko**

Název anglicky: **Analysis of Historical Landscape Structures in the Kutnohorsko Landscape Heritage Zone**

Cíle práce: Kromě stávajících 25 krajinných památkových zón na území ČR (05/2017), byly v minulosti vytipovány desítky dalších možných území, ke kterým zatím nejsou zpracovány podrobné analýzy. Tato území také mohla za poslední desetiletí ztratit své hodnoty, pro které byla navržena. Cílem DP je identifikace a vyhodnocení dochovaných historických krajinných struktur na území navrhované KPZ Kutnohorsko (Středočeský kraj) se zaměřením na využití regionální literatury a archivních mapových podkladů. Výstupem DP bude vhodná mapová, textová a fotografická prezentace dochovaných krajinných struktur jakožto hodnot kulturní krajiny. Materiál může být v praxi podkladem pro vyhlášení KPZ, příp. pro rozhodování orgánů SPP na území budoucí KPZ, jako podklad pro KPÚ, ÚP (P+R) či hodnocení krajinného rázu dle zák. 114/92 Sb.

Metodika: DP bude vycházet z Metodických pokynů pro zpracování diplomové práce na FŽP a z Pravidel zadávání, zpracování, odevzdávání, archivace a zveřejňování bakalářských a diplomových prací na ČZU (směrnice rektora 5/2017). V rešeršní části se zaměří především na problematiku kulturní krajiny, jejích hodnot, možnostmi její ochrany a využitelnosti různých archivních pramenů (mapových, leteckých snímků atd.) pro identifikaci a prezentaci těchto hodnot. V popisu řešeného území, daného hranicí navrhované KPZ, budou stručně charakterizovány přírodní a kulturně-historické podmínky a danosti řešeného území. Hlavní analytická část bude vedle terénních průzkumů a studia regionální literatury vycházet z analýzy dochovaných archivních map a leteckých snímků, dle kterých bude popsána krajina Kutnohorska v důležitých vývojových etapách a na základě toho zmapován současný stav a dochovanost stop historického vývoje. Výsledky budou prezentovány

mapovými výstupy v prostředí GIS, textovými komentáři a bohatou fotografickou přílohou. Závěry budou vztaženy k případné praktické využitelnosti práce (viz Cíle).

Doporučený rozsah práce: 60-80 NS textu + grafická příloha v prostředí GIS + fotografická příloha

Klíčová slova: kulturní krajina, historické krajinné struktury, krajinná památková zóna, státní památková péče, historická geografie

Doporučené zdroje informací:

1. CAJTHAML, J. -- SEMOTANOVÁ, E. *Akademický atlas českých dějin*. Praha: Academia, 2014. ISBN 978-80-200-2182-3.
2. HÁJEK, P. *Česká krajina a baroko*. Praha: Malá Skála, 2003. ISBN 80-902777-6-4.
3. HÁJEK, P.-- SÁDLO, J. Česká barokní krajina: co to vlastně je? *Dějiny a současnost XXVI* (2004), č. 3 a 4.
4. KUPKA, Jiří. Duchovní význam místa jako hodnota území. *Urbanismus a územní rozvoj XII* (2009), č. 3.
5. KUPKA, J. *Krajiny kulturní a historické : vliv hodnot kulturní a historické charakteristiky na krajinný ráz naší krajiny*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2010. ISBN 978-80-01-04653-1.
6. MÍCHAL, I. -- LOW, J. *Krajinný ráz*. Kostelec n.Č.l.: LP, 2003.
7. recentní literatura k popisu přírodní charakteristiky (Demek, Culek), regionální literatura, archivní mapy a ikonografie
8. SÁDLO, J. *Krajina a revoluce : významné přelomy ve vývoji kulturní krajiny českých zemí*. Praha: Malá Skála, 2008. ISBN 978-80-86776-06-4.
9. SALAŠOVÁ, A. -- KUČA, K. -- VOREL, I. -- WEBER, M. -- KUČOVÁ, V. *Krajinné památkové zóny České republiky*. Praha: Národní památkový ústav, 2015. ISBN 978-80-7480-045-0.
10. SEMOTANOVÁ, Eva. *Historická geografie Českých zemí*. Praha: Historický ústav AV ČR, 2002.

Předběžný termín obhajoby: 2018/19 LS - FŽP

Elektronicky schváleno: 5. 3. 2018
prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.
Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno: 6. 3. 2018
prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.
Děkan

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením pana doc. ThLic. Ing. Arch. Jiřího Kupky Ph.D. A že jsem uvedla všechny literární prameny, ze kterých jsem čerpala.

Prohlašuji, že tištěná verze se shoduje s verzí odevzdanou přes univerzitní informační systém.

V Praze 18.4.2019

Poděkování

Chci poděkovat vedoucímu mé diplomové práce panu doc. ThLic. Ing. Arch. Jiřímu Kupkovi Ph.D. za odborné vedení podporu a cenné rady. Dále chci poděkovat mému otci za podporu při pořizování fotodokumentace a také mému manželovi za velkou trpělivost.

V Praze 18.4.2019

Abstrakt

Diplomová práce řeší dochovanost kulturně historických hodnot rozsáhlého území západně od Kutné Hory na základě textového a mapového podkladu vypracovaného mezi lety 2001 až 2002 Státním Památkovým Ústavem středních Čech. Celé řešené území zaujímá rozlohu 40 km² (4000 ha) a nachází se v něm 17 obcí a 3 městské části Kutné Hory. Informace jsou čerpány především z místní literatury, která poskytuje nejdetailnější informace o daném území. Zároveň jsem vykonala detailní terénní průzkum a pořídila rozsáhlou fotodokumentaci. Další součástí podkladů pro získávání výsledků byly archivní mapy, které byly porovnány s mapami současnými. Na základě těchto čtyřech zdrojů informací byla vypracována podrobná studie řešeného území, která poskytla údaje o míře dochovanosti kulturně historických hodnot.

Klíčová slova

kulturní krajina, historické krajinné struktury, krajinná památková zóna, státní památková péče, historická geografie

Abstract

Master thesis maps current state of cultural-historical monuments in area west of Kutná Hora using text and map based resources produced by StátníPamátkovýÚstav of Czech Republic in years 2001 and 2002. Whole area is about 40 km² (4000 ha) and contains 17 villages and 3 districts of Kutná Hora. Main source of informations is local literature, which gives the most detailed informations about given area. I've performed detailed field survey and captured extensive photodocumentation. Next part of resource gathering was comparison of the archived maps with current ones. On the basis of these four sources of information, a detailed study of the solved area was prepared. This study provides data on the survival rate of cultural-historical values.

Keywords

cultural country, historical country structures, landscape monument zone, state monument care, historical geography

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Cíl práce.....	2
3	Literární rešerše	2
3.1	Kulturní a historické hodnoty krajiny	3
3.2	Urbanistické struktury sídel.....	3
3.3	Krajinné struktury.....	6
3.4	Urbanistické hodnoty	7
3.5	Významná místa	8
3.6	Historické mapy	9
3.7	Legislativa	10
4	Metodika	20
4.1	Metodika tvorby standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny... 20	20
4.2	Evidenční list krajinné památkové zóny.....	21
5	Výsledky	23
5.1	Základní údaje o řešeném území	23
5.2	Administrativní a územní údaje	23
5.3	Lokalizace	25
5.4	Základní věcné údaje	27
5.5	Zájmy státní památkové péče	44
5.6	Zájmy státní ochrany přírody	126
6	Diskuse.....	128
7	Závěr	129
8	Zdroje.....	130
9	Seznam obrázků a tabulek	135
10	Přílohy.....	150

1 Úvod

Člověk přetvářel přírodu kolem sebe už od nepaměti. Za tu dobu získala krajina naprosto jinou podobu, než ji měla před vlivem člověka. S tím jak počet lidí stoupal a lidská kultura vyspívala nároky na krajinu se stále zvětšovali. Až v posledních stoletích se však člověk zamyslel i nad její ochranou. Za příklad lze uvést rezervaci Boubínský prales na Šumavě založenou roku 1858 Janem Adolfem II. Od té doby vzniklo na území české země mnoho chráněných velkých i malých oblastí, avšak jejich ochrana velice často postrádá jistou celistvost a mnohá nařízení se kříží s nařízenými jinými. Stejně tak lze jako určitý nedostatek uvést i snahu člověka chránit spíše samotnou přírodu nežli to, co by bez vlivu člověka nikdy nevzniklo. Dílo člověka má ale lidské společnosti mnoho co nabídnout. Můžeme tedy hovořit o hodnotách kulturních a historických, které patří do krajiny stejně jako pohoří nebo řeka. Velice dobrým způsobem jak dosáhnou společné ochrany krajiny s jejími přírodními, kulturními i historickými prvky je její ochrana pomocí krajinných památkových zón zaštitěných odborem ochrany přírody a především odborem památkové péče a zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Mezi lety 1992 až 2015 bylo vyhlášeno na území České Republiky celkem 25 krajinných památkových zón. Avšak již na začátku 21. století měl Památkový Ústav vytipováno mnoho dalších území vysokým potenciálem pro ochranu území pomocí krajinných památkových zón. K jejich prohlášení ale ve většině případů nedošlo. Jednou z největších překážek je nedostatečná celistvost a ujasněnost metodických postupů v hodnocení náležitostí pro prohlášení oblasti jako krajinné památkové zóny. Jedním z takových území je například i návrh na krajinnou památkovou zónu Kutnohorsko. Tento návrh byl zpracován mezi lety 2001 až 2002 Státním památkovým ústavem středních Čech. Se zvyšující se potřebou zavedení pořádku do kontrolních i vyhlášovacích postupů v oblasti krajinných památkových zón, byl od roku 2011 budován program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity Ministerstva Kultury. V jeho rámci vznikl projekt s názvem Ochrana a péče o historickou kulturní krajinu prostřednictvím institutu krajinných památkových zón. Pro naplnění náležitostí projektu byla zpracována i metodika standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny. Tuto metodiku sepsal kolektiv autorů a jejím cílem je vnést do problematiky krajinných památkových zón jasnější řád. Klade si za úkol určit okruh informací, které mají být o každé KPZ známi a především dostatečně a správně vyjádřit kulturní hodnotu krajiny. Tato metodika byla využita i pro napsání této diplomové práce kde se snažím co nejvěrněji podle ní postupovat. Praktická část diplomové práce je tedy tvořena jako evidenční list krajinné památkové zóny, který je velice důležitým nástrojem metodiky. Jako zkoumanou krajinnou oblast jsem si vybrala konkrétně navrženou krajinnou památkovou zónu Kutnohorsko. Jedná se o území o rozloze 40 km² rozkládající se západně od Kutné Hory. Už jen podle polohy toto území bezesporu svůj potenciál nezapře. Avšak, zda je tento potenciál dostatečný na prohlášení oblasti za pravou krajinnou památkovou zónu, to nechť je posouzeno v této diplomové práci.

2 Cíl práce

Kromě stávajících 25 krajinných památkových zón na území ČR (05/2017), byly v minulosti vytipovány desítky dalších možných území, ke kterým zatím nejsou zpracovány podrobné analýzy. Tato území také mohla za poslední desetiletí ztratit své hodnoty, pro které byla navržena. Cílem DP je identifikace a vyhodnocení dochovaných historických krajinných struktur na území navrhované KPZ Kutnohorsko (Středočeský kraj) se zaměřením na využití regionální literatury a archivních mapových podkladů. Výstupem DP bude vhodná mapová, textová a fotografická prezentace dochovaných krajinných struktur jakožto hodnot kulturní krajiny. Materiál může být v praxi podkladem pro vyhlášení KPZ, případně pro rozhodování orgánů na území budoucí KPZ.

3 Literární rešerše

Definice krajiny není jasně vymezena. (Lapka 2008) ve své knize o krajině hovoří jako o něčem těžko definovaném. Krajina je pro něj kombinací přírodního a kulturního dědictví. Při zkoumání krajiny varuje před zredukováním krajiny na pouhé kusy, funkce nebo vlastnosti, které nabízejí příliš úzký pohled, který je pro krajinu nedostatečný, a zároveň je nežádoucí zahrnout do definice vše, protože hrozí ztráta smysluplnosti pro přílišnou šířku pohledu. Další definici nabízí (Stibral2009), který krajinu popisuje jako *zrakově vnímatelnou část převážně suchozemského povrchu země, která má horizont a je zahlédnutelná z distance*. Internetová stránka arts lexikon nabízí několik dalších definic dle různých pojetí. Krajinu, jako pozorovatelnou scénérii, definuje např. Emmelin jako *vizuální vyjádření souhrnu objektů a procesů v dané lokalitě v určitém období*. V Úmluvě o evropské krajině je krajina chápána jako vymezené území nebo region. Doslovně se v ní uvádí, že krajina představuje *souvislé území, vnímané člověkem, jehož vzhled je určován činností a vzájemnou interakcí přírodních a antropogenních činitelů*. Asi nejucelenější definici podává představa krajiny jako celku, který funguje určitým způsobem, vyvíjí se a mění, zahrnuje v sobě jak přírodu, tak společnost, dopady minulých i současných aktivit a přírodních jevů, hmotné i prostorové struktury a kulturní symboly (Heřmanová, Jarolímek 2012).

Asi nejdůležitější charakteristikou krajiny je její proměnlivost a neopakovatelnost. Je potřeba krajinu a její změny sledovat a snažit se předcházet nevratným a negativním změnám. Obecně se krajina skládá z prvků přírodních a kulturních. (Kovář 2000) ve své publikaci dokonce hovoří o manželství přírody a kultury. Pro určení kulturních prvků překládá (Kupka 2010) v úvodu své publikace definici Výboru pro světové kulturní dědictví, která kulturní krajinu definuje jako *kombinovaná díla přírody a člověka, která jsou dokladem vývoje lidské společnosti a sídel v průběhu historie, pod vlivem fyzikálních omezení anebo příležitostí daných jejich přírodním prostředím a vlivem postupných společenských, ekonomických a kulturních vlivů, jak vnitřních, tak vnějších*.

Lze říci že každá krajina všude na světě je ovlivněna lidmi kteří ji přetváří a stejně tak jsou lidi ovlivňováni krajinou. I proto vypadá každý kout světa jinak a nikde se nenajde stejná krajina ani lidská kultura v ní žijící (Ianos a kol. 2014). Lidé vědomě ale i nevědomě vyhledávají právě takové krajiny, ve kterých je jim dobře a cítí se bezpečně a spokojeně. Velice často je právě taková krajina bohatá na dochované

kulturní, historické nebo duchovní hodnoty které dávají krajině určitou jedinečnost a estetické hodnoty (Van Berkel 2018).

3.1 Kulturní a historické hodnoty krajiny

Na území české republiky se dnes jen stěží najde kousek krajiny, která by nebyla poznamenána vlivem člověka. Vývoj krajiny pod taktovkou lidské činnosti probíhá už od pravěku a dob neolitu, kdy začali lidé vědomě využívat zem ke svému prospěchu. K těmto nejstarším dochovaným prvkům patří například posvátná a rituální místa, svatyně a posvátné háje, menhiry, obětní kameny, kamenné kruhy, pohřebiště, sídliště, opevněná hradiště, tvrziště, oppida, trasy nejstarších cest, parcelace zemědělské půdy v nejúrodnějších oblastech, nebo památky pravěkého umění. S postupujícími staletími lidského vývoje člověk přetvářel krajinu čím dál víc a výsledkem je svět, ve kterém se mi pohybujeme. Různé aspekty působení člověka a přírody se dnes dají posuzovat z hlediska zachovalosti různých znaků, které můžou být na první pohled v krajině viditelné, a nebo naopak, jen stěží postřehnutelné, neboť si dnešní člověk ani neuvědomí, že se právě jedná o jeden z výsledků vědomého působení člověka na okolní svět. Mezi novodobější cenné hmotné objekty lze zařadit například hrady, zámky, tvrze, kostely, kaple, kláštery, zájezdní hostince, hospodářské dvory, stodoly, sýpky, mlýny, mosty, viadukty, parky, kříže, sochy, morové sloupy, boží muka, pomníky a spoustu dalších.

Tyto znaky můžeme třídit a klasifikovat a díky tomu získávat přehlednější přesnější a jednotnější výsledky při hodnocení dochovanosti kulturních a historických hodnot naší krajiny. (Kupka 2010)

3.2 Urbanistické struktury sídel

Urbanistické uspořádání dnešní krajiny a sídel může být považováno za jeden z nejstarších ukazatelů existence osídlení v dané lokalitě krajiny. Základní měřítko toho, jak dnešní krajina na první pohled vypadá, může mít své kořeny v již tisíce nebo stovky let vzdálené minulosti. Prostorová struktura měst i vesnic je dána uspořádáním prostoru a objektů v něm umístěných. Významná je sídelní orientace, tvar, artikulace a gradace, hierarchizace a dimenze a jiné. (Kučová 2014; Kupka 2010)

Urbanistickou strukturu lze dělit na:

- **Půdorysnou osnovu sídla:** *Ta nám udává půdorysný tvar náměstí, návsí, ulic a dalších komunikací čímž nám rozděluje sídlo do různých bloků.*
- **Parcelaci:** *Ta nám udává hustotu, směr, tvar a dělení parcel v určitém prostoru.*
- **Půdorysnou skladbu zástavby:** *Ta nám udává prostorové umístění (polohu) jednotlivých objektů v návaznosti na jejich parcelu, na které je objekt umístěn, dále nám popisuje jejich umístění vzhledem k sousedním objektům, kde jsou důležité jejich vzájemné rozestupy nebo řazení. Stejně tak důležité je uspořádání objektů vůči komunikaci a veřejnému prostoru.*
- **Hmotovou skladbu zástavby:** *Ta nám udává především počet podlaží a celkovou výšku zástavby v daném sídle, sklon a typ střech a celkový vizuální projev každého objektu.*
- **Významné stavební dominanty**
- **Kompoziční vztahy prostorů**

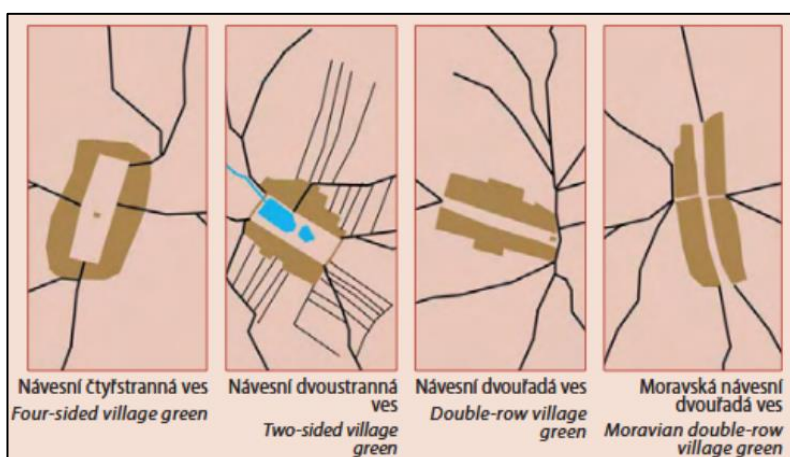
Dále lze dělit urbanistickou strukturu na:

- **Aktuálně existující**
- **Historickou:** *Historie struktury sídla se v čase mohla měnit, proto je důležité vztahovat různé etapy vývoje k určitému datu.*

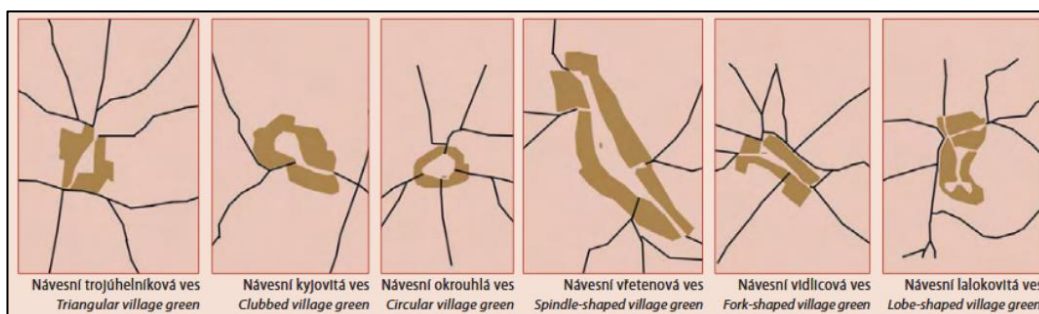
Pro porovnání současného stavu sídla s jeho historií lze použít starší mapová díla, zejména mapy stabilního katastru (1824 – 1843). Z nich lze vyčíst rozdíly nebo shody s urbanistickou strukturou tehdejší doby. Dalším významným mapovým dílem jsou topografické mapy TOPO1952, a 1. Vydání Státní mapy odvozené 1:5 000 a zejména ortofotomapou z let 1947–1962. Mapová díla 20. století nám mohou poskytnout informace i o hmotové skladbě sídla. (Kučová 2014)

Přirozená geomorfologie terénu, ve kterém se sídla nacházejí, nehraje pro utváření sídelní struktury zásadní roly, neboť ve stejném terénu se mohou nacházet různé sídelní struktury. (Kučová 2014)

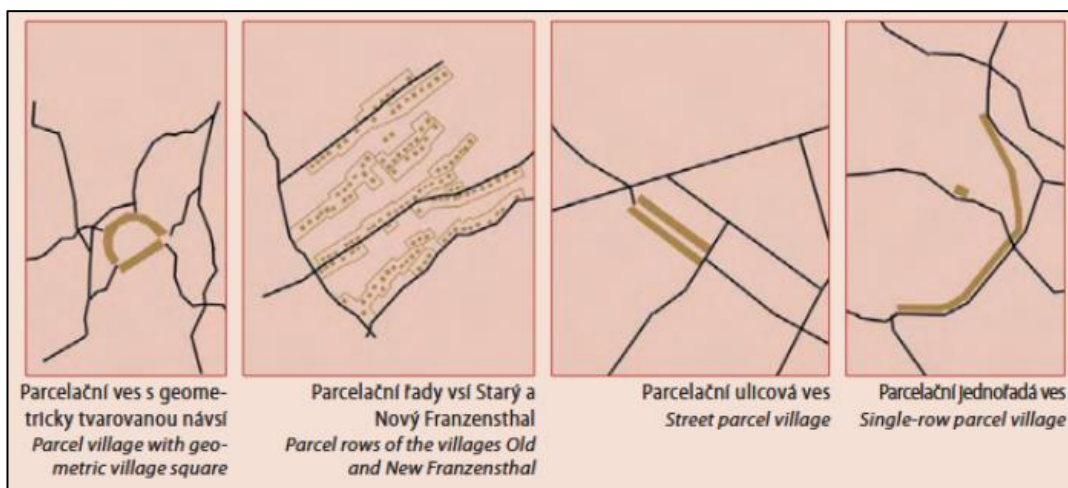
V následujícím obrazovém přehledu jsou uvedeny základní půdorysné typy sídel uvedené v atlase krajiny české republiky dostupném na internetových stránkách Ministerstva životního prostředí.

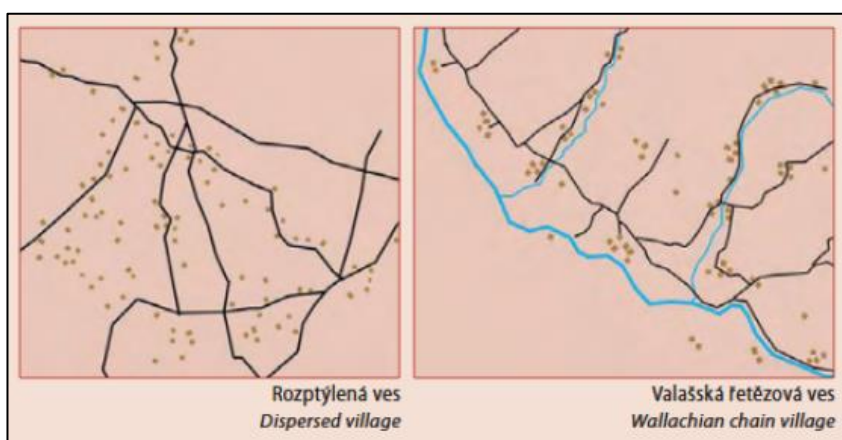
Obrázek 1: Ortogonální návesní lokace vsi (www.mzp.cz/atlas.krajiny upravila Řeháková, 2019).

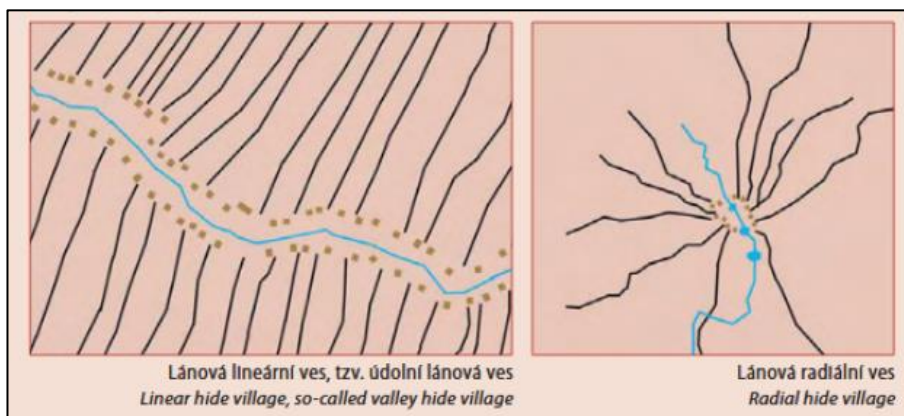
Obrázek 2: Neortogonální návesní lokace vsi (www.mzp.cz/atlas.krajiny upravila Řeháková, 2019).

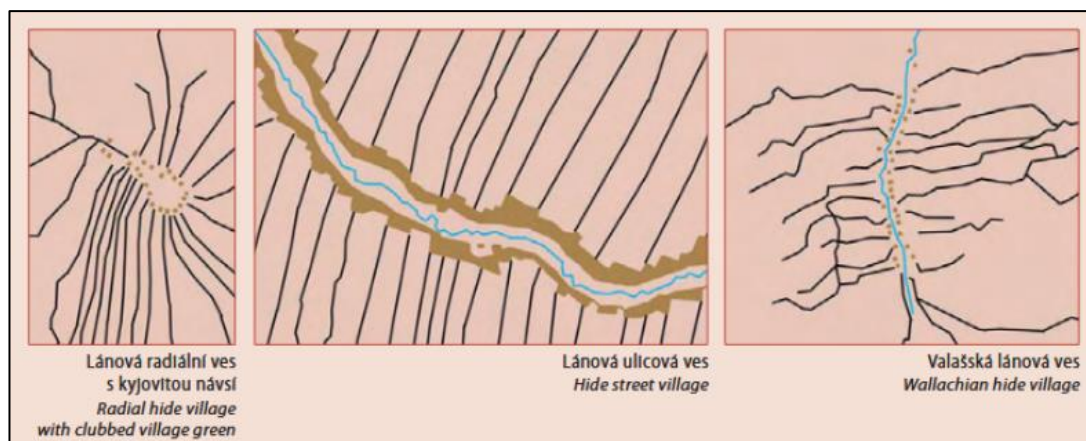
Obrázek 3: Novověké parcelační a rozptýlené vsi (www.mzp.cz/atlas.krajiny upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 4: Novověké parcelační a rozptýlené vsi (www.mzp.cz/atlas.krajiny upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 5: Lánové vsi (www.mzp.cz/atlas.krajiny upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 6:Lánové vsi (www.mzp.cz/atlas.krajiny upravila Řeháková, 2019).

Malé vsi

Obrázek 7:Malé vsi (www.mzp.cz/atlas.krajiny upravila Řeháková, 2019).

3.3 Krajinné struktury

Struktura krajiny je svou podstatou velmi podobná urbanistické struktuře sídel. Urbanistická struktura sídel je součástí struktury krajiny. Mezi prvky dotvářející strukturu krajiny lze zařadit například dochovanou cestní síť s různými mosty a mostky, lávkami, úvozy nebo dřevinami, staré hospodářské úpravy jako jsou rybníky nebo náhony. A spousta dalších. Ve struktuře krajiny zaujímá přirozená geomorfologie terénu důležitější roli než v urbanistické struktuře sídel neboť přirozená geomorfologie terénu do značné míry ovlivňuje krajinnou strukturu.(Kučová 2014; Kupka 2010)

Ve struktuře krajiny lze rozlišit:

- **Půdorysnou osnovu krajiny:**Jedná se o členění krajiny podle cest a komunikací a jednotlivých funkčních ploch.
- **Parcelaci:**Jedná se o způsob uspořádání, hustotu, směr, tvar a příčné dělení parcel.
- **Funkční plochy:**Jedná se o rozdělení krajiny podle základního využití půdy na lesy, louky, pole, vinice, chmelnice, vodní plochy a toky a zastavěná území.

- **Významné stavební dominanty:** člověkem utvořené krajinné prvky mají v krajinné struktuře velmi důležitou roly. Nesmíme ale opomenout ani přirozeně vzniklé přírodní prvky zejména pokud podtrhují význam stavebního prvku.
- **Kompoziční vztahy:** Jedná se především o kompoziční osy a průhledy.

Pro porovnání množství a míry dochování krajinné struktury do dnešní doby nám opět dobře poslouží starší mapová díla a to zejména I. až III. vojenské mapování, mapy stabilního katastru, popřípadě ještě topografické mapy TOPO1952, a 1. vydání Státní mapy odvozené či ortofotomapa z let 1947–1962. (Kučová 2014)

3.4 Urbanistické hodnoty

Jedná se o území s urbanistickými hodnotami, které je v obecné rovině definováno přítomností vhodně dochované urbanistické struktury sídel a krajinné struktury. (Kučová 2014)

Urbanistické struktury lze dělit na:

- **Území s dochovanými urbanistickými hodnotami a architektonicky cennou zástavbou (kategorie 1a).** Do tohoto bodu spadají městská a vesnická sídla nebo jejich celky.
- **Území s dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie 1b).** Do tohoto bodu spadají městská a vesnická sídla, která díky novodobým modernizacím a stavebním úpravám se již nedají označit jako architektonicky cenné.
- **Území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie 2).** Jedná se o městská a vesnická sídla s památkovou hodnotou ovšem doposud nepožívají žádnou památkovou ochranu.
- **Území s archeologizovanými urbanistickými hodnotami (kategorie 3).** Jedná se o v minulosti zaniklá sídla, které se však vyznačují dochovanou archeologickou situací.

Urbanistické hodnoty jsou jedním z jevů, který je sledován územně analytickými podklady jednotlivých správních celků. (Kučová 2014)

Tři základní kategorie kulturních krajín dle 16. zasedání Výboru světového dědictví v Santafé (USA) 1992:

Kategorie 1. Komponovaná kulturní krajina navržená a vytvořená záměrně člověkem. (*clearly defined landscaped designed and created Intentionally by man*).

Kategorie 2. Organicky vyvinutá krajina (*organically evolved landscape*)

- a) Reliktní nebo zkamenělá krajina (*relict or fossil landscape*)
- b) Kontinuální, stále se vyvíjející krajina (*continuing landscape*)

Kategorie 3. Asociativní kulturní krajina (*associative cultural landscape*)

Toto mezinárodně uznávané dělení krajín do jednotlivých kategorií lze uplatnit bez větších obtíží i v české krajině. Ne zřídka se stává, že v jediné krajinné památkové zóně se nachází několik z uvedených typů kategorií. Tyto kategorie se mohou vzájemně dotýkat, prolínat a doplňovat se.

Komponovaná kulturní krajina

Výbor pro světové kulturní dědictví, překládá definici, dle které se jedná o krajinu *záměrně navrženou a vytvořenou člověkem, kam jsou zahrnuty jak zahrady a parky, tak rozsáhlé krajinné kompozice vytvořené z estetických důvodů, často spojené s církevními či dalšími monumentálními stavbami a soubory*. Vytvoření takové krajiny podléhalo většinou určitému zájmu majitele pozemků ať už reprezentačnímu, estetickému, duchovnímu, filosofickému či potřebě zkrotit divokou, okolní přírodu (Kubeša a Kulišťáková 2010). Tento trend se projevil i v přístupu poddaného lidu ke krajině, kdy se začaly sázet např. aleje ovocných stromů k selským usedlostem, mlýnům apod. (Velička 2010) Tento typ krajiny vznikl na základě předem daného plánu a pravidel (Kupka 2010).

Do tohoto typu kulturní krajiny spadá několik chráněných krajinných památkových zón, které se rozprostírají na územích, která dříve tvořila velká feudální panství (Valtr 1986). Většina komponovaných krajin vznikla v době baroka, kdy se člověk začíná k přírodě stavět jako k využitelnému zdroji, který může poznávat, využívat a utvářet k obrazu svému (Anzenbacher 2004). V této době dochází k výstavbě náboženských dominant na vrcholcích kopců, rozsáhlých parků, hospodářských usedlostí, obor, rybníkářských oblastí, dominantních staveb, které tvoří centra okolní krajiny, kočárových cest, lesních komplexů, remízků a dalších (Kupka 2010).

3.5 Významná místa

Nelze opomenout, že hodnotu krajiny netvoří jen hmotné objekty, které lze spatřit pohledem, ale také určité nehmotné hodnoty, které mohou dané místo v krajině pro člověka velice ozvláštnit (Kupka 2010).

Na našem území se nachází řada míst, která mají pro obyvatele zvláštní hodnotu. Mohou to být místa historická, na kterých se udály významné historické okamžiky. Takovým místem mohou být oblasti, ve kterých se odehrály slavné bitvy, pro příklad lze uvést Lipany, Slavkov u Brna, Bílá hora atd. Významnými historickými místy jsou i hrady, které tvoří výrazné dominanty krajiny a dříve sloužily za významná správní centra, nebo místa narození významných osobností (Kupka 2010).

Pro každý národ jsou důležitá i místa, spojená s bájnými příběhy. Pro český národ je snad nejikoničtější hora Říp, kam měl praotec Čech přivést Slované. Na tuto legendu navazuje ves Stadice, ve které měl naposledy orat Přemysl Oráč, zeť praotce Čecha a manžel kněžny Libuše. Bájemi je opředená i hora Blaník, ve které mají být ukryta vojska pod vedením knížete Václava, patrona České země. Ti mají národu přijet na pomoc ve chvíli, kdy bude zemi nejhůře. Do této kategorie se mohou zahrnout i lokální místa opředená legendami, jako jsou šibeniční vrchy, památné kameny a jiné (Hanel a Cáder 2016; Kupka 2010)

Mezi významná patří i poutní místa, která mají pro obyvatele duchovní význam. K těmto místům se váže řada historických zpráv a legend o zázračných událostech. S místy je spojena i tradice poutí, kdy věřící na tyto putují k místům bližšího setkání s Bohem. Tyto tradice vznikaly především, v již zmíněné, době baroka. Řada poutních míst je spojena s cennými památkami, které bývají více či méně chráněné. Barokní poutě měly duchovní, sociální, kulturní i hospodářský rozměr. Umožňovaly prostému lidu poznávat jiné krajiny a prožívat duchovní svátky v jiném rozměru. Poutnictví vedlo k vytvoření stezek, špitálů, hostinců, kaplí i alejí. Součástí poutních

míst bývají křížové cesty, které jsou zasazené pokud možno do nádherné přírodní scenérie (Kupka 2010).

Další významnými místy jsou místa spojená s význačnými osobnostmi, ať už se připomíná jejich narození, působení či odchod ze světa. Pro příklad může sloužit Máchův kraj, Jiráskův Hronov či Dvořákův Turnov. V neposlední řadě jsou významnými místy ta, spojená s uměleckými a literárními díly. Asi nejlepším příkladem je Babiččino údolí v Ratibořicích u České Skalice, které je spojeno s dílem Babičky od Boženy Němcové. Toto území bylo roku 1952 prohlášeno za krajinnou národní rezervaci a roku 1978 pak národní kulturní památkou. Dalším příkladem mohou být Hrusice, které jsou rodištěm Josefa Lady, a jsou sem usazeny jeho pohádkové příběhy (Kupka 2010).

3.6 Historické mapy

Jedním z velmi důležitých a cenných podkladů pro získávání informací o české krajině jsou bezesporu stará mapová díla, podle kterých můžeme porovnávat bývalý a současný stav krajiny a zjistíme tak co se do dnešních dnů zachovalo nebo nezachovalo. Mezi nejpoužívanější mapové podklady pro posuzování zachovalosti krajiny se řadí (dostupné z <<http://oldmaps.geolab.cz/index.pl?lang=cs>>):

- **Mullerovo mapování Čech z roku 1720 a mapování Moravy z roku 1716.** *Mapy vznikly na popud rakouské monarchie, pro kterou bylo důležité mít dobrý přehled o krajině z pohledu vojenského správního i hospodářského. Na mapách jsou již kromě topografických informací o sídlech, komunikacích vodstvu reliéfu a zeleně i informace o přítomnosti zemědělských usedlostí mlýnů, vinic, dolů na zlato, stříbro, měď a dalších nerostných surovin, hutích, sklárnách nebo poštovních stanicích a jiných.* (dostupné z <<http://oldmaps.geolab.cz/index.pl?lang=cs>>)
- **I. vojenské mapování (Josefské) z let 1764-1768**
Podkladem pro I. vojenské mapování se staly Mullerovy mapy. Bohužel v době tvoření těchto map nebyla ještě vytvořena síť trigonometrických bodů pro přesné určování poloh. Mapování prováděli důstojníci vojenské topografické služby, kteří projížděli krajinou a přibližně zaznamenávali polohy cestní sítě, vodotečí, využití půdy a různé typy budov. Jednotlivé mapové listy však na sebe nenavazovali nebo se překrývali a mapování skončilo více méně neúspěchem. (dostupné z <<http://oldmaps.geolab.cz/index.pl?lang=cs>>)
- **Mapy stabilního katastru (povinné císařské otisky) z let 1826-1843 (Čechy) a 1824-1836 (Morava a Slezsko)**
Mapy stabilního katastru byly zakreslovány již podle trigonometrické sítě, díky čemuž byla jejich polohová přesnost na velice vysoké úrovni. Mapy se vytvářely pro každé katastrální území zvlášť. Jednotlivé parcely byly opatřeny svým parcelním číslem a byly rozděleny i barevně podle jejich druhu. (dostupné z <<http://oldmaps.geolab.cz/index.pl?lang=cs>>)
- **II. vojenské mapování (Františkovo) z let 1836-1852**
II. vojenské mapování vychází z map stabilního katastru a je již také zakresleno na základě triangulačních bodů. Vyznačuje se tedy mnohem přesnější polohovou přesností nežli I. vojenské mapování. Jediné co bylo do těchto map zařazeno navíc oproti I vojenskému mapování byli výšky

trigonometrických bodů. (dostupné z
<<http://oldmaps.geolab.cz/index.pl?lang=cs>>)

- **III. vojenské mapování (Františko-Josefské) z let 1876-1878 (Morava a Slezsko), 1877-1880 (Čechy)**

Podkladem se opět staly mapy stabilního katastru. Oproti II. vojenskému mapování byly tyto mapy doplněny vrstevnicemi a kótami.(dostupné z
<<http://oldmaps.geolab.cz/index.pl?lang=cs>>)

Historické mapy lze získat například od institutu ČUZK, která na svých internetových stránkách nabízí k online shlédnutí velké množství archiválií. (dostupné z <<https://archivnimapy.cuzk.cz/uazk/pohledy/archiv.html>>)

3.7 Legislativa

Ochrana přírody a krajiny je upravována legislativou českou i mezinárodní. V následujících kapitolách bude popsán vývoj ochrany přírody a krajiny na území ČR a stávající nařízení týkající se této problematiky.

Historie ochrany přírody a krajiny v České republice

Počátky ochrany přírody sahají do 18. století, kdy Adam František Schwarzenberg vydává opatření k ochraně medvědů na Šumavě. Následuje ho Jiří Augustin LanguelvalBuquoy, který v Novohradských horách zřizuje v roce 1838 první přírodní rezervaci. Postupem let vznikají další chráněná území a v době první republiky existuje již přes 100 rezervací (Kuča a kol., 2015).

Na počátku republiky existoval zákon č. 81/1920, který v § 20 pojednával o vytvoření a uchování hodnot krajiny. Nejednalo se o systematickou ochranu přírody, ale měl zamezit dalšímu ničení přírodního dědictví. Na tento zákon navázal, v rámci druhé pozemkové reformy, zákon č. 47/1948 Sb. Tento, tzv. scelovací zákon, měl zajišťovat ochranu památek všeho druhu, přírodních krás a krajinného rázu. Bohužel měl účinek spíše opačný a v mnoha případech nevratným způsobem narušil krajinný ráz území (Kuča a kol. 2015).

Přelom nastal v roce 1956, kdy byl vydán zákon č. 40/1956 Sb. Ten rozlišovat dvě úrovně ochrany přírody a krajiny. Na nejcennější území se vztahovala tzv. zvláštní ochrana, ke které mohla náležet ochranná pásma, na zbytek území se uplatňovala tzv. obecná ochrana. Chráněná území se dělila dle velikosti na velkoplošná (národní parky, chráněné krajinné oblasti) a maloplošná (státní přírodní rezervace, chráněná naleziště, chráněné parky a zahrady, chráněné studijní plochy). V témže zákoně byly definovány i chráněné krajinné oblasti (CHKO) jako *zachovalé typické krajinné oblasti s rozptýlenými význačnými přírodními výtvoři*. Jasný výčet hodnot obsahovala pouze definice chráněných parků a zahrad, které musely nabývat významu z pohledu vědeckého, historického nebo uměleckého (Kuča a kol. 2015; Pelc 2018).

V této oblasti brzy došlo k překryvu se státní památkovou péčí, která nabyla účinnosti zákonem č. 22/1958 Sb. o kulturních památkách. Několik zámeckých objektů s přílehlými zahradami (např. zámek Třeboň) se tak staly chráněnou krajinnou oblastí a zároveň kulturní památkou. Tato symbióza byla potvrzena v roce 1958, kdy došlo k sjednocení v rámci téhož resortu kultury, a trvala až do roku 1991 (Kuča a kol. 2015).

Od 1. 1. 1988 platí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, který ukončil obecnou ochranu památkových hodnot a právní ochranu předal do kompetence úřadů. Zákon definuje pojem *kulturní památka*, který se vztahuje na do té doby

zapsané památky a objekty, zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek. Zbylé hodnotné objekty již tento zákon nechrání. Zákon zavedl novou kategorii památkové zóny, která poskytuje ochranu vybraným obcím a městům, které se nacházejí mimo vytyčené rezervace. Do památkových zón byly vybrané obce zařazovány v několika vlnách např. v roce 1992 byly zařazeny Lednicko-Valtický areál a Bojiště u Slavkova (Kuča a kol. 2015).

Od roku 1991 přestala být památkové péče a ochrana péče pod jedním správním oddílem. Vzniká Ministerstvo životního prostředí a pojem „kulturní dědictví“ se pomalu vytrácí. V roce 1992 je přijat zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, který přináší změny převážně ve zvláště chráněných územích. Nový zákon posílil i obecnou ochranu v § 12 Ochrana krajinného rázu a přírodní park, kde klade důraz na přírodní, kulturní a historickou hodnotu území a ty tak získávají konkrétní legislativní zajištění. Zároveň posiluje v § 25 ochrana CHKO, *jejíž hodnotu mohou spoluvytvářet dochované památky historického osídlení*. Zákon dále zavádí pojmy „významné krajinné prvky“ (VKP), pro všechny lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy, mokřady, stepní trávníky atd., a „přírodní parky“, které navázaly na do té doby používaný pojem „oblast klidu“. Ty vznikaly od poloviny 70. let 20. století a tvořily mezistupeň mezi chráněnou a nechráněnou krajinou. Bránily oblasti především před rekreačním využíváním krajiny a chránily jejich historickou a kulturní hodnotu. Přírodní parky jsou pod správou krajských úřadů a nesmí zasahovat do národních parků a CHKO (Kuča a kol. 2015).

V průběhu let prošla státní ochrana přírody několika reformami. 1. 1. 2003 vznikl sloučením několika Státních památkových ústavů na regionální úrovni Národní památkový úřad, který je odbornou organizací státní památkové péče. V roce 2015 též došlo k sjednocení ochrany přírody pod jediný institut Agentury ochrany přírody a krajiny jakožto správního úřadu. Vstupem České republiky do EU vznikla povinnost dodržovat podmínky programu Natura 2000. Tu tvoří soustava chráněných území jednotlivých států, které mají zabezpečit ochranu nejohroženějším a nejvzácnějším živočichům, rostlinám a přírodním stanovištím. Natura 2000 je tvořena dvěma hlavními dokumenty a to směrnicí 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků a směrnicí 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Kuča a kol. 2015).

Pro ochranu přírody a památek je důležité propojení s územním plánováním. K tomuto účelu byl vydán zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, který řeší ochranu hodnot na celostátní úrovni. V témže roce byla vydána i vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, která definuje náležitosti podkladů a výčet sledovaných jevů na daném území.

Legislativní ochrana kulturní krajiny v ČR

Ochrana kulturní krajiny je zakotvena v zákonech, některé byly zmíněny v předešlé kapitole, a podzákonných předpisech. Na ochranu krajiny mají dále vliv například dotační programy ať už na státní či evropské úrovni, různé evropské úmluvy (Evropská úmluva o krajině, Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, atd.), k jejichž dodržování se ČR zavázala, a v neposlední řadě i samotná Ústava České republiky si klade za cíl střežit a rozvíjet zděděné přírodní a kulturní bohatství.

Ochrana krajiny se aktuálně řídí již zmíněným zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny., který vyzdvihuje především péči o přírodní hodnoty. Kulturní a historické charakteristiky krajiny jsou ošetřeny v §12, který pojednává o ochraně

krajinného rázu a přírodních parcích viz kapitola výše. Kulturní hodnoty krajiny stále nejvíce chrání zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Ten v § 6 definuje možnosti vyhlásit památkovou zónu včetně takové, která obsahuje významné kulturní hodnoty. V § 14 udává způsoby, jakými přistupovat ke změnám stavebním tak i úpravám terénu a dřevin. Nařizuje stavebním úřadům, aby si u každé žádosti o takový zásah vyžádaly příslušné expertízy a řídily se jejich závěry.

Velký vliv na uchování krajinných hodnot má zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu. Část věnovaná územnímu plánování byla převzata z Evropské úmluvy o krajině. Zákon v § 18 odst. 4 klade důraz na ochranu nezastavěného území, v § 19 jsou popsány úkoly územního plánování a subjekty z jiných oborů, které jsou nuceny respektovat závěry územního plánování. Památková péče zasahuje do územního plánování buď přímo nebo pomocí sledovaných jevů územně analytických podkladů (ÚAP). Bohužel ani tak není mnohdy ochrana kulturní krajiny dostatečná, protože ne vždy jsou v územně plánovací dokumentaci zachyceny všechny historické a kulturní hodnoty krajiny a to především v důsledku nedostatečných terénních průzkumů (Kuča a kol. 2015).

Jedním z nejvýznamnějších krajinných resortů je zemědělství. To přetváří ráz a charakter krajiny a zasahuje do rozmístění jednotlivých biotopů. Oblast zemědělství, lesního a vodního hospodaření a rybářství spadají do kompetence ministerstva zemědělství, které má tak zásadní vliv na utváření krajiny a její využití. Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství uvádí, že mimo vyživovací funkce má zemědělství přispívat k ochraně *půdy, vody a ovzduší a k udržování osídlené a kulturní krajiny*. Dochází k podpoře zatravnění půdy v horských oblastech, podporují se rodinné farmy, ekologické zemědělství atd. (Kuča a kol. 2015).

Výše zmíněný zákon se doplňuje se zákonem č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu (ZPF). Ten označuje půdní fond za *základní přírodní bohatství, nenahraditelný výrobní prostředek a jednu z hlavních složek životního prostředí*. I když je ZPF těžko obnovitelným bohatstvím, nedaří se bojovat proti jeho neustále redukci z důvodu developerských projektů (Kuča a kol. 2015).

Významný vliv na podobu kulturní krajiny v ČR má i několik dalších zákonů, které ovlivňují jednotlivé oblasti zemědělství. Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů označuje lesy za národní bohatství. Podle funkce je dělí na ochranné, hospodářské a lesy zvláštního určení a dále ukládá způsoby, jakými se má s lesem a přidruženými plochami nakládat. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti definuje např. pozemky k honitbě a zvířata a ptáky, které je či není možné lovit. Podílí se tak na *zachování významných složek kulturní krajiny a národních specifík*. Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů primárně chrání povrchové a podzemní vody a dohlíží na její kvalitu. Zároveň chrání i vodní díla jimiž jsou umělé vodní nádrže, včetně historických náhonů. V neposlední řadě je potřeba zmínit i zákon č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a změně některých zákonů. Rybníky tvoří specifika kulturní krajiny a tvoří významnou část kulturního dědictví (Kuča a kol. 2015).

Důležitým nástrojem péče o krajinu jsou pozemkové úpravy definované v zákoně č. 139/2002 Sb. Ty mohou ve spolupráci s oborem památkové péče přispět k obnově kulturní krajiny, v opačném případě hrozí poničení historického uspořádání krajiny a ztráta paměti krajiny (Kuča a kol. 2015).

Výčet zákonů nemusí být konečný. Je spíš důležité mít na paměti, že ochrana památek a krajiny má přesah do více oborů. Ty by měli spolu komunikovat a

spolupracovat a mít za hlavní cíl péči o krajinu a zachování jejích hodnot i pro další generace.

Krajinné památkové zóny

Krajinné památkové zóny (KPZ) jsou jediným nástrojem oboru památkové péče, pomocí kterého může zasahovat do ochrany historické a kulturní krajiny. Umožňuje mu to zákona č. 20/1987 Sb. KPZ je specifický typ území s kulturně- historickou hodnotou, které mohou mít přírodní nebo kulturní povahu.

V případě zásahu do kulturní památky na území KPZ je nutné se řídit památkovým zákonem, kde je v § 14 jasně stanoveno, že v případě obnovy památky je nutné si vyžádat stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností a v případě národní kulturní památky i závazné stanovisko krajského úřadu. Pro obnovu ostatních objektů na území KPZ stačí získat stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností. To klade na vlastníky nemovitostí při obnově větší zátěž. Na druhou stranu díky přetížení odborné i výkonné složky oboru památkové péče je tento požadavek naplňován pouze omezeně (Kuča a kol. 2015; Kuča a Kučová 2016).

Pro zásahy do území KPZ jsou nastaveny relativně přísné postupy péče. Bohužel se více aplikují na vnitřní část sídelních oblastí než na vlastní krajinu. Hlavním důvodem může být nedostatečné množství nástrojů např. multioborových dokumentů a detailních odborných map s informacemi o hodnotách a zásadách péče o tato území. Toto nedostatečné vybavení často znemožňuje poskytování podpůrných prostředků a brání účinné regeneraci oblasti. Částečnou pomocí v řešení problému byl novelou památkového zákona č. 307/2008 Sb. *doplňen institut plánů ochrany památkových rezervací a památkových zón (§ 6a), konkretizovaný Vyhláškou č. 420/2008 Sb., kterou se stanoví náležitosti a obsah plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón*. Vypracovaný a schválený plán ochrany identifikuje památky na území KPZ, které splňují podmínky tzv. sledovaných jevů územně analytických podkladů, kterými jsou například architektonicky cenné stavby, historicky významné stavby, stavební dominanty, urbanistické hodnoty, krajinný ráz, atd. (Kuča a kol. 2015).

Pro konkretizaci zpracování plánů péče o památkové rezervace a památkové zóny, byla v roce 2012 zveřejněna metodika pro památkové zóny sídelního typu, která byla následně upravena pro podmínky KPZ. Jejím cílem je *soustředit se při výkonu památkové péče na ochranu a regulaci hodnot tvořících podstatu KPZ a vyloučení zbytečné agendy*. Tento krok je nezbytný pro další rozvoj již existujících KPZ a pro vyhlášení dalších cenných území za KPZ (Kuča a kol. 2015).

K dnešnímu datu se v České republice nachází 25 krajinných památkových zón. Národní památkový ústav zvažoval vyhlášení i dalších oblastí, které se nerealizovali. Důvodem mohlo být přílišné zatížení památkových orgánů, ale i nevyjasněný vztah ke zvláštní ochraně přírody a přírodních parků. Při tom nekoordinovaný a nekoncepční hospodářský rozvoj, především v dopravě, rozvoji urbanizace a rozrůstání obchodní infrastruktury, nenávratně narušují kulturní podobu krajiny. Aktuální výčet KPZ není dostačující, aby uchoval typické rysy české, moravské a slezské krajiny. Proto se v *Usnesení vlády ČR č. 266 ze dne 15. 4 2015 k návrhu Státní kulturní politiky na léta 2015-2020* klade za cíl mimo jiné *identifikovat, vymezit, zachovat a rozvíjet typické kulturní charakteristiky krajin České republiky*. Jedním z nástrojů má být pokračování v programu *krajinných památkových zón a zaměřit jej na typické části kulturní krajiny* za účasti dalších příslušných institutů. Dalším problémem je i skutečnost, že s vyhlášením nové CHKO je zřízena i její

správní jednotka, což u KPZ není. Je pak velmi obtížné udržet odpovídající správu a ochranu daného území, takže často dochází k degradaci či úbytku kulturních a historických hodnot oblasti (Kuča a kol. 2015; Kuča a Kučová 2016).

Opodstatnění KPZ

Zvláště chráněná území a národní parky mají ve své podstatě stejný cíl – zachování krajinného rázu území. KPZ se zaměřuje hlavně na kulturní a historickou složku krajiny a místy se i snaží obnovit zaniklé komponenty historického členění krajiny. KPZ navíc identifikuje významné kulturní hodnoty i v místech, která nejsou z pohledu ochrany přírody či krajinného rázu významná. Dalším důvodem je skutečnost, že obor památkové péče nemůže od roku 1991 zasahovat do historických složek kulturní krajiny v CHKO a přírodních parcích. Přitom složky ochrany přírody nemají dostatečné informace pro kvalitní správu památkových hodnot na jejich území. Hlavním nástrojem orgánů památkového úřadu v konečném případě je územně plánovací dokumentace obcí, na jejichž území se kulturní památky nacházejí, kterou orgány památkového úřadu posuzují a mohou k ní podávat komentáře a doporučení (Kuča a kol. 2015).

Pokud se zobrazí náhled celkové plochy KPZ oproti ostatním typům území, zjistí se, že KPZ zabírají jen velmi malou část území. Přitom existuje velké množství krajinně cenných oblastí, které dosud nepodléhají žádné ochraně. V dalších letech by se měly orgány památkové péče zaměřit převážně na tyto oblasti a nové KPZ zřizovat na místech CHKO a přírodních parků jen ve velmi nezbytných případech. Velký potenciál je například ve vinohradnické či chmelařské kulturní krajině, která není dosud chráněná. Významnou kulturní hodnotu mají i strukturálně výrazné pozemky obcí v oblasti Hrubého Jeseníku, Podkrkonoší, Krušných hor, Pošumaví a Českomoravské vrchoviny. Dále oblasti kolem lázeňských měst, bývalých hornických měst a v neposlední řadě i soustavy hospodářských dvorů v částech Polabí. Tento výčet není zdaleka konečný, jen je potřeba zmínit, že je spoustu oblastí, jejichž hodnota by měla být zanechána i pro další generace (Kuča a kol. 2015).

Mezinárodní legislativa

Po vstupu České republiky do EU je česká legislativa ovlivněna evropskými zákony a úmluvami. Na ochranu památek mají dopad především čtyři úmluvy, jejichž vliv bude níže blíže specifikován.

Evropská úmluva o krajině

Evropská úmluva o krajině se aktuálně nachází pod označením 12/2017 Sb. m. s.

Úmluva byla uzavřena za účelem *zabezpečení a realizace ideálů a zásad, které jsou společným dědictvím. Tohoto cíle se má dosáhnout zejména prostřednictvím dohod v hospodářské a sociální oblasti; v zájmu dosažení udržitelného rozvoje, založeného na vyvážených a harmonických vztazích mezi sociálními potřebami, hospodářskou činností a životním prostředím; berouce na vědomí, že krajina hraje významnou úlohu z hlediska veřejného zájmu v oblasti kultury, ekologie, životního prostředí a v sociální oblasti a představuje zdroj příznivý pro hospodářskou činnost, a její ochrana, správa a plánování mohou přispívat k vytváření pracovních příležitostí.* Úmluva dále uvádí, že krajina je základem evropského přírodního a kulturního dědictví, díky vývoji dochází k urychlení její proměny, je důležitou součástí kvality

života lidí a její ochrana, správa a plánování jsou právem i povinností každého jedince.

Specifikuje pojmy:

- „krajina“ - znamená část území, tak jak je vnímána lidmi, jejíž charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a lidských faktorů;
- „krajinná politika“ - znamená vyjádření všeobecných zásad, strategií a pokynů kompetentními veřejnými orgány, které umožňuje přijetí specifických opatření, zaměřených na ochranu, správu a plánování krajiny;
- „cílová kvalita krajiny“ znamená vyjádření požadavků a přání lidí na charakter prostředí, v němž žijí, formulované pro danou krajinu kompetentními veřejnými orgány;
- „ochrana krajiny“ znamená činnosti směřující k zachování a udržení význačných nebo charakteristických vlastností krajiny, utvářených přírodní konfigurací a lidskou činností a právem považovaných za její historickou hodnotu;
- „správa krajiny“ znamená činnost, která má z hlediska udržitelného rozvoje zajistit pravidelnou péči o krajinu s cílem řídit a harmonizovat změny, které jsou způsobeny sociálními, hospodářskými a environmentálními procesy;
- „plánování krajiny“ znamená cílevědomé činnosti zaměřené na zvyšování kvality, obnovu nebo tvorbu krajiny.

Přijetím úmluvy se každá země zavazuje uznat krajinu za základní složku prostředí, která je součástí kulturního a přírodního dědictví, vést politiku k ochraně, správě a plánování krajiny a začlenit krajinu do politiky všech souvisejících oborů např. zemědělské činnosti.

Dále se země zavazuje ke znalosti krajiny, což znamená její vymezení, analýza charakteristik, sil a tlaků, které ji utvářejí a všechny změny sledovat. Při podpisu úmluvy každý stát musí určit jedno nebo více území, na které se bude úmluva vztahovat. Tuto působnost může kdykoliv rozšířit na jiné území či se z některého území odvolat.

Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy.

Tato úmluva má označení 73/2000 Sb. m. s.

Úmluva si klade za cíl chránit a naplňovat ideály a zásady, které jsou společným dědictvím. Státy svým podpisem stvrzují, že *architektonické dědictví je nenahraditelným výrazem bohatství a různorodosti kulturního dědictví Evropy, nedocenitelným svědectvím naší minulosti a společným dědictvím všech Evropanů.* Mají na paměti důležitost přenechání kulturního odkazu příštím generacím, zlepšování prostředí v městech i na venkově, a tím napomáhat v regionech rozvoji hospodářskému, sociálnímu a kulturnímu.

Úmluva definuje výrazy spojené s „architektonickým dědictvím“:

- *památky: všechny budovy a konstrukce pozoruhodné svým historickým, archeologickým, uměleckým, vědeckým, společenským nebo technickým významem, včetně jejich vestavěného zařízení a výbavy,*
- *architektonické soubory: homogenní skupiny městských nebo venkovských budov pozoruhodné svým historickým, archeologickým, uměleckým, vědeckým, společenským nebo technickým významem, které jsou navzájem dostatečně spojitě, aby představovaly topograficky vymežitelné jednotky,*
- *místa: kombinovaná díla člověka a přírody, jimiž jsou oblasti částečně zastavěné a dostatečně charakteristické a homogenní, aby byl topograficky vymežitelnými jednotkami, které jsou pozoruhodná svým historickým, archeologickým, uměleckým, vědeckým, společenským nebo technickým významem.*

Ve článku 2 se každý stát zavazuje vést soupis předmětných památek, architektonických souborů a míst a v případě ohrožení statků připravit potřebnou dokumentaci. V článku 3 je kladena povinnost mít pro ochranu architektonického dědictví příslušnou legislativu a vymežit v ní specifické prostředky ochrany. Státy se ve článku 4 zavazují k dohledu a autorizaci opatření, kterými předejdou znetvoření, zchátrání nebo demolici chráněných statků tím, že bude nutné předložit příslušnému úřadu plán na demolici nebo změnu chráněných památek či plán na úpravu jejich okolí, nebo plán ovlivňující architektonický soubor nebo jeho část či místo demolicí budov, výstavbou nových budov nebo výraznou změnou dotýkající se jeho charakteru.

V průvodním opatření se státy zavazují k finanční podpoře na údržbu a restaurování architektonického dědictví a k *fiskálním opatření na pomoc konzervace tohoto dědictví*. V článku 9 je zdůrazněn trest, který má stát uvalit v případě, že dojde k porušení zákona na ochranu architektonického dědictví. Pachatel má v takovém případě zbourat nově postavenou budovu nebo uvést chráněný předmět do původního stavu.

Články 10 až 13 hovoří o politice konzervace. Stát má chránit architektonické dědictví (AD) v územním plánování a ve všech fázích plánů výstavby, podporovat programy restaurování a údržby AD, péči o AD zahrnout do kulturní politiky, politiky životního prostředí a územního plánování, podpořit ochranu nemovitostí, které prvotně nespádají pod ochranu, ale i tak jsou zajímavé z hlediska umístění nebo kvality života, a podporovat tradiční dovednosti a materiály, které tvoří nezbytnou složku pro budoucnost AD. Zároveň je kladen důraz na využívání a adaptaci chráněných nemovitostí dle potřeb současného života za podmínky respektování architektonického a historického charakteru dědictví. Památky mají být zpřístupněny veřejnosti, ale každý stát musí zajistit ochranu před negativními důsledky, především stavebními úpravami, které nesmí narušit charakter budovy a jejího okolí. Při naplnění cílů ochrany se každý stát zavazuje k podpoře spolupráce v oblasti konzervace, kultury, životního prostředí a územního rozvoje.

V dalších člancích se zmiňuje spolupráce mezi státem na všech úrovních, kulturními institucemi, spolky a veřejností. Nezapomíná se ani na podporu neziskových spolků působících v této oblasti. Důležitým bodem je i potřeba vzdělávání veřejnosti o hodnotě konzervace AD od školní úrovně po širokou veřejnost. V neposlední řadě je

pro zachování AD důležitá podpora výuky různých povolání a řemesel spjatých s konzervací AD.

EU v článku 17 nabádá státy k využívání nových technologií k *identifikaci a soupisu architektonického dědictví a k boji proti poškozování materiálů, jakož i na poli vědeckého výzkumu, restaurátorských prací a metod správy propagace tohoto dědictví*. Dále nabádá k podpoře *architektonické tvorby jako příspěvku naší doby k evropskému dědictví*.

V článku 24 se každý stát zavazuje, při podpisu smlouvy vymežit území, pro něž bude Úmluva platit. Tato území mohou být v průběhu doby rozšířena o další území nebo naopak může být nařízení pro kterékoliv území zrušeno.

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví

Úmluva byla podepsána v rámci UNESCO. Pro ČR byla publikována ve Sbírce zákonů č. 159/1991 Sb. Smluvní státy se v úmluvě zavazují *zabezpečit označení, ochranu, zachování a předávání kulturního a přírodního dědictví budoucím generacím*. Jsou si mimo jiné vědomi, že *zničením kterékoliv položky kulturního nebo přírodního dědictví představuje nenahraditelné ochuzení dědictví všech národů světa*. Při tom na státní úrovni často nebývá ochrana dědictví na dostatečné úrovni ať už ekonomické, vědecké nebo technické. Úmluva bere ochranu dědictví za kolektivní závazek vůči dalším generacím.

Úmluva definuje v článku 1 „kulturní dědictví“ jako:

- *památníky: architektonická díla, díla monumentálního sochařství a malířství, prvky či struktury archeologické povahy, nápisy, jeskynní obydlí a kombinace prvků, jež mají výjimečnou světovou hodnotu z hlediska dějin, umění či vědy;*
- *skupiny budov: skupiny oddělených či spojených budov, které mají z důvodu své architektury, stejnorodosti či umístění v krajině výjimečnou světovou hodnotu z hlediska dějin, umění či vědy;*
- *lokality: výtvořiny člověka či kombinovaná díla přírody a člověka a oblasti zahrnující místa archeologických nálezů mající výjimečnou světovou hodnotu z dějinného, estetického, etnologického či antropologického hlediska.*

V článku 4 každý stát uznává, že je v první řadě jeho povinností zabezpečit označení, ochranu, zachování, prezentování a předávání kulturního a přírodního bohatstvím příštím generacím, a že za tímto účelem využije maximum ze svých vlastních zdrojů. V článku 5 jsou definována ochranná opatření, kterými jsou všeobecná politika ochrany, vytvoření služeb na ochranu kulturního a přírodního dědictví (KPD), rozvinutí vědeckých a technických studií a výzkumů proti nebezpečím, kterým je KPD vystaveno, přijetí odpovídajících právních, vědeckých, technických, administrativních a finančních opatření a v neposlední řadě rozvoj vzdělávání a v oblasti ochrany KPD.

V článku 11 se uvádí, že každý stát předloží soupis KPD (nemusí být konečný), který se nachází na jeho území i s potřebnou dokumentací o jeho umístění a významu. Pokud budou památky uznány za významné, jsou zapsány v „Seznamu světového

dědictví“. Památky, pro jejichž zachování je potřeba vynaložit větší úsilí, neboť jim hrozí závažné a zvláštní nebezpečí, jsou uvedeny v „Seznamu světového dědictví v nebezpečí“. Výbor pro světové dědictví stanovuje kritéria, na jejichž základě může být památka do jednoho ze seznamů zařazena. Těmi jsou:

- *představovat mistrovské dílo lidského tvůrčího génia,*
- *vykazovat významnou vzájemnou výměnu lidských hodnot během určitého časového období nebo v určité kulturní oblasti světa, a to v oblasti rozvoje architektury nebo techniky, monumentálního umění, urbanismu nebo krajinářství;*
- *být nositelem jedinečného nebo alespoň výjimečného svědectví o kulturních tradicích nebo civilizaci dosud existující nebo zaniklé;*
- *být vynikajícím příkladem určitého typu budovy nebo architektonického či technologického souboru nebo krajiny, jež ilustruje určité významné období historie lidstva;*
- *být vynikajícím příkladem tradičního lidského osídlení nebo využívání půdy, typického pro určitou kulturu či kultury, a to zvláště v případě, kdy by tyto prvky mohly být narušeny v důsledku vzniku nevratných změn;*
- *být přímo či hmatatelně spojena s událostmi nebo živými tradicemi, myšlenkami či vírou, uměleckými a literárními výtvoři výjimečného celosvětového významu (Výbor zastává názor, že toto kritérium by mělo být důvodem pro začlenění do Seznamu pouze za výjimečných okolností a ve spojení s dalšími kulturními nebo přírodními kritérii);*

Obecně se dá říci, že státy se do seznamů snaží zapojit památky, u kterých je nutné zabezpečit ochranu, zachování, prezentování či obnovu.

Výbor stanovuje dle článku 13 odstavce 4 priority, dle kterých rozhoduje o svých operacích. Při tom posuzuje, *jaký význam má pro světové kulturní a přírodní dědictví vlastnictví požadující ochranu, potřebu poskytnout mezinárodní pomoc vlastnictví, který je nejreprezentativnější z hlediska přírodního životního prostředí či génia a dějin národů světa, naléhavost práce, jež má být vykonána, zdroje, které má k dispozici stát, na jehož území se ohrožené vlastnictví nalézají, a zejména rozsah, po který jsou schopny takovéto vlastnictví zabezpečit vlastními prostředky.*

De článku 13, odstavce 7 při péči o památky Výbor spolupracuje s různými mezinárodními organizacemi zejména s Mezinárodním střediskem pro výzkum zachování a obnovy kulturního vlastnictví, Mezinárodní radou pro památkovou péči (ICOMOS), Mezinárodním svazem pro zachování přírody a přírodních zdrojů (IUCN) a dalšími veřejnými i soukromými orgány a jednotlivci.

V článku 19 se uvádí, že každý stát může požádat o mezinárodní pomoc pro vlastnictví tvořící součást KPD výjimečné světové hodnoty nacházející se na území daného státu. Tato pomoc může dle článku 22 zahrnovat:

- *výzkumy týkající se uměleckých, vědeckých a technických problémů vyplývajících z ochrany, zachování, prezentování a*

obnovy kulturního a přírodního dědictví, jak je zakotveno v odst. 2 a 4 článku 11 této Úmluvy;

- *ustanovení expertů, techniků a zkušených pracovníků, aby bylo zajištěno správné provedení prací;*
- *školení pracovníků a specialistů na všech úrovních v oblasti označení, ochrany, zachování, prezentování a obnovy kulturního a přírodního dědictví;*
- *dodání zařízení, které dotyčný stát nevlastní nebo nemůže získat;*
- *půjčky s nízkým úrokem nebo bezúročné půjčky splatné na dlouhodobém základě;*
- *poskytnutí, ve výjimečných případech a ze zvláštních důvodů, nenávratných příspěvků.*

Dle článku 25 však platí vždy pravidlo, že mezinárodní společenství hradí pouze část nákladů na péči o KPD. Většina prostředků musí být tvořena vkladem daného státu, kromě případů, kdy to zdroje státu nedovolují.

ČNK ICOMOS

Na webových stránkách se uvádí, že Český národní komitét Mezinárodní rady památek a sídel je český zástupce mezinárodní nevládní organizace, která se zabývá ochranou kulturního dědictví na celosvětové úrovni (dostupné z <http://www.icomos.cz/index.php/en/>). ICOMOS zajišťuje pro UNESCO mimo jiné zpracování odborných posudků navrhovaných členskými státy k zápisu do Seznamu světového dědictví. Dohlíží na proces vědeckého poznání i praxe péče o kulturní dědictví. Prostřednictvím svých členů se snaží šířit principy péče o kulturní dědictví, podílí se na veřejných kampaních pořádaných za záchranu ohrožených památek.

Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy

V článku 1 je uveden cíl Úmluvy, kterým je stanoveno chránit *archeologické dědictví jako zdroj kolektivní paměti a jako nástroj historického a vědeckého studia*. Archeologickým dědictvím (AD) jsou myšleny veškeré pozůstatky a objekty a jiné stopy lidstva minulých dob, které mapují vývoj historie lidstva, o jejichž existenci se ví jen z vykopávek nebo je dané místo pod jurisdikcí Stran. *Do archeologického dědictví se zahrnují stavby, konstrukce skupiny budov, zastavěná území, movité objekty, památky dalšího druhu a také jejich související prostředí nacházející se jak na souši, tak pod vodou.*

V článku 2 se každý stát zavazuje k právní ochraně, která zajistí soupis AD, a klasifikaci chráněných památek a oblastí, vytvoření archeologických rezervací a klade nálezci povinnost ohlásit všechny nálezy, které by mohly být součástí AD. V článku 3 je kladen důraz na šetrnost při provádění výzkumů, který může být proveden jen odbornými pracovníky, aby nedošlo k poškození AD. Článek 4 apeluje na fyzickou ochranu AD v podobě zavedení archeologických rezervací, ochrany a údržby AD a ukládání AD v patřičných skladovacích prostorách. V článku 5 se každý stát zavazuje ke konzervaci AD např. s ohledem na územní plánování, životní prostředí a rozvoji urbanistiky.

4 Metodika

Při psaní této práce jsem se držela zadání, které jsem obdržela od mého vedoucího diplomové práce pana doc. ThLic. Ing. Arch. Jiřího Kupky Ph.D. Součástí tohoto zadání byli dva soubory ve formátu pdf, jeden textový a jeden mapový. Tyto soubory zpracoval Státní památkový ústav středních Čech v období od listopadu 2001 až listopad 2002 a nesl název KRAJINNÁ PAMÁTKOVÁ ZÓNA KUTNOHORSKO, OKRES KUTNÁ HORA A OKOLÍ (NÁVRH). V tomto zadání státní památkový ústav popsal a vymezil území a rozlohu navrhované památkové zóny, její kulturní a historickou hodnotu a uvedl zdůvodnění, proč by tato krajina v blízkosti Kutné hory měla být novou krajinnou památkovou zónou na území České Republiky a zároveň navrhl jednotlivé významné památkově cenné movité i nemovité objekty nacházející se v navrhovaném území. To celé doplnil krátkou fotodokumentací a mapovým podkladem.

Při tvorbě praktické části diplomové práce jsem se inspirovala metodikou tvorby standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny, která vznikla v rámci programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI). V rámci této metodiky byl vytvořen *evidenční list krajinné památkové zóny*, který jsem využila jako osnovu. *V následujících kapitolách 6.1 a 6.2 je uveden krátký popis metodiky tvorby standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny a evidenční list krajinné památkové zóny.* Z evidenčního listu krajinné památkové zóny jsem využila pasáže *základní údaje, administrativní a územní údaje, lokalizace, základní věcné údaje, zájmy státní památkové péče a zájmy státní památkové ochrany* i se všemi jejich podbody. Vynechala jsem pasáže *literatura a dokumentace, technické a zpracovatelské informace* neboť tyto informace jsou zpracovány v rámci samotné diplomové práce.

Dále jsem provedla terénní průzkum celého řešeného území a pořídila obsáhlou fotodokumentaci. Fotografie jsou zařazeny v textu vždy u sledovaného jevu. Památkově chráněné objekty vedené v památkovém katalogu národního památkového ústavu, které jsou uvedeny v kapitole s názvem *Kulturní památky (KP) – vazba s ÚSKP* jsem doplnila o textový popis a uvedla jejich současný stav. Zároveň jsem k nim vytvořila jednoduchý mapový podklad ve kterém je vyznačena přesná poloha objektu na příslušné katastrální parcele. Nakonec jsem zpracovala i souhrnnou mapu s vyznačením všech cenných objektů v řešeném území, která je součástí přílohy.

4.1 Metodika tvorby standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny

Historická kulturní krajina se všemi svými vzájemně propojenými hodnotami jako jsou historie, kultura, příroda, estetika nebo vliv současného působení člověka může být vnímána všemi lidmi bez rozdílu, jako pozitivní složka světa, ve kterém všichni žijí. Tato skutečnost dala podnět k potřebě sjednotit pravidla, podle kterých by se dala historická kulturní krajina objektivně hodnotit se zapojením všech oborových hodnot napříč oborovými směry a docílit jednotného uceleného výsledku použitelného i v různých odvětvích ochrany krajinného rázu a její hodnoty. Proto vznikl v rámci programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) projekt zaměřující se na ochranu historické kulturní krajiny za využití institutu krajinným památkových zón. Byla tedy vytvořena jednotná metodika

nazývající se metodika standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny. V ní jsou uvedeny a vysvětleny různé informace dle kterých lze hodnotit historickou kulturní krajinu. Obsahuje informace primárně využívané státní památkovou péčí a doplňuje je o informace přírodní. Požadovaným výsledkem by mělo být poskytnutí srozumitelných, důležitých a sjednocujících informací o historické kulturní krajině a jednotlivých již existujících nebo potencionálních krajinných památkových zónách a to v co největším množství. Metodika se soustředí především na popis území, jeho historii a předmět ochrany. Široce se zabývá současným stavem krajiny a jejího současného popisu na podkladě její historické, kulturní i přírodní hodnoty. Informace jsou zpracovány v textu i graficky. Data se shromažďují jak v samotném terénu tak i studiem historie i již existujících vědních podkladů (Kučová a kol. 2014).

4.2 Evidenční list krajinné památkové zóny

Evidenční list vztahující se k jednotkám krajiny rozděluje metodika tvorby standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny do osmy oddílů. A to:

- a) Základní údaje
 - *Název KPZ*
 - *Evidenční/rejstříkové číslo*
 - *Platný právní předpis o prohlášení KPZ*
- b) Administrativní a územní údaje
 - *Kraj/kraje*
 - *Okres/okresy*
 - *Obec/obce s rozšířenou působností (ORP)*
 - *Obec s pověřeným obecním úřadem*
 - *Obec/obce*
 - *Část/části obce*
 - *Katastrální území*
- c) Lokalizace
 - *Orientační poloha KPZ v území ČR (mapka)*
 - *Rozsah KPZ se znázorněním katastrálních území*
 - *Plošná rozloha*
 - *Nadmořská výška*
- d) Základní věcné údaje
 - *Celková charakteristika krajiny včetně přírodních poměrů*
 - *Kategorie KPZ*
 - *Historický vývoj území*
 - *Současný stav a charakteristika dochovaných jevů*
 - *Grafické schéma kulturních hodnot KPZ*
 - *Fotografie současného stavu*
- e) Zájmy státní památkové péče
 - *Předmět památkové ochrany*
 - *Národní kulturní památky (NPK) - vazba s ÚSKP*
 - *Kulturní památky (KP) – vazba s ÚSKP*
 - *Ostatní stavby architektonicky cenné*
 - *Ostatní stavby historicky významné*
 - *Významné dominanty*
 - *Památkové rezervace/zóny sídelního typu (PR,PZ) – vazba s ÚSKP*
 - *Ochranná pásma (OP KP, NPK, PR, PZ) – vazba s ÚSKP*
 - *Urbanistické hodnoty podle příslušného sledovaného jevu ÚAP*

- *Zaniklé, ale známé významné komponenty či součásti s kulturně historickými informacemi*
- f) Zájmy státní ochrany přírody
 - *Zvláště chráněná území*
 - *Přírodní parky*
 - *Památné stromy, skupiny a aleje*
 - *Registrované významné krajinné prvky*
 - *Další aspekty ochrany přírody a krajiny (biosférické rezervace, biocentra, biokoridory)*
- g) Literatura a dokumentace
 - *Literatura*
 - *Písemné, mapové a ikonografické prameny a informace o jejich uložení*
 - *Měřická a jiná grafická dokumentace a informace i jejím uložení*
 - *Aktuální dokumentace, koncepční materiály a informace o jejich uložení*
 - *Fotografická, filmová a video dokumentace, historická a současná informace o jejím uložení*
- h) Technické a zpracovatelské informace
 - *Počet stran standardizovaného záznamu*
 - *Zpracovatel evidenčního listu*
 - *Záznam o aktualizace evidenčního listu*

Takto zpracovaný evidenční list ke každé krajinné památkové zóně (existující i potencionální) by měl poskytovat ucelené pravdivé informace z různých vědních oborů a měl by tak nabídnout celiství obraz o předmětné zkoumané jednotce krajiny. (Kučová a kol. 2014).

5 Výsledky

V následujících kapitolách této diplomové práce bude co nejvěrněji dle metodiky tvorby standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny zpracován textový a mapový podklad státního památkového úřadu středních čech vytvořený mezi lety 2001 až 2002 nesoucí název KRAJINNÁ PAMÁTKOVÁ ZÓNA KUTNOHORSKO, OKRES KUTNÁ HORA A OKOLÍ (NÁVRH).

5.1 Základní údaje o řešeném území

Název

KRAJINNÁ PAMÁTKOVÁ ZÓNA KUTNOHORSKO, OKRES KUTNÁ HORA A OKOLÍ (NÁVRH). Dále jen "řešené území"

Evidenční/ rejstříkové číslo

V době řešení této DP nemá řešené území přidělené evidenční/rejstříkové číslo.

Platný právní předpis o prohlášení KPZ

V době řešení této DP není řešené území prohlášeno za krajinnou památkovou zónu.

5.2 Administrativní a územní údaje

Kraj

Řešené území se nachází ve Středočeském kraji.

Okresy

Řešené území se nachází z většinové části v okrese Kutná Hora a z malé části v okrese Kolín.

Obce s rozšířenou působností

Nejbližší obcí s rozšířenou působností je Kutná Hora, pod kterou spadají všechny obce kromě Grunty. Grunta jediná spadá pod obec s rozšířenou působností Kolín.

Obce

V řešeném území se nachází celkem 17 obcí a 3 městské části města Kutná Hora. Přehled obcí a městských částí je uveden v tabulce 1.

	Název Obce		
1	Hořany	12	Tuchotice
2	Grunta	13	Roztěž
3	Kaňk	14	Polánka
4	Přítoky	15	Albrechtice
5	Miskovice	16	Chlístovice
6	Vysoká	17	Karlov t. Doubrava
7	Mezholezy		
8	Bylany		Název městské části
9	Poličany	18	Vrchlice
10	Malešov	19	Žižkov
11	Nová Lhota	20	Sedlec

Tabulka 1: Seznam obcí nacházejících se v řešeném území (Řeháková podle www.mapy.cz, 2019).

Části obcí

Nadřazená obec	Části obcí ležící v řešeném území	Části obcí ležící mimo řešené území
Miskovice	<i>Miskovice, Hořany, Přitoky, Bylany, Mezholezy</i>	
Malešov	<i>Malešov, Albrechtice, Polánka, Maxovna</i>	<i>Týniště</i>
Chlístovice	<i>Chlístovice</i>	<i>Z celkem deseti částí obcí spadajících pod obec Chlístovice se ani jedna nenachází v řešeném území.</i>
Vidice	<i>Tuchotice, Nová Lhota, Roztěž, Karlov t. Doubrava</i>	
Suchdol	<i>Vysoká</i>	

Tabulka 2: Seznam částí obcí nacházejících se v řešeném území (Řeháková podle jednotlivých internetových stránek obcí, 2019).

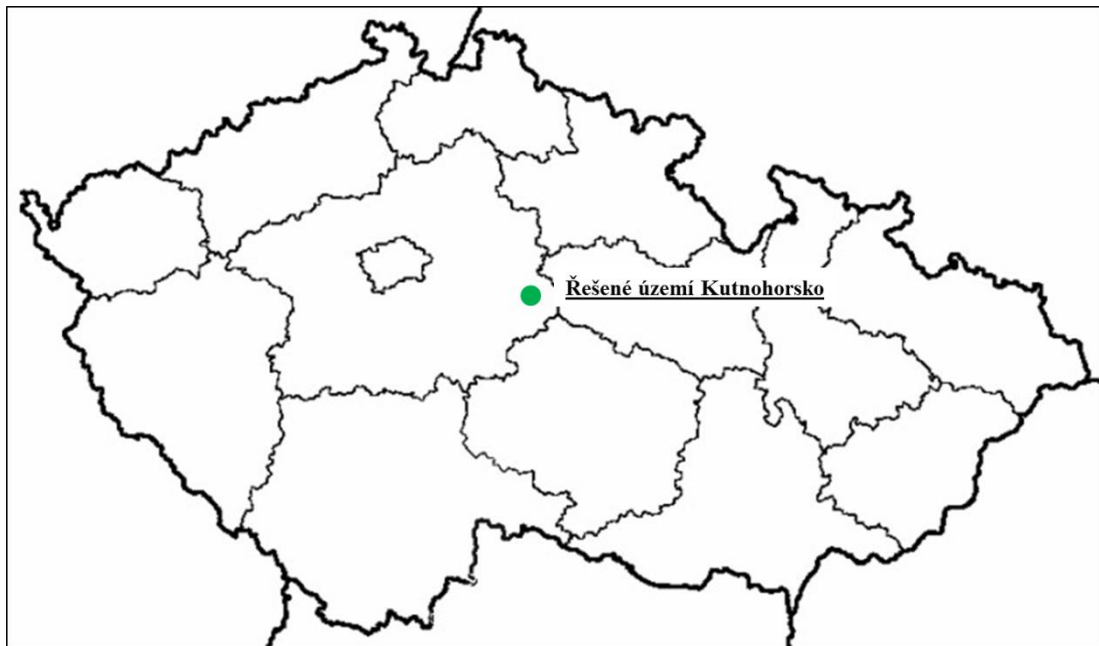
Katastrální území

V řešeném území se nachází celkem 18 katastrálních území. Pouze pět katastrálních území je řešeným územím dotčeno celých. Dvě katastrální území jsou dotčeny téměř celé a zbylých jedenáct katastrálních území je dotčeno jen zčásti. Přehled katastrálních území je uveden v tabulce č.3.

	Název katastrálního území	Číselné označení katastrálního území	
1	Grunta	681971	celé
2	Kaňk	678015	celé
3	Sedlec u Kutné Hory	677973	část
4	Libenice	681989	část
5	Hořany u Kutné Hory	695971	část
6	Kutná Hora	677710	část
7	Přitoky	696005	téměř celé
8	Miskovice	695998	část
9	Bylany u Kutné Hory	695963	celé
10	Mezholezy u Kutné Hory	695980	část
11	Suchdol u Kutné Hory	759082	část
12	Poličany	677850	část
13	Tuchotice	781606	celé
14	Malešov	690830	téměř celé
15	Polánka u Malešova	690856	část
16	Roztěž	781592	celé
17	Chlístovice	651346	část
18	Týniště u Malešova	690864	část

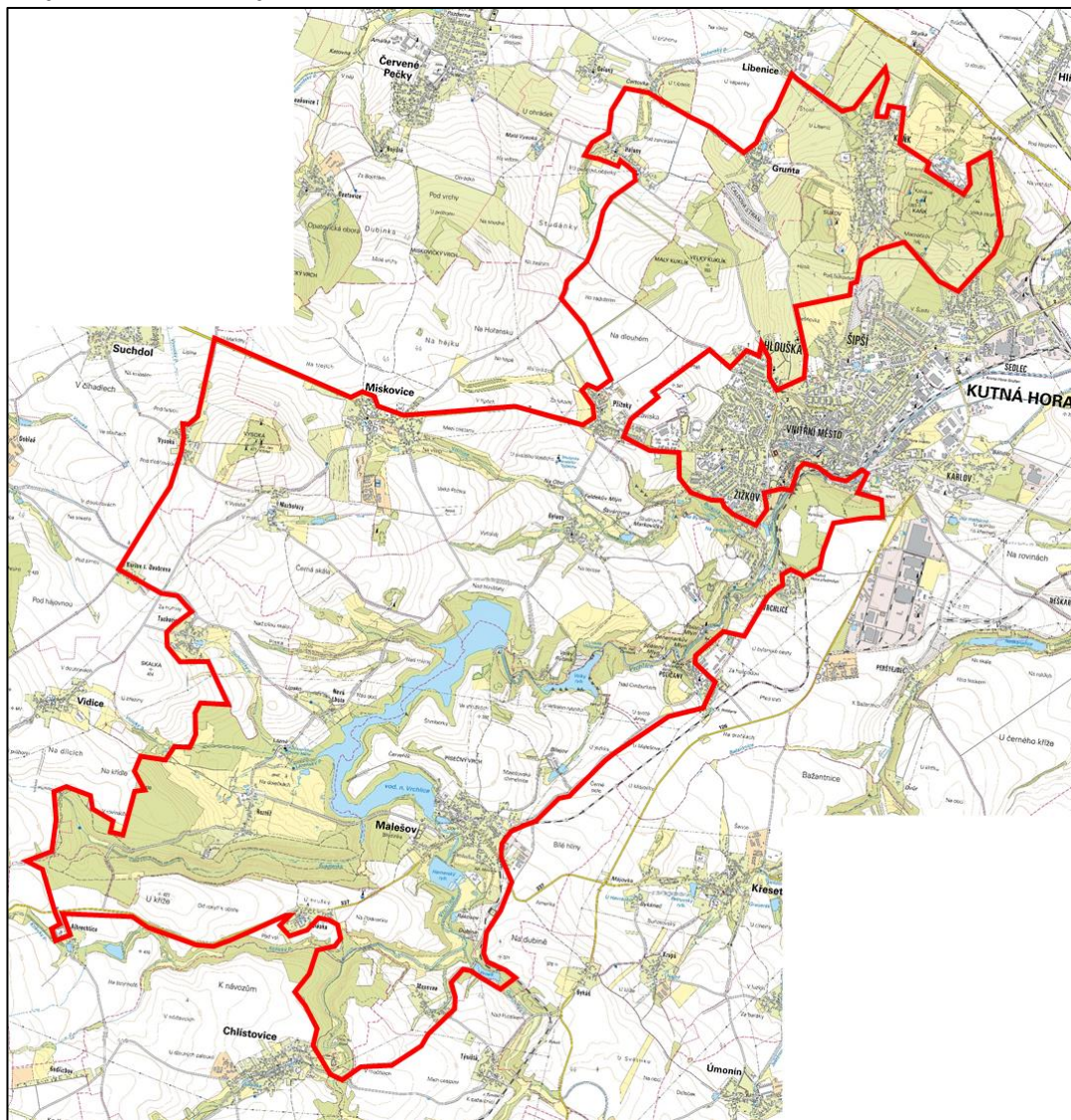
Tabulka 3: Seznam katastrálních území zasahujících do řešeného území (Řeháková podle www.cuzk.cz, 2019).

5.3 Lokalizace

Obrázek 8: Orientační poloha řešeného území v území ČR (www.mapaceskerepubliky.cz upravila Řeháková, 2019).

Rozsah řešeného území

Obrázek 9: rozsah řešeného území (<https://geportal.cuzk.cz/geoprohlizecupravila> Řeháková, 2019).

Plošná rozloha

Rozloha celého řešeného území činí 40 km² (4000 ha) a jeho obvod dosahuje délky 56 km. Řešené území se dá na první pohled rozdělit na menší severní a větší jižní část, přičemž jako pomyslnou hranici mezi těmito celky lze uvést silnici II. třídy číslo 2, která protíná obci Přítoky. Severní část tedy zaujímá rozlohu 9 km² (900 ha) a její obvod činí 19 km. Jižní část zaujímá rozlohu 31 (3100 ha) km² a její obvod činí 37 km.

Nadmořská výška

Nejvyšším geologickým bodem je kopec Vysoká, jehož vrchol je 471 m.n.m. Z kopce jde krásně přehlédnout celá krajina řešeného území. Celá jižní část řešeného území je v celkovém měřítku posazena výše, nežli je část severní. Nejvyšším bodem severní části řešeného území je vrch Kaňk 352m.n.m. Nejnižší výškové body v zóně řešeného území jsou rozloženy okolo vodní nádrže Vrchlice a vodního toku Vrchlice, které jsou v rozmezí okolo 300 m.n.m.

5.4 Základní věcné údaje

Celková charakteristika krajiny včetně přírodních poměrů

Řešené území se nachází ve východní části středních Čech. Svůj název nese podle významného města Kutná Hora, které svou velkou částí obepíná. Další v blízkosti ležící velká města jsou město Kolín ležící severním směrem od Kutné Hory a město Čáslav ležící jihovýchodním směrem od Kutné hory.

Nejvýraznějším pohledovým bodem jižní části řešeného území je bezesporu kopec Vysoká, který je také jejím nejvyšším bodem (471 m.n.m.). Vrchol kopce je zalesněn listnatými a jehličnatými dřevinami. Na první pohled zaujme i moderní rozhlednou přístupnou veřejnosti. V severní části KPZ se nachází hned několik výraznějších kopců, kterými jsou Kaňk (353 m.n.m.), Sukov (336 m.n.m.) Velký Kuklík (356 m.n.m.) a Malý Kuklík (359 m.n.m.). Všechny tyto kopce jsou zalesněny.

Celá krajina v prostoru řešeného území je mírně zvlněná, zato ale s výraznými zářezy tvořícími údolíčka s vodními toky nebo rybníky. Největším vodním tokem je vodní tok Vrchlice, do kterého se vlévají vodní toky Bylanka, Vidický potok, Tuchotický potok a Švadlenka. Všechna tato malá údolí jsou zalesněna. V toku Vrchlice se mezi lety 1966 až 1970 vybuďovala velká vodní nádrž s přehradou, která dnes slouží jako zdroj pitné a užitkové vody pro Kutnohorsko. Celé její okolí je zalesněno a chráněno ochranným pásmem vodního zdroje. O kousek dále po toku Vrchlice se rozkládá Velký Rybník. Z Velkého Rybníka směřuje Vodní tok Vrchlice ke Kutné Hoře, kterou i protéká. Podél jejího břehu od Velkého Rybníka až do Kutné Hory vede cesta pro pěší a cyklisty nazývaná "Po Mlýnech". Tento název je odvozen nejen podle názvu ulice, po které tato cesta do její poloviny vede ale i kvůli stavbám několika mlýnů které se dodnes dochovali.

V místech kde nejsou zalesněná údolí, rozkládají se zemědělská pole. Pěstují se zde pro tuto oblast běžné plodiny jako pšenice, kukuřice nebo řepka. Zejména v jižní části řešeného území tvoří zemědělská pole více než polovinu celého prostoru řešeného území.

Většina obcí je do terénu na první pohled zahloubena a nejdou z jednoho pohledového bodu celé přehlédnout. Mezi obcemi vedou silnice III. třídy. Pouze mezi obcemi Miskovice a Přitoky vede silnice I. třídy č. 2, a mezi obcemi Malešov a Polánka vede silnice II. třídy č. 337. Téměř všechny silnice jsou lemovány stromy rostoucími po obou nebo alespoň po jedné straně silnice. Starší dřeviny u silnic tvoří ovocné stromy, tam kde ovocné stromy již uschly, se dnes nahrazují neovocnými listnatými dřevinami. Mezi obcí Roztěž a obcí Nová Lhota se dochovala alej starých vzrostlých listnatých stromů. Další menší alej vede od zámku Roztěž do obce Roztěž.

Dle digitálního registru ústředního registru ochrany přírody se v řešeném území nachází celkem 9 památkově chráněných stromů. Jsou to buk u kaple sv. Jana křtitele na kopci Vysoká, tři lípy malolisté u pramene vs. Vojtěcha u Bylan, Dub v Bylanech, Dub letní v Kutné Hoře, lípa u kostela Nejsvětější Trojice v Kutné Hoře, Lípa v Poličanech a lípa malolistá před zámkem na Roztěži. A dále se v řešeném území nachází NPP Rybníček u Hořan u obce Hořany, NPP Kaňk a PP Na černé rudě nedaleko hráze vodní nádrže Vrchlice. Kutná Hora jakožto obec s pověřeným obecním úřadem má ve své správě 25 významných krajinných prvků registrovaných (Štefanová 2015). Z těchto 25 registrovaných prvků se jich 11 nachází přímo v řešeném území. Výčet významných krajinných prvků je uveden v kapitole 5.6 Zájmy státní památkové ochrany.

Relativně novým prvkem v řešeném území je soukromé golfové hřiště Casa Serena obklopující obec Roztěž vybudované po roce 2000. Golfové hřiště vybudoval stejný majitel, který vlastní i zámek Roztěž se zahradami.

Jihozápadně od obce Roztěž se rozkládá zalesněná obora Švadlenka o rozloze 143 ha, ve které se chovají daňci a jeleni. Přes oboru se dá volně projíždět autem.

V roce 1998 se severně a jižně od Kutné Hory vybudovali dvě naučné stezky tzv. severní a jižní stříbrná stezka. NS Stříbrná stezka - severní část je 12 km dlouhý okruh s 12 zastávkami, její začátek je u restaurace Na pašince na Kaňku. NS Stříbrná stezka – jižní část je též 12 km dlouhá, ale má o 2 zastavení více nežli severní stezka. Na kopci Kaňk vedle budovy bývalé hájovny se také mezi lety 2001 až 2003 vybudovala nová rozhledna s kavárnou vysoká 30 m. budova hájovny byla opravena a předělána na restauraci.

Obrázek 10: Hráz vodní nádrže Vrchlice (zdroj: vlastní).

Obrázek 11: Informační tabule u hráze vodní nádrže Vrchlice (zdroj: vlastní).

Obrázek 12: Golfové hřiště Casa Serena (zdroj: vlastní)

Obrázek 13: Technické zázemí golfového hřiště Casa Serena (zdroj: vlastní).

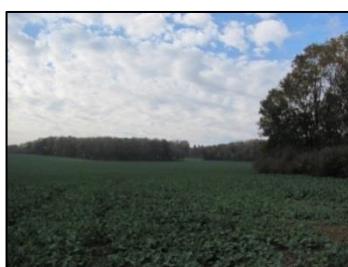
Obrázek 14: Současná krajina řešeného území (zdroj: vlastní).

Obrázek 15: Současná krajina řešeného území (zdroj: vlastní).

Obrázek 16: Současná krajina řešeného území (zdroj: vlastní).

Obrázek 17: Současná krajina řešeného území (zdroj: vlastní).

Obrázek 18: Současná krajina řešeného území (zdroj: vlastní).

Obrázek 19: Současná krajina řešeného území (zdroj: vlastní).

Obrázek 20: Současná krajina řešeného území (zdroj: vlastní).

Obrázek 21: Současná krajina řešeného území (zdroj: vlastní).

Geologie

Rozloha Kutnohorského rudního okresku činí přibližně 20 km². Geologická stavba území je složena z kutnohorského krystalinika, které pokrývají usazeniny druhohor třetihor a čtvrtohor. Rudný okresek se dělí na severní rudný revír a jižní rudný revír. Toto dělení je podmíněno rudnými pásmy s odlišným složením hornin. Severní část území označovaná také jako kyzová je tvořena nadložními dvojslídnyými až biotitickými rulami, tzv. centrálními rulami a podložními migmatizovanými dvojslídnyými ortorulami. Jižní část území označovaná také jako stříbrná je tvořena různými typy dvojslídnyých až biotických rul a svorových rul až svorů s menšími tělesy migmatitů až ortorul. Horniny vhodné k těžbě jsou obsaženy pouze v nejstarším kutnohorském krystaliniku. Těžné horniny vytvořili v kutnohorském krystaliniku jednotlivá žilná pásma, která se táhnou vždy severojižním směrem a mohou být vykloněna východním nebo západním směrem v rozmezí 70 až 85 °. Pásma mají členitou prostorovou strukturu, neboť hydrotermální roztoky s obsahem kovů nepronikali jen do přímých puklin ale i okolních porušených zón a všech velkých a malých trhlin. Mezi severní žilná pásma se řadí pásmo Hloušecké, Staročeské, Turkaňské, Rejské, Kuklické a Grejfské. Mezi jižní žilná pásma se řadí pásmo Roveňské a Oselské. Pásmo Hloušecké Staročeské a Roveňské se řadí mezi pásma prvního řádu s délkou 3 km a s mocností 100 až 150 m. Pásmo Oselské se řadí mezi pásma prvního až druhého řádu s délkou 2,5 až 3 km. Pásmo Turkaňské se řadí mezi pásma druhého řádu s délkou 2,5 až 3 km. Pásma Rejské, Kuklické a Grejfské se řadí mezi pásma třetího řádu s délkou 0,5 až 2,5 km. Tato vyjmenovaná pásma se řadí svou rozlohou mezi největší. Samozřejmě se zde nacházejí i další menší pásma nebo žíly ale výše uvedené jsou nejznámější a v historii se těšily největší pozornosti (Pauliš 1998).

Samostatnou významnou geologickou lokalitou na území KPZ Kutnohorsko jsou cenomanské vápence a pískovce rozkládající se v okolí obce Miskovice v rozloze přibližně 8 km². Tato oblast se vyznačuje především krasovými jevy a bohatými nalezišti paleontologických zkamenělin. V oblasti se nachází vápencové jeskyně, ovšem vlivem velkého zanesení horninami jsou tyto jeskyně buď úplně zasypány, nebo jsou přístupny jen velmi omezeně. Mezi nejznámější jeskyně patří jeskyně Miskovická. Dalším zajímavým a geologicky významným úkazem spojeným s krasovými jevy jsou pseudokrasové jevy, označované také jako pseudozávrt. Pseudokrasové jevy se nalézají ve vzdálenosti do 1 km od obce Miskovice většinou uprostřed zemědělských polí. V terénu se projevují jako velké křovinami zarostlé prohlubně miskovitého tvaru, v jejichž nejnižším bodě se nachází otvory ve skále, kterými zatéká voda do vápencových podzemních tunelů. U Miskovic a nedalekých Mezhoz vznikli v minulosti dva vápencové povrchové lomy těžící přítomný vápenc. Přímo na těžbu navázalo v 19. století i zpracování vápence v několika

vápenkách, ze kterých se dodnes dochovali alespoň vysoké komíny a pece.(dostupné z <<https://www2.jeskynar.cz/speleology/clanek/krasove-a-pseudokrasove-jevy-v-okoli-miskovic>>, dostupné z <<http://lokality.geology.cz/85>>)

Urbanistická struktura sídel řešeného území

Obrázek 22: grafické znázornění struktury sídel v řešeném území (www.mzp.cz/atlas.krajiny upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 23: Legenda k obrázku 22 (www.mzp.cz/atlas.krajiny upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 24: Legenda k obrázku 22 (www.mzp.cz/atlas.krajiny upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 25: Legenda k obrázku 22 (www.mzp.cz/atlas.krajiny upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 26: Legenda k obrázku 22 (www.mzp.cz/atlas.krajiny upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 27: Legenda k obrázku 22 (www.mzp.cz/atlas.krajiny upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 28: Legenda k obrázku 22 (www.mzp.cz/atlas.krajiny upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 29: Legenda k obrázku 22 (www.mzp.cz/atlas.krajiny upravila Řeháková, 2019).

Grafické znázornění půdorysného typu sídla	Název půdorysného typu sídla	Název Obce
	Malé vsi - Malá návesní (ostatní tvary)	Hořany, Grunta, Přitoky, Bylany, Poličany, Polánka
	Ostatní vsi (nelokační a nevyhraněné) - shluková	Kaňk, Nová Lhota
	Ogtagonální návesní lokace vsi - Návesní čtyřstranná	Miskovice (ORP)
	Nevyhraněná	Vysoká, Albrechtice
	Malé vsi - Malá návesní obdélná	Mezholezy
	Historická města - Město nevyhraněné	Malešov (ORP)
	Neortogonální návesní lokace vsi – návesní kyjovitá	Tuchotice
	Novověké parcelační a rozptýlené vsi – parcelační jedno-či víceřadá	Roztěž
	Lánové vsi – lánová ulicová krátká	Chlístovice (ORP)
	Novověké parcelační a rozptýlené vsi – parcelační ulicová	Karlov t. Doubrava
		Název městské části
	Historická města - Město nevyhraněné	Vrchlice, Žižkov, Sedlec

Tabulka 4: Rozdělení obcí dle půdorysného typu sídla (Reháková podle www.mzp.cz/atlas.krajiny, 2019)

Kategorie KPZ

Dle tří základních kategorií kulturních krajín určených na zasedání Výboru světového dědictví v SantaFé (USA) v roce 1992 spadá řešené území do kategorie 2. tedy Organicky vyvinutá krajina (*organicallyevolvedlandscape*) reliktní nebo zkamenělá krajina (*relictorfossillandscape*) a kontinuálně stále se vyvíjející krajina (*continuinglandscape*)

Historický vývoj území

Území KPZ bylo osídleno už v době neolitu a to 5500 až 4500 př. n. l kulturou s lineární keramikou a 4500 až 4000 př. n. l kulturou s vypíchanou keramikou. Stopy po jejich přítomnosti jsou rozmístěny v okolí obce Bylany u Kutné Hory. Dochovali se půdorysy obytných a jiných stavení, mnoho úlomků keramiky a nástrojů a také rondel, jehož obrysy jsou v určitém ročním období patrné na zemském povrchu dodnes. Bylanské naleziště má celoevropský význam.

O něco mladší jsou pozůstatky po hradištích. Celkem se zde nalézají tři hradiště a to hradiště Cimburk, poté o pár stovek metrů dál hradiště Denemark a u obce Chlístovice hradiště nacházející se na místě zříceniny hradu Sion. Podobnou historicky cennou stavbou je kostel Navštívení Panny Marie v obci vysoká pocházející ze 13. století, který se do dnešní doby zachoval téměř v nezměněné podobě.

Tempo a rozsah růstu osídlení území v okolí Kutné Hory udávalo od 13. století především nalezení stříbrných rud a následné několik století trvající dolování. Na

některých místech jsou dodnes krásně viditelné odvaly a výsypky vytěžených hornin nebo jednotlivé vchody do dolů, které jsou ale samozřejmě chráněny proti vstupu kolemjdoucích. Významnými stavbami spojenými s dolováním jsou například chrám svaté Barbory, kostel Nejsvětější Trojice u Kutné Hory nebo kostel sv. Vavřince na Kaňku a v neposlední řadě Sedlecký klášter.

Malešovské panství

V jižní části území KPZ zaujímá významnou roli obec Malešov, první písemné zmínky o něm jsou z roku 1303. V roce 1350 tvořilo malešovské panství městečko Malešov a vesnice Albrechtice, Polánka, Bykáň, Mrchojedy a Vlková. V roce 1364 se Malešovské panství dostává do rukou bohatého kutnohorského rodu Ruthardů v jejichž držení je až do roku 1411. Na podzim roku 1421 obléhali malešovskou tvrz husité a dne 19. listopadu 1421 ji i získali. Na začátku 16. století tvoří Malešovské panství městečko Malešov, a vesnice Bílejov, Březová, Týniště, Polánka, Košice, Roztěž a Albrechtice, v následujících letech přibila ještě vesnice Tuchotice. V průběhu celého 16. století se panství prodávalo nebo dědilo mezi různými majiteli. Stálejšího majitele se panství dočkalo až v polovině 17. století kdy zadlužené panství koupil od Jindřicha Volf Berky z Dubé hrabě Jan Špork. V té době se již panství skládalo z přibližně dvaceti vesnic a dalších dvorů, mlýnů nebo hostinců. Jan Antonín započal v roce 1669 se stavbou loveckého zámku na Roztěži. Po jeho smrti připadlo malešovské panství jeho synovi hraběti Františku Antonínu Šporkovi. Hrabě František Antonín Špork se usadil v loveckém zámku na roztěži který nechal postavit jeho otec neboť malešovská tvrz byla v té době zpustlá. Za svého správcování malešovského panství nechal vybudovat kamenné mosty přes potok Švadlenku, založil poustevnu v údolí Švadlenky a nejspíš nechal založit lázně roztěž. Také nechal postavit malý klášter s poustevnou pro 3 mnichy a kapličkou na kopci Vysoká, od kterého nechal vysázet alej stromů zpět na zámek na Vysoké. V roce 1725 se dostalo panství do držení Karlu Joachymovi hraběti z Brédy, který nechal v Malešově postavit zámek sloužící jako administrativní budova a kostel sv. Václava. Nebyl to však dobrý hospodář a za jeho správcování vypukly hned dvě selské bouře (v roce 1713 a 1723). V držení rodu z Osteinu bylo panství až do roku 1814. Poté přešlo do držení rodu Dalberg. V 19. století čítalo panství celkem 27 vesnic, dále zde byla slévárna železa, šindelna, cihelna, pivovar Malešov a dále hospodářské dvory v Albrechticích, Dobřeni, Bílejově, Roztěži, Miskovicích, Suchdole, Malešově a Zdeslavicích. Mezi lety 1827 až 1830 byl přestavěn lovecký zámek na Roztěži v klasicistní zámek. (Herel 2016)

Mlýny na vodním toku Vrchlice a Bylanky

Oba vodní toky se nacházejí jihozápadně od Kutné Hory.

Vrchlice teče z jihu na sever a protéká nejjižnější částí řešeného území okolo obce Chlístovice, dále mezi obcemi Polánka a Maxovna směrem do Malešova. V Malešově se vodní koryto začíná rozšiřovat ve vodní nádrž Vrchlici. Hráz vodní nádrže je severně od Malešova a z ní pokračuje opět vodní tok opět jako říčka a vlévá se do nedalekého Velkého rybníka. Z Velkého rybníka pokračuje Vrchlice údolím okolo Poličan, městské části zvané Vrchlice až do Kutné Hory. Na jejím toku se v oblasti řešeného území do dnešní doby dochovalo deset stojících mlýnů. Jsou to po směru toku mlýn Sion, mlýn Dubina, mlýn Rákosov, Rasovna, Spálený mlýn, mlýn Denemark, Vrbův mlýn, Hutenský mlýn, Wagenknechtův mlýn a Komoráčovský mlýn a dvě zříceniny kterými jsou mlýn Šimákov a mlýn Cimburk. A osm mlýnů, které jsou k nalezení už jen na starých mapách. Jsou to Malešovský

mlýn, mlýn Karlov, Lhotský mlýn, mlýn Rabštejnka, mlýn Slaměnc, mlýn Řešeto, Stračovský mlýn a mlýn Obický. K zániku mlýnů došlo ve většině případů zatopením vodami Velkého rybníka a později zatopením vodami vodní nádrže Vrchlice.(dostupné z <http://vodnimlyny.cz/mlyny/objekty/>, dostupné z <<https://www.cms-kh.cz/po-stopach-mlynaru-v-kutne-hore>>)

Prakticky všechny prameny vodního toku Bylanky se nacházejí v řešeném území a jedním z nich je i vodní pramen sv. Vojtěcha.Na jejím toku se v oblasti řešeného území do dnešní doby dochovalo šest stojících mlýnů. Jsou to po směru toku Feldekův mlýn, Kleinerův mlýn, Červený mlýn, Králíkův mlýn, Mlýn Práčovna a Haringův mlýn, který byl napájen vodním náhonem z Bylanky i Vrchlice najednou. Dva mlýny jsou k nalezení už jen na starých mapách. Jsou to Havlíčkův mlýn a Haringerův mlýn.(dostupné z <http://vodnimlyny.cz/mlyny/objekty/>, dostupné z <<https://www.cms-kh.cz/po-stopach-mlynaru-v-kutne-hore>>)

Tato poměrně hustá síť mlýnů měla své opodstatnění zejména v potřebě potravin pro hornickou Kutnou Horu a Malešovské panství.

Historie těžby stříbra na Kutnohorsku

S jistotou můžeme říct, že k rozvoji dolování na Kutnohorsku došlo v průběhu 13. století, avšak žádným způsobem nejde vyvrátit, že zde těžba stříbra neprobíhala už dříve. Za zmínku rozhodně stojí existence ražby mincí v obci Malíně, který je dnes součástí Kutné Hory a to už na konci 10. století. Razily se zde slavníkovské denáry na kterých je zobrazen nápis Malin civitas. Sice neexistuje důkaz o tom, že materiál použitý na tyto mince pochází přímo z kutnohorských dolů, nelze to však ani vyvrátit. Vyvražděním Slavníkovců rodem Přemyslovců byla ražba denárů v Malíně zastavena(Bílek 1999, Bílek 2001,Vrátný 1998).

Další teorie o počátcích dolování na Kutnohorsku je spojena se založením kláštera v Sedlci. Klášter byl založen v roce 1142. Vyvstává zde ovšem otázka zda v době stavby kláštera znali mniši pravdu o existenci rudonosných žil nebo nikoli a klášter zde byl postaven spíše náhodně. Tomuto tvrzení nahrává i fakt že prvních sto let od svého založení nebyl klášter nijak dobře finančně zajištěn, spíše naopak. To se však již dostáváme k roku 1237 a k významné pověsti o mnichu Antonínovy. Pověst praví, že toho roku při vycházce okolní přírodou mnich Antonín spatřil ze země růsti tři stříbrné pruty(Bílek 1999, Bílek 2001,Vrátný 1998).

S větší pravděpodobností je ale objevení stříbrných rud ve 13. století spojeno se systematickým hledáním prospektorů, kteří měli za úkol hledat nová ložiska na českomoravské vrchovině. To už se v průběhu onoho 13. století šíří zvěsti o přítomnosti stříbra a s ním spojovaného bohatství a ke Kutné Hoře, které se v té době říkalo pouze "Mons" se stěhují zástupy nových usedlíků zlákaných těmito zvěstmi. Velká část nových obyvatel byla z německy mluvících zemí. Nové osady zde rostly v hojném množství a správu nad nimi měly tehdy blízká města Kolín a Čáslav. Duchovní správu převzal Sedlecký klášter. Z roku 1289 pochází první zmínka o názvu Kutné Hory, které znělo "MonsCuthna" (Bílek 1999, Bílek 2001,Vrátný 1998).

Důležitým obdobím pro následující vývoj hornictví bylo panování vladaře Václava II., který vládl mezi lety 1283 až 1305(Bílek 1999, Bílek 2001,Vrátný 1998).

Král Václav II si bohatství a prospěšnosti Kutné Hory všiml velmi rychle. Za své vlády učinil hned několik důležitých rozhodnutí která ovlivnila budoucí vývoj Kutné Hory. Nejprve si propůjčil právo na dolování, které měl do té doby sedlecký klášter. Poté, v roce 1300 přemístil do Kutné Hory hlavní ražebnu mincí a začal razit pražské

groše, zároveň zakázal ražení mincí na jiných místech českého království. A konečně též v roce 1300 prosazuje přijetí horního zákona tzv. "Ius Regale Montanorum".

Tento zákoník byl tehdy přelomovým dokumentem nejen pro Kutnou Horu, ale i pro další horní města království jelikož platil i pro ně. Zákon upravoval například organizační chod dolů a technologické postupy. Nebo dal Kutné Hoře svá práva. Za vlády Václava II se stala Kutná Hora druhým nejvýznamnějším městem v království hned po Praze (Bílek 1999, Bílek 2001, Vrátný 1998).

Pověsti o stříbrném bohatství se šířili mezi lidmi nevídanou rychlostí a nezřídka kdy se historiky o něm přehnaně zveličovali. To vyvolávalo žárlivost u jiných panovníků ze sousedních zemí. Například římský císař Albrecht mezi lety 1303 až 1308 chtěl celkem třikrát Kutnou Horu dobít, ale ani jednou se mu to nepodařilo (Bílek 1999, Bílek 2001, Vrátný 1998).

V první polovině 14. století si Kutná Hora dále utvrzovala svá práva a svobody. Tím město získalo své vlastní soudy a možnost dosazovat nebo sesazovat lidi v úřednických postech. Dále mohli obyvatelé Kutné Hory nakupovat pozemky, čímž se zvětšovali hranice města a i díky tomu lidé bohatli. V té době se též dařilo městu i stavebně a z první poloviny 14. století pocházejí základy mnoha kamenných městských budov. Byly stavěny kamenné kostely, špitál, obchody nebo lázně. Též se stavěli i kamenné hradby na ochranu města (Bílek 1999, Bílek 2001, Vrátný 1998).

Král Karel IV, který vládl mezi lety 1346 až 1378 prohlásil, že toto město nesmí být nikdy zastavováno a budoucí králové musí přísahat, že Kutná Hora bude vždy součástí české koruny (Bílek 1999, Bílek 2001, Vrátný 1998).

V druhé polovině 14. století, byly téměř všech zásoby v povrchových dolech vyčerpány, proto se muselo začít kutat ve velkých hloubkách. V té době stanuly technologické postupy, vědomosti i technické vybavení na nejvyšší úrovni v celé Evropě (Bílek 1999, Bílek 2001, Vrátný 1998).

S počínajícím 15. stoletím a nástupem husitství přicházelo do Kutné Hory bouřlivé období. Mnoho horníků a dalších obyvatel města byli potomci přistěhovaných německých obyvatel v průběhu 13. století. Tato skutečnost ovlivnila i postoj města k nastalé politické situaci. Po dlouhou dobu se město rázně stavělo na stranu krále Zikmunda a oponovalo Husitskému hnutí (Bílek 1999, Bílek 2001, Vrátný 1998).

Většího klidu a opětovného pracovního rozkvětu se město dočkalo až za vlády Vladislava Jagellonce, který vládl mezi lety 1471 až 1516. Ale již ve třicátých letech 16. století si lidé začali uvědomovat, že zdroje rud a stříbra nejsou nevyčerpatelné. Horníci museli kutat v čím dál větších hloubkách a dostávali se až 500 m pod zemský povrch. Na přelomu 40. a 50. let 16. století byli v kutné Hoře naposledy raženy pražské groše, zůstalo zde však alespoň ražení jiných mincí. I po ukončení ražby pražských grošů se v dolování pokračovalo, avšak horníci přecházeli na méně produktivní žíly o menších rozměrech a opouštěli doposud nejvítěznější a nejslavnější žilná pásma (Bílek 1999, Bílek 2001, Vrátný 1998).

Ani další historický vývoj nevěstil pro město nic dobrého. Město muselo v první polovině 17. století přečkat třicetiletou válku a plenění města švédskými vojsky. V roce 1713 ho postihl mor a v letech 1770 a 1823 město ošklivě vyhořelo. Ani nástup průmyslové revoluce městu nepomohl, neboť pro tehdejší průmysl měla zásadní význam voda a té se bohužel Kutné Hoře příliš nedostávalo (Bílek 1999, Bílek 2001, Vrátný 1998).

Kutnohorská mincovna byla definitivně zrušena roku 1727.

Obnova dolování v Kutné Hoře proběhla hned dvakrát. Poprvé v 19. století a podruhé v roce 1939 (Bílek 1999, Bílek 2001, Vrátný 1998).

První nová šachta byla vyhloubena v roce 1872 dle rozhodnutí rakouské státní správy. Tato šachta byla vyhloubena do hloubky 252 m, ale nenalezalo se v ní téměř žádné zrudnění, proto byla v roce 1883 uzavřena. Ve stejném roce byla ale znovu otevřena štola Čtrnácti pomocníků na Rejské žíle. Z této šachty bylo vydolováno 16 vagonů stříbrné rudy. Další práce se soustředili na severní část revíru kde se v roce 1889 započalo s dolováním Turkaňské šachty. Tato šachta byla ale v roce 1902 zcela zaplavena velkým průvalem vody. Část vody bylo odčerpáno, ale následné práce pokračovali už jen do roku 1904. Poté bylo dolování pod správou rakouské státní správy definitivně zastaveno. Dobývání rud, které se provádělo v této době, se v celkovém měřítku nesetkalo s velkým úspěchem. Největším a velmi nebezpečným problémem byli velké průvaly vody, na které nebyli v této době dělníci připraveni. V únoru roku 1939 poslala správní komise Kutné Hory dopis s dotazem na ministerstvo veřejných prací, zda by se v Kutné Hoře daly obnovit dobývací práce. Báňský úřad se k dotazu vyjádřil kladně a potvrdil možnost výskytu hornin vhodných pro těžbu. Byly vypracovány dva plány pro postup prací. První vypracoval Ing. Majer, který navrhoval dobývání v jižním revíru a druhý vypracoval Ing. Grund, který navrhoval dobývání v severním revíru a průzkum v jižním revíru. Vybrán byl návrh Ing. Grundtas otevřením Turkaňského dolu v severním revíru. Ještě v roce 1939 byla zřízena správa kutacích prací v Kutné Hoře. První otevřenou štolou byla štola Čtrnácti pomocníků v Turkaňském dole roku 1940. Na začátku 60. let se na Turkaňském dole započalo se stavbou nového závodu. Během deseti let se zde postavil celistvý areál s kovovými těžařskými věžemi a komplexní úpravou vytěžených hornin. V areálu byly dále přistavěny strojírný, dílny sklady, trafostanice, sociální a administrativní budovy, komunikace, budovy sloužící pro flotaci hornin nebo odkaliště. Významnou součástí úpravárenského procesu tu byla hrubodrtírna která umožňovala svou velikostí a možnostmi zpracovávání velkého množství materiálu zpracovávat i horniny z jiných dolů na území české republiky které byli pod správou Kutnohorského závodu. Dolování hornin v závodě Turkaňk fungoval až do 12.7.1991 tímto dnem byla důlní činnost ukončena. Během let svého fungování se však závod neomezoval jen na samotné dolování, výroba se ve významné míře zaměřila i na stavební materiál. Díky tomu se závod udržoval finančně v chodu, neboť samotné dolování hornin by k výnosnosti nestačilo (dostupné z <<https://destinace.kutnahora.cz/d/historie-mesta>>, Bílek 1999, Bílek 2001, Vrátný 1998).

Současný stav a charakteristika dochovaných jevů

Celé řešené území se dá rozdělit do dvou krajinných celků. Prvním je montánní krajina v okolí Kutné hory v severní části řešeného území a druhým je zemědělská krajina v jižní části řešeného území. Každá z těchto krajin se vyznačuje zajímavými dochovanými prvky a soubory.

Kutnohorské dolování

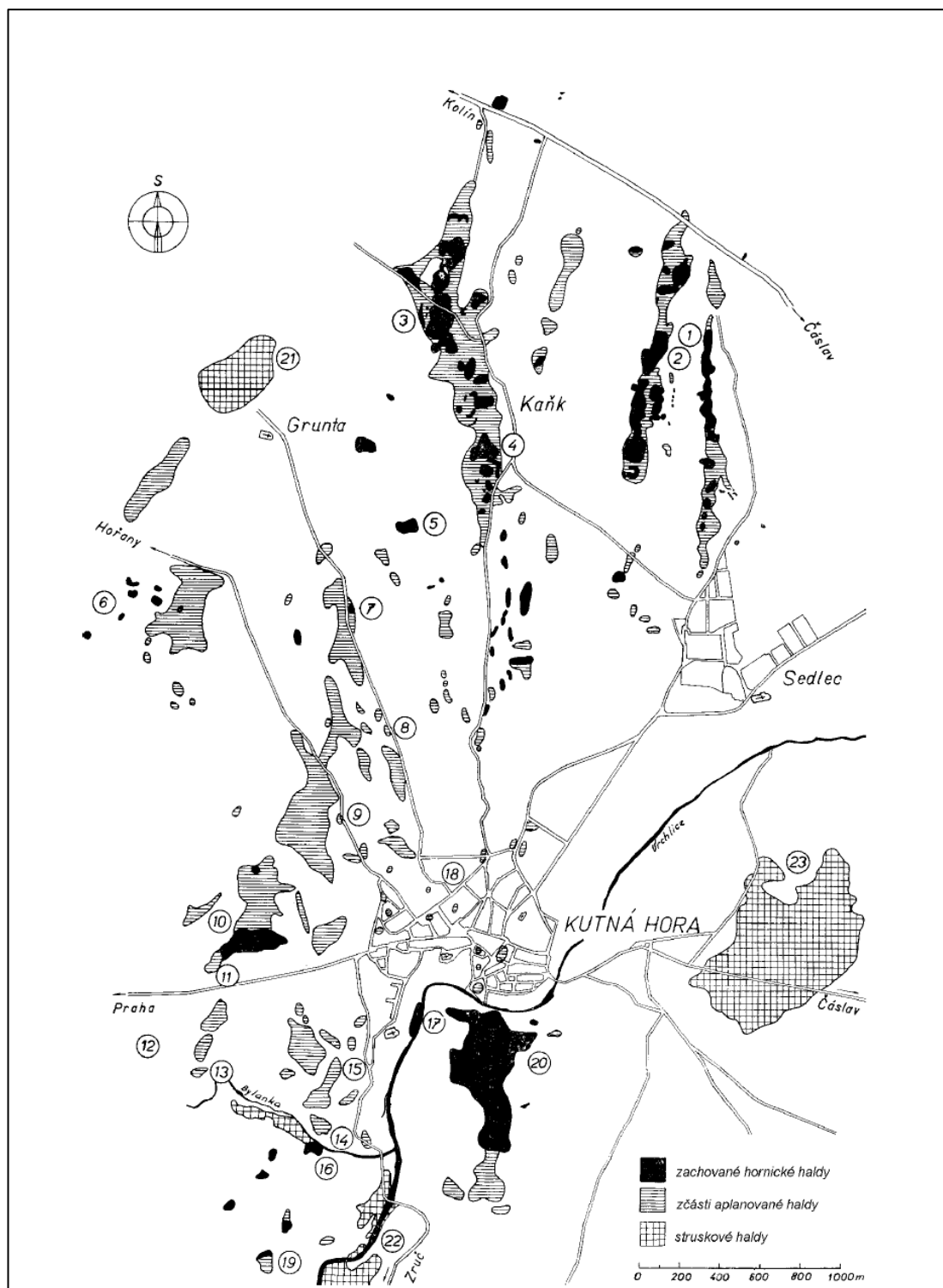
Vzhledem k tomu že dolování v kutné Hoře probíhalo ve větší nebo menší míře od 13. století až téměř do dnešní doby, tak dochovaných hmotných hodnot se v řešeném území nachází velké množství. Samozřejmě je potřeba zmínit že velká část z nich se nachází pod zemí. Jednotlivé štoly, šachty a tunely se na povrchu dnes projevují většinou jen jako veřejnosti nepřístupné zabetonované nebo jiným způsobem uzavřené otvory které můžou, a nebo nemusí, být opatřené malou informační cedulkou s popiskem. Daleko znatelnějšími pozůstatky těžby jsou bezesporu haldy a výsypky. Jedná se o vytěženou horninu uloženou v blízkosti jednotlivých dolů.

Haldy a výsypky jsou na první pohled jasným důkazem jednotlivých žilných pásem (Bílek 2001).

Mezi výrazné a dobře zachovalé haldy se řadí haldy Staročeského, Turkaňského a Rejského pásna, které se táhnou přes vlastní obec Kaňk a i přes východně ležící kopec Kaňk, tyto haldy jsou i dnes na první pohled dobře viditelné. Další dobře zaznamenané haldy se nacházejí v okolí kostela Nejsvětější Trojice a jedná se o pozůstatky těžby na Oselském pásmu. Haldy po tomto pásmu jsou zachované právě v jeho jižní části, neboť jeho severní část zasahuje hluboko do historického centra Kutné Hory. Poslední lokalitou s dobře dochovanými výsypkami je oblast Na Rovinách kde jsou haldy po těžbě Roveňského žilného pásma. Grejfské žilné pásmo sice dnes není značeno žádnými haldami, ovšem o jeho průběhu nás informuje drobná architektura jako je socha sv. Bernarda a kaplička u nemocnice. Dříve se k těmto památkám řadila i socha sv. Šebestiána, ta byla ale přemístěna ze své původní pozice uprostřed pole na dnešní Pirknerovo náměstí. Haldy po žilných pásmech jako jsou Kuklické, Nifelské, Hloušecké, Sukovské a Šipecké se dochovali jen velmi omezeně a většinou byli poničeni zemědělskou a stavební činností (Bílek 2001).

Obrázek 30: Halda v jižní části Oselského pásma u kostela Nejsvětější Trojice (zdroj: vlastní).

1. Haldový tah na rejzském pásmu. 2. Hornické odvaly turkaňského pásma. 3. Haldové pole na staročeském pásmu. 4. Bývalá halda dolů Mladá a Stará Plimle na staročeském pásmu. 5. Sukovské odvaly. 6. Haldové pole na kuklickém pásmu. 7.-8. Zbytky odvalů na hloušeckém pásmu. 9.-12. Pozůstatky hlušinových hald na grejfském pásmu. 13. Struskové haldy na Blatně u Markoviček. 14.-19. Zčásti zachovalé, většinou však aplanované hornické haldy na oselském pásmu. 20. Odvalový tah na roveňském pásmu. 21. Struskové odvaly u Grunty. 22. Struskové haldy u bývalých královských hutí na Vrchlici. 23. Částečně aplanované struskové odvaly na předměstí Karlov

Obrázek 31: Grafické znázornění hald a výsypek v okolí Kutné Hory (Bílek 2001).

Historická jádra obcí

V řešeném území se nachází jedna městská památková zóna a to v Malešově vyhlášená v roce 2003. Jedná se o Žižkovo náměstí s kostelem sv. Václava zámečkem, tvrzí, rybníkem pod tvrzí a lidových staveb rozprostřených okolo náměstí. Ostatní obce nepožívají památkovou ochranu sídelního typu. Ovšem v každé vesnici se nachází zajímavá lidová architektura. Některé nemovité objekty v obcích jsou chráněny jako kulturní památky. Mezi velmi zajímavé patří obec Přítoky a její tvrže chráněné jako KP doprovázené další již nechráněnou lidovou architekturou avšak velice vhodně doplňující vizuální dojem celistvosti. Další jednotlivé obce se vyznačují hojným množstvím samostatných nemovitých staveb lidové architektury. V obcích jako jsou Kaňk, Hořany, Miskovice, Bylany, Poličany, Mezholezy, Roztěž, Polánka a Chlístovice se vždy nachází nejméně jeden objekt lidové architektury chráněný jako Kulturní památka.

Kostely a kaple

Mezi nejstarší kostely v řešeném území se řadí kostel Navštívení panny Marie ze 13. století na Vysoké. Kostel sv. Ondřeje z 15. století v Chlístovicích je zase zajímavý tím že nese mnoho znaků z původního gotického slohu, ve kterém byl vystavěn. Oba kostely jsou velice dobře udržované. K oběma kostelům přiléhá hřbitov. Mezi další kostely v řešeném území patří kostel sv. Vavřince se hřbitovem na Kaňku, kostel Nejsvětější Trojice se hřbitovem u Kutné Hory, a stavebně nejmladší kostel Nanebevzetí Panny Marie na Gruntě. V řešeném území se nachází i kaple a to kaple Panny Marie v Lázních Roztěž, kaple u pramene sv. Vojtěcha u Bylan a hřbitovní kaple v areálu hřbitova u kostela Všech Svatých. I tyto kostely a kaple jsou v dobrém technickém stavu. Všechny tyto zmíněné objekty jsou chráněny jako kulturní památky.

Drobná sakrální architektura

V řešeném území se nachází množství drobné sakrální architektury a to v intravilánech obcí i mimo ně.

V intravilánech obcí se jedná o dvě výklenkové kapličky na Kaňku, z nichž jedna je chráněná jako kulturní památka. Dále výklenková kaplička a socha sv. Vojtěcha chráněná jako KP v Hořanech. Socha v Přítokách, kaplička v Miskovicích, kaplička a boží muka v Bylanech, křížek na Škvárově. Dále výklenková kaplička u nemocnice v Kutné Hoře, výklenková kaplička v ulici U Tojice v Kutné Hoře, výklenková kaplička Petra a Pavla chráněná jako KP na rovinách v Kutné Hoře, socha sv. Bernarda chráněná jako KP u silnice z Kutné Hory do Hořan, a boží muka v ulici Po Mlýnech v Kutné Hoře. Dále kaplička se zvoničkou v Poličanech chráněná jako KP, Křížek v Polánce, Výklenková kaplička na Roztěži, zvonička v Tuchoticích, křížek v Karlově Doubravě, zvonička v Mezholezích a zvonička na Vysoké. Všechny tyto objekty jsou v dobrém technickém stavu.

Mimo intravilány obcí jsou rozmístěny křížky, sochy a kapličky většinou na rozcestích a u cest.

Jsou to křížek u polní cesty mezi Hořany a Gruntou, socha sv. Jana Nepomuckého s almužníkem na rozcestí u nejnižší hranice lesa kopce Malý Kuklák, kaplička u pramene sv. Vojtěcha a severozápadně od Bylan, socha sv. Anny s Pannou Marií mezi Velkým Rybníkem a Poličany, křížek na rozcestí u Velkého Rybníka, křížek na rozcestí mezi Albrechticemi a oborou Švadlenka.

Obrázek 32: Křížek na rozcestí u Velkého Rybníka (zdroj: vlastní).

Obrázek 33: Křížek na rozcestí mezi Albrechticemi a oborou Švadlenka (zdroj: vlastní).

Obrázek 34: Kaplička u nemocnice v Kutní Hoře (zdroj: vlastní).

Obrázek 35: Kaplička v Bylanech (zdroj: vlastní).

Obrázek 36: Křížek na návsi na Škvárovně (zdroj: vlastní).

Hrady a zámky

V celém řešeném území se dnes nachází pouze jeden zámek, a to rámeček na Roztěži. Zámek je v soukromých rukou a je veřejnosti nepřístupný. Nový majitel zámek i přilehlé zahrady zrenovoval a upravil. Nyní se zámek se zahradami nacházejí ve velmi dobrém stavu. Stejně tak se v celém řešeném území nachází pouze jeden hrad a to jen jako zřícenina. Jedná se o zříceninu hradu Sion. Celé okolí zříceniny je však dobře udržováno a i zřícenina samotná je dnes hojně navštěvována turisty. Ke zřícenině patří i reliéf Jana roháče z Dubé, který byl nejznámějším majitelem hradu.

Hospodářské dvory

Mezi zajímavé areály zemědělských dvorů můžeme zařadit Bílejov, Albrechtice, Mezholezy nebo Miskovice. Bílejov a Albrechtice jsou bývalé Panské dvory patřící do Malešovského panství. Mají čtvercový a obdélníkový půdorys s velkým dvorem. Budovy zemědělského dvora v Miskovicích dnes víceméně jen chátrají. Ani hospodářský dvůr v Mezholezích na tom není lépe. Současný majitel mezholezského dvora provádí značné stavební úpravy budov nebo je nechává chátrat.

Obrázek 37: Hospodářský dvůr Albrechticích (zdroj: vlastní).

Technické památky

V řešeném území se nacházejí dva povrchové lomy, ve kterých se těžil vápenec, jsou to lomy u Miskovic a u Mezholez. U každého lomu byla zároveň postavena vápenka. Oba lomy jsou dnes obrostlé dřevinami, přesto se k nim dá pěší chůzí bez problému dostat. Vápenky se v okolí projevují především vysokými cihlovými komíny. Komín u Mezholez je vysoký 19m a komín u Miskovic je vysoký 39m (dostupné z <http://koda.kominari.cz/?action=karta&cislo=3419>). U Miskovic se dochovala ještě spodní část šachtové vápenky bez vlastního cihlového komína.

Další zajímavou technickou památkou je bývalý tříobloukový viadukt mezi Kutnou Horou a Bylany který překlenuje jeden z přítoků vodního toku Bylanka. Tento viadukt z 15. století dnes slouží k pěší chůzi a je ve velmi dobrém stavu.

Na vrcholu kopce Vysoká je postavena zděná stavba trigonometrického bodu I. řádu s číselným označením 17. Tato stavba tvoří jeden z bodů, který dohromady s ostatními tvoří síť souřadnicového systému Jednotné trigonometrické sítě katastrální (S-JTSK) (dostupné z <http://bodovapole.cuzk.cz/vyznamneTB.aspx>).

V areálu bývalého dolu Turkaňk se dnes nachází DIAMO, státní podnik, odštěpný závod Správa uranových ložisek Příbram – Provoz čistících stanic Příbram, ČDV Kutná Hora-Kaňk. V areálu se dodnes dochovala těžní věž a související budovy.

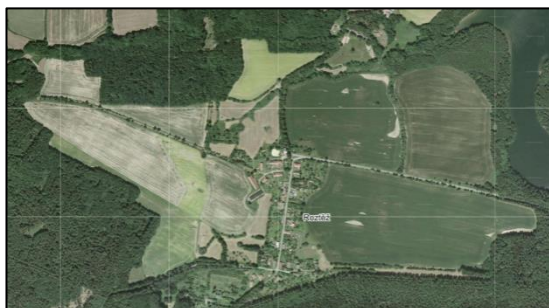
Obrázek 38: Ortofoto bývalého areálu dolu Turkaňk (www.mapy.cz upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 39: Pamětní kámen s nápisem "Tisíc let dolování a mincování, 895 - 1985" (zdroj: vlastní).

Současné areály narušující původní ráz krajiny

Asi největším zásahem do krajiny je golfové hřiště Casa Serena vybudované po roce 2000 okolo obce Roztěž. Hřiště zaujímá rozlohu okolo jednoho km².

Obrázek 40: Areál golfového hřiště na Ortofoto snímku z roku 2003 (www.mapy.cz upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 41: Areál golfového hřiště na Ortofoto snímku z roku 2017 (www.mapy.cz upravila Řeháková, 2019).

V řešeném území se nachází i několik zemědělských a výrobních areálů. Největší plochu zaujímají areály v Miskovicích, Malešově a Poličanech.

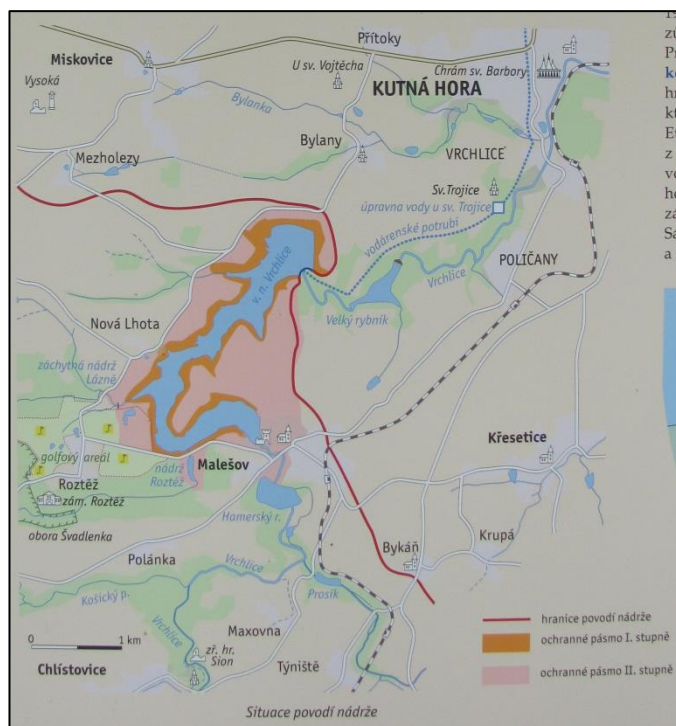
Obrázek 42: Areál v Miskovicích (www.mapy.cz upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 43: Areál v Malešově (www.mapy.cz upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 44: Areál v Poličanech, (www.mapy.cz upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 45: Fotografie mapy vodní nádrže Vrchlice umístěné na informační tabuli před vchodem do areálu nádrže (zdroj: vlastní).

Stavba přehrady proběhla mezi lety 1966 až 1970. Ihned v roce 1970 se započalo s jejím napouštěním a do provozu byla uvedena v roce 1974. Úpravna vody U Nejsvětější Trojice byla uvedena do provozu 1973. Nádrž slouží jako akumulací nádrž pro následnou úpravu vody na pitnou, zajišťuje minimální průtoky v toku pod hrází, k energetickému využití vodní energie, část vody se využívá jako technologická voda pro golfové hřiště Casa Serena a z části by měla vodní nádrž upravovat vysoké průtoky při zvýšení vodní hladiny a poskytovat tak ochranu před záplavami. Jedná se o jedinou klenbovou nádrž v ČR. Délka hráže v koruně činí 167,8m. Šířka koruny hráže je 5m a šířka paty hráže je 7,85m. výška hráže od základové spáry činí 40m. Zatopená plocha je 93,5ha. Vlastníkem je Česká Republika a správcem je státní podnik Povodí Labe. Nadržování vodní hladiny začíná v Malešově pod malešovskou tvrzí. Okolo celé nádrže vede ochranné pásmo vodního zdroje. Celé pásmo je zalesněné díky čemuž není vodní hladina nádrže viditelná téměř z žádného vyhlídkového bodu v řešeném území.

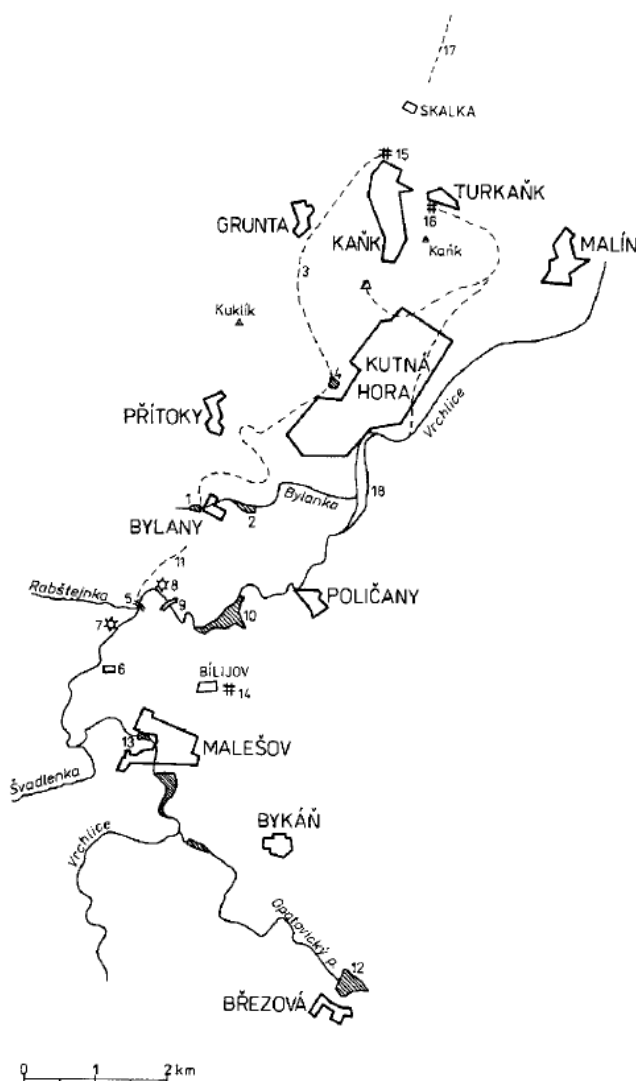
Co se nedochovalo

Velký dopad na území měla stavba vodní nádrže Vrchlice, která zaplavila údolí potoka v délce bezmála 4 km proti proudu toku. Tímto zanikla například obec Stará Lhota, která ležela na levé straně po proudu toku v blízkosti dnešní Nové Lhoty. Tím zanikla i silnice část silnice vedoucí z Malešova přes Novou Lhotu a dále na Tuchotice a Karlov. Dále zaniklo i několik mlýnů nebo malešovská pila.

Do dnešní doby se nedochovali i vodní náhony okolo Kutné Hory, které sloužili k přívodu vody pro důlní činnost do výše položených oblastí, jako byl například Kaňk.

Soustava vodních náhonů a kanálů, vybudovaná v Kutné Hoře a okolí mezi 14. až 17. stol. pro potřeby hornického a hutnického provozu.

1. Tzv. Zabylanský rybník
2. Rybník „Škvárovna“
3. Starý vodní náhon mezi Bylany a Kaňkem, uskutečněný v 70. letech 16. století
4. Zaniklý rybník na Trávníku
5. Hráz bývalého hořejšího královského rybníka, který byl vybudován v 80. letech 16. století. Později byl nazýván Vejvanovský
6. Někdejší železářská huť
7. Zaniklý Vejvanovský mlýn
8. Bývalý mlýn Slaměnc
9. Dnešní přehradní hráze na Vrchlici
10. Velký rybník
11. Štola, která byla ražena koncem 16. století od hráze tzv. hořejšího královského rybníka k Bylanům. Jejím účelem bylo přivádět nadřazené vody z Vrchlice pod zemí k Zabylanskému rybníku
12. Rybník Světlik, dnešní Březovák
13. Zámecký rybník v Malešově
14. Někdejší důl Pokoj
15. Šachta Trmandl
16. Vodočerpací šachta na Turkaňku
17. Vodní kanál ke Skalce
18. Hořejší Pách

Obrázek 46: Grafické znázornění soustav a vodních náhonů a kanálů vybudovaných v Kutné Hoře a okolí mezi 14. až 17. stoletím (Bílek 2001).

Grafické schéma kulturních hodnot KPZ

Mapa je součástí přílohy.

5.5 Zájmy státní památkové péče

Předmět památkové ochrany

Předmětem památkové ochrany je organicky vyvinutá krajina okolo Kutné Hory. Svou pozornost si jistě zaslouží fakt, že krajina řešeného území byla osídlena už v době neolitu. Od té doby je toto území osídleno nepřetržitě o čemž svědčí například středověká hradiště Cimburk a Denemark. Vývoj území v severní části je ovlivněn několika staletí trvající důlní činností, což mělo vliv na vznik města Kutná Hora i na vznik dalších osad, kterými jsou dnešní Kaňk, Grunta nebo Vrchlice. Za velmi významné lze považovat velice dobrou zachovalost samotných dolů, šachet a štol

mapujících oněch několik staletí trvající a navazující těžbu stříbra. Z celého tohoto období se dochovali i výrazné povrchové úpravy v podobě hald a odvalů vytěžené horniny. S Důlní činností je spojena i výstavba honosné architektury kdy lze jmenovat například kostel Nejsvětější Trojice, kostel Všech Svatých nebo chrám sv. Barbory. Severní část řešeného území doplňují i drobnější prvky jako jsou smírčí kříže na Kuklíku a na Kaňku nebo mnohem mladší sochy sv. Bernarda u silnice z Kutné Hory do Hořan, socha sv. Barbory u Velkého Rybníka nebo socha sv. Jana Nepomuckého s Almužníkem na rozcestí mezi Přítoky a kopcem Malý Kuklík.

Jižní část řešeného území se na rozdíl od severní části vyvíjela výrazně v duchu zemědělské činnosti a jejím ústředním bodem bylo Malešovské panství. K němu se vždy vážali dodnes dochované hospodářské dvory Albrechtice a Bílejov. Zajímavým je i hospodářský jezuitský dvůr v Mezholezích. Svou pozornost si zaslouží i zřícenina hradu Sion jakožto poslední útočiště Jana Roháče z Dubé. Nelze opomenout ani bitvu u Malešova, která proběhla 7. června roku 1424. V 17. století za majetkového držení rodu Šporků došlo k výstavbě loveckého zámku na Roztěži a stavbě kaple sv. Jana křtitele na kopci Vysoká. Tito majitelé zde nechali založit alej, ze které se dodnes dochovala část z Roztěže do Nové Lhoty. Jako velice mladé technické památky v jižní části území patří dva povrchové lomy na vápenec u Miskovic a u Mezholez a u nich vystavěné vápenky na zpracování vápna.

Národní kulturní památky (NPK) - vazba s ÚSKP

V době řešení této DP se na území řešeného území nenachází žádná národní kulturní památka.

Kulturní památky (KP) – vazba s ÚSKP

V následující kapitole jsou uvedeny kulturní památky nacházející se v řešeném území vedené v památkovém katalogu Národního Památkového Ústavu České Republiky. Jednotlivé kulturní památky jsou rozděleny podle katastrálních území, ve kterých se nalézají. U každé kulturní památky je uvedeno datum, od kterého je objekt památkově chráněn. Dále jsou vypsány jednotlivé objekty spadající pod každou konkrétní památku, přesné místo kde je umístěna, jednoduchý popis památky a nakonec její současný stav ve kterém se nachází. Každá tato památka je doplněna o fotodokumentaci památky, ve které jsou jednotlivé fotografie opatřeny stručným popisem toho, co se na nich nalézá. Následuje katastrální mapka s vyznačením přesné polohy jednotlivých objektů památky a legenda.

Katastrální území Bylany u Kutné Hory

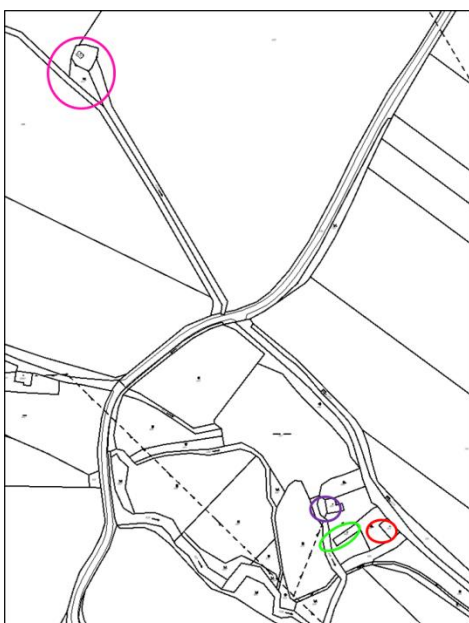
○ Kaple sv. Vojtěcha

Obrázek 47: Kaple sv. Vojtěcha s pramenem (zdroj: vlastní).

Obrázek 48: Přístupová cesta ke kapli sv. Vojtěcha (zdroj: vlastní).

Legenda

- Kaple sv. Vojtěcha s pramenem
- Obytné stavení č.p. 79
- Hospodářská budova
- Stodola

Obrázek 49: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je kaple se sochou sv. Vojtěcha na pozemku parc. č. 429/1 v k.ú. Bylany.

Kaple sv. Vojtěcha se nachází 300 m na dohled ze silnice vedoucí z obce Přítoky do obce Bylany.

Kaple sv. Vojtěcha byla postavena na konci 19. Století. Je to drobnější sakrální stavba bez omítky se sedlovou stříškou a vyvýšeným průčelím v popředí a plochou římsou, na jejímž vrcholu je umístěn kříž. Do čela stavby je vložena socha sv. Vojtěcha. Pár metrů od kapličky vyvěrá pramen vody, který dále odtéká do vodního toku Bylanka.

Současný stav: Kaple sv. Vojtěcha je dobře udržovaná. Vodní pramen i celý odtékající pramínek je vyčištěn a obsekán. Stejně tak je tráva udržovaná okolo celé kaple a velkých liprostoučích po jejím pravém boku. Lípy jsou označeny tabulkou jako památné stromy. Ke kapli vede travnatá vysekaná cesta, na kterou se vejde jedno auto. Podél cesty jsou vysázené mladé listnaté stromky.

○ *Areál mlýna č.p. 79*

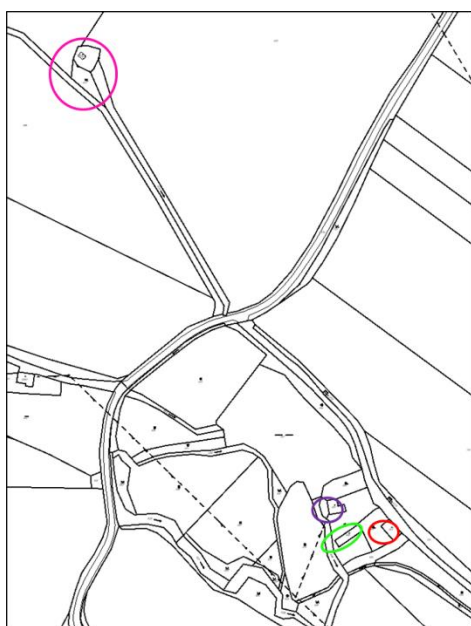
Obrázek 50: Obytná budova mlýna č. p. 79 (zdroj: vlastní).

Obrázek 51: Socha sv. Jana Nepomuckého na obytné budově mlýna č. p. 79 (zdroj: vlastní).

Obrázek 52: Stodola u mlýna č. p. 79 (zdroj: vlastní).

Legenda

- Kaple sv. Vojtěcha s pramenem
- Obytné stavení č.p. 79
- Hospodářská budova
- Stodola

Obrázek 53: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3.5.1958.

Předmětem ochrany je budova mlýna na pozemku st.p.č. 651, socha sv. Jana Nepomuckého na pozemku st.p.č. 651, hospodářské stavení na pozemku st.p. č. 652, stodola na pozemku st.p.č. 654, ohradní zeď s vraty a okolní pozemky parc. č. 649, 650, 653, 631, 646 (část), 647(část), 648 (část)

Areál mlýna se nachází na levé straně místní komunikace vedoucí z části obce Bylany nazývané Škvárovna na silnici III. třídy č. 33353.

Mlýn byl postaven ve druhé polovině 18. století. Upravován byl ve století devatenáctém. Budova mlýna je patrová na půdorysu tvaru L. Na severovýchodní štítové zdi mlýna je umístěna socha sv. Jana Nepomuckého. Na jihovýchodní straně mlýna se nachází dřevěná pavlač, pod kterou je starý holubník. Vchodové dveře do mlýna mají dřevěná futra.

Současný stav: Jediná ze tří stojících staveb, o které se dá říct, že nechátrá je stodola umístěná přímo vedle silnice vedoucí do části obce Bylany nazývané Škvárovna. Objekt stodoly má omítnuté zdi a neprotékající střechu. Obytné stavení mlýna a chlévy k němu náležící se nacházejí dále od silnice, ze které nejsou pohledem vidět. Celé jejich okolí je silně zarostlé vysokou vegetací. Objekty jsou ve špatném stavu, zejména

chlév nemá dveře a ani okna, střecha na jihozápadní straně chléva je propadlá, celkový dojem je velmi zanedbaný.

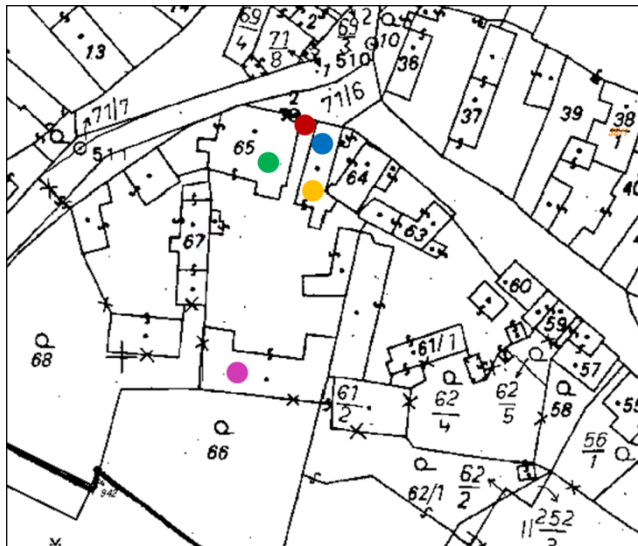
○ *Areál hospody (bývalá jezuitská kolej)*

Obrázek 54: Areál hospody - bývalá jezuitská kolej (zdroj: vlastní).

Obrázek 55: Areál hospody - bývalá jezuitská kolej (zdroj: vlastní).

Legenda

- Obytný dům
- Špýchar
- Chlévy
- Stodola
- Vjezdová brána

Obrázek 56: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlicez> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je obytný dům, chlévy, špýchar, vjezdová brána a stodola, to vše umístěné na pozemku parc. č. 65. Samotný pozemek je též předmětem ochrany.

Areál hospody se nachází na křižovatce silnice III. třídy č. 33353 a místní komunikace v jihozápadní části obce.

Jedná se o ucelený uzavřený areál ze 17. století. Areál byl několikrát stavebně upravován. Ve 20. století ho částečně využívalo JZD.

Současný stav: Dnes je objekt označen číslem popisným 25. Obytné stavení je omítnuto šedivou nevýraznou omítkou, která místy opadává. Zděný oblouk vjezdové brány dnes už bohužel postrádá ozdobný vršek a je zakončen rovinou. K velké škodě působí i zelená plechová vrata, která jsou ve zděném oblouku zasazena. Hospodářská budova i na ní navazující špýchar jsou omítnuty pískovou hrubou omítkou. Všechny budovy jsou v dobrém technickém stavu a jsou jejich majiteli využívány.

○ *Areál usedlosti č. p. 21*

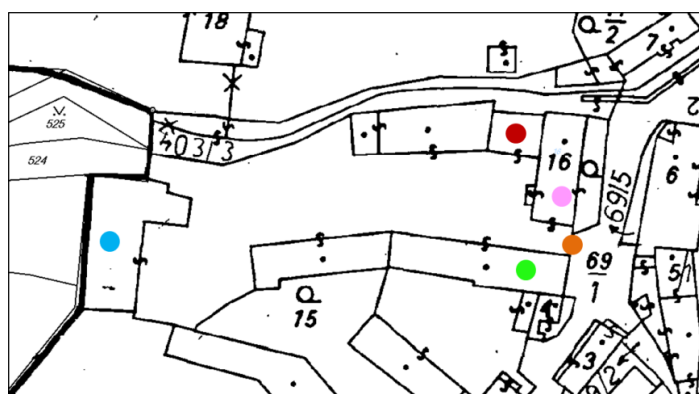
Obrázek 57: Obytná budova usedlosti č. p. 21 (zdroj: vlastní).

Obrázek 58: Špýchar usedlosti č. p. 21 (zdroj: vlastní).

Obrázek 59: Špýchar a hospodářské budovy usedlosti č. p. 21 (zdroj: vlastní).

Obrázek 60: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Legenda

- Obytné stavení č.p. 21
- Chlévy
- Stodola
- Špýchar
- Vjezdová brána

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je obytný dům, špýchar, chlévy, stodola, to vše umístěno na pozemku parc. č. 16.

Areál usedlosti se nachází vedle obslužné komunikace, která slouží k příjezdu na vlastní pozemky daného areálu, v západní části obce.

Budovy pochází z poloviny 18. století. Drobnými úpravami prošli v první polovině 19. století. Areál reprezentuje barokní venkovskou usedlost.

Současný stav: V dnešní době celý areál chátrá a je na něj vypsán exekuční příkaz k prodeji. Omítky obytného stavení jsou už téměř celé opadané, stavba je místy odhalena až na cihly. Omítky na zdech špýcharu nechrání na zdech o nic lépe, i tam je vidět značné zanedbání. Dvůr areálu je zarostlý vegetací a výjimkou už nejsou ani vzrostlejší dřeviny v těsné blízkosti staveb. Původní vjezdová zděná oblouková brána je dnes celá zbořená a je nahrazena plechovými vraty. Přes dvůr usedlosti vede vyježděná příjezdová cesta k domu č.p. 14.

○ Část neolitického sídelního areálu

Obrázek 61: Boží muka před Archeologickým ústavem akademie věd ČR (zdroj: vlastní).

Obrázek 62: Informační tabule před Archeologickým ústavem akademie věd ČR (zdroj, vlastní).

Obrázek 63: Informační tabule před Archeologickým ústavem akademie věd ČR (zdroj, vlastní).

Legenda

○ Rondel

→ Archeologický ústav Akademie věd ČR

Obrázek 64: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlicez> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3.5.1958.

Předmětem ochrany je rozsáhlý areál krajiny severozápadním a jižním směrem od obce Bylany.

Po dobu několika stovek let př.n.l. sídlili v okolí dnešní obce Bylany nespočetné generace prvních zemědělců ve střední Evropě reprezentované kulturou s lineárně zdobenou keramikou. V mladším období mladoneolitickém byla populace reprezentována kulturou s keramikou zdobenou vpichem. Do dnešní doby se zde zachovali archeologické pozůstatky po obytných dlouhých domech, hrobech, nástrojích a keramice a i dva rozlehlé rondely. První soustavný archeologický výzkum tu probíhal od roku 1953 pod vedením pana Bohumila Soudského, který ve výzkumu pokračoval každoročně až do roku 1967. Po něm převzali výzkum Ivan Pavlů a Marie Zápotocká. Další intenzivnější výzkumy probíhali i v 70. a 90. letech. Už v roce 1957 bylo v Obci postaveno zázemí pro výzkum a zpracování veškerého nalezeného důkazního materiálu dnes nesoucí název Archeologický ústav akademie věd ČR. Tato základna funguje v obci dodnes.

Současný stav: V dnešní době se veškeré neolitické struktury nacházejí pod terénem, povětšinou na orných polích. Pouhým okem nejsou ze země nijak viditelné. Jediným viditelným důkazem ovšem zůstal mohutný kruhový rondel ležící na západ od obce Bylany, kterého si lze všimnout při pohledu z výšky, neboť při vhodných pozorovacích podmínkách lze spatřit drobné změny ve zbarvení vegetace nad kruhovou strukturou rondelu. Za velké pozitivum lze označit informační tabule u areálu výzkumného archeologického ústavu, na kterých jsou uvedeny základní informace o archeologickém nalezišti doplněné o ilustrace a fotografie a další názorné ukázky tehdejšího

života obyvatel v době neolitu. Před areálem Archeologického ústavu akademie věd ČR stojí zachovalá čtyřhranná boží muka.

Katastrální území Grunta

○ *Areál kostela nanebevzetí panny Marie*

Obrázek 65: Kostel Nanebevzetí panny Marie se hřbitovem (zdroj: vlastní).

Obrázek 66: Areál hřbitova s výhledem na kulturní terasy (zdroj: vlastní).

Obrázek 67: Kostel Nanebevzetí panny Marie (zdroj: vlastní).

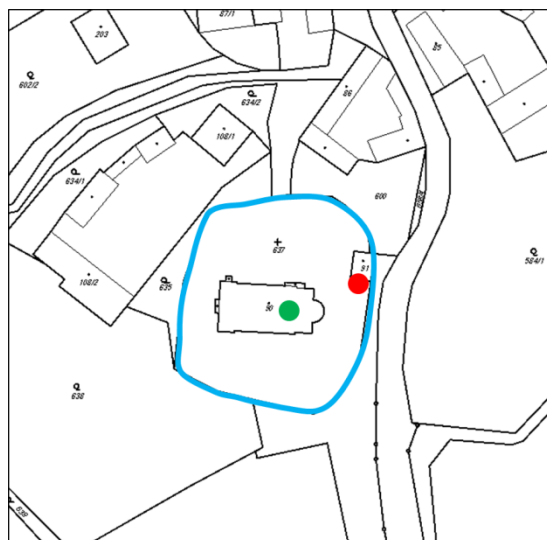
Obrázek 68: Areál hřbitova s hřbitovní zdí (zdroj: vlastní).

Obrázek 69: Márnice (zdroj: vlastní).

Obrázek 70: Kulturní terasy u kostela Nanebevzetí panny Marie. (zdroj: vlastní).

Legenda

- Kostel nanebevzetí Panny Marie
- Márnice
- Ohradní zeď

Obrázek 71: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je kostel na pozemku st.p.č. 90, márnice na pozemku st.p.č. 91, ohradní zeď s branou a pozemek parc. č. 637.

Kostel se hřbitovem se nachází v jižní části obce Grunta vedle silnice III. třídy č. 33355.

Jedná se o stavebně mladé dílo, neboť celý areál byl postaven v letech 1905 až 1906 a to v neorománsko-secesním slohu.

Současný stav: Celý areál, tedy hřbitovní zeď samotný hřbitov, márnice i kostel je velmi dobře udržován. Značné rozměry kostela tvoří v krajině významnou pohledovou dominantu. Její zasazení do krajiny podtrhuje i přilehlý terasovitě upravený svah ležící jihovýchodně od kostela. V současné době se rekonstruuje budova na sousedním pozemku parc. č. 108/1, i s celým jejím areálem, která po dokončení dotvoří malebný vzhled celého okolí kostela.

Katastrální území Hořany u Kutné Hory

- *Obytné stavení zem. usedlosti č.p. 23 s branou a brankou*

Obrázek 72: Obytné stavení zem. usedlosti č. p. 23 a branou a brankou (zdroj: vlastní).

Obrázek 73: Obytné stavení zem. usedlosti č. p. 23 a branou a brankou (zdroj: vlastní).

Legenda

- Dům č.p. 23
- Brána s brankou
- Socha sv. Vojtěcha

Obrázek 74: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958

Předmětem ochrany je chalupa č.p. 23 ohradní zeď s brankou a bránou to vše na pozemku parc. č. 63/1

Areál venkovské usedlosti se nachází u silnice III. třídy č. 33354.

Usedlost pochází asi z přelomu 18. a 19. století. Stavebně upravena byla v druhé polovině století devatenáctého. Přestavba však byla provedena šetrně, proto neměla na usedlost negativní vliv.

Současný stav: Obytné stavení má fasádu světle modré barvy, střecha je krytá červenými taškami. Vchodová dřevěná branka hnědé barvy je zasazena ve zděném oblouku kryté červenými taškami. Vedle vchodové branky jsou dřevěná vrata hnědé barvy. Před obytnou

budovou směrem do ulice je malá předzahrádka s kamennou podezdívkou, omítnutými pilířky a plaňkovým plůtkem.

○ *Socha sv. Vojtěcha*

Obrázek 75: Socha sv. Vojtěcha
(zdroj: vlastní).

Legenda

- Dům č.p. 23
- Brána s brankou
- Socha sv. Vojtěcha

Obrázek 76: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je socha sv. Vojtěcha na pozemku parc. č. 60.

Socha se nachází uprostřed zatravněné návsi nedaleko venkovské usedlosti č. p.23.

Jedná se o barokní pískovcovou sochu vytvořenou na začátku 18. Století. Samotná socha světce je umístěna na zdobnějším podstavci.

Současný stav: Socha stála původně na jiném místě v blízkosti Kutné Hory a do obce Hořany byla přemístěna 28. 8. 1999. Před tímto přemístěním byla ještě zrestaurována, i přes to, je však znatelné poškození sochy vnějšími klimatickými vlivy.

Katastrální území Chlístovice

○ *Zřícenina hradu Sion a památník Jana Roháče z Dubé*

Obrázek 77: Nové dřevěné opevnění před zříceninou hradu Sion (zdroj: vlastní).

Obrázek 78: Staré terénní úpravy předhradí (zdroj: vlastní).

Obrázek 79: Zřícenina hradu Sion (zdroj: vlastní).

Obrázek 80: Zřícenina hradu Sion s pískovcovou sochou kalichu (zdroj: vlastní).

Obrázek 81: Zřícenina hradu Sion (zdroj: vlastní).

Obrázek 82: Pískovcový reliéf Jana Roháče z Dubé (zdroj: vlastní).

Obrázek 83: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Legenda

- Zřícenina hradu Sion
- Reliéf Jana Roháče z Dubé

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je jádro hradu s předhradím, tábor a stanoviště obláhatelů, palebné pozice, pamětní deska Jana Roháče z Dubé ve skále pod hradem.

Zřícenina hradu Sion a památník Jana Roháče z Dubé se nachází severovýchodně od obce Chlístovice na skalnatém ostrohu nad vodním tokem Vrchlice.

Jan Roháč z Dubé

Rok narození Jana Roháče z Dubé není přesně znám, ovšem jako pravděpodobný se udává rok 1380. Politicky se pohyboval ve stejné sféře jako Jan Žižka z Trocnova. Díky angažovanosti v husitském hnutí získal Jan Roháč z Dubé cenné majetky, mezi které se zařadil i hrádek Sion. Postupem času o většinu majetku Jan Roháč z Dubé

opět přišel. Zvolený český král Zikmund označil Jana Roháče z Dubé za nepřátelskou osobu, neboť to byl i po potlačení husitského hnutí jeden z posledních přívrženců husitů. Dobyvatelský útok na hrad Sion se uskutečnil 6. 9. 1437 na rozkaz krále Zikmunda. Nedlouho na to byl Jan Roháč zajat a odveden do Prahy kde byl mučen a dne 9. 9. 1437 veřejně opraven oběšením (Mazačová 2011).

Archeologický výzkum na Sioně:

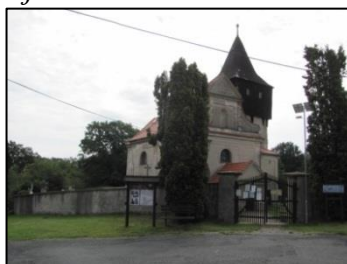
Pozornost archeologů a badatelů přitahoval hrad Sion odnepaměti. Mezi první výzkumy se dá počítat sběr zemského konzervátora z města Čáslav v 50. a 70 letech 19. století. Dalším archeologickým výzkumem byl výzkum člena kutnohorského muzejního spolku v roce 1937. Posledním velký výzkum proběhl v letech 1961 až 1964, který provedlo historické vojenské muzeum. Při něm se podařilo odhalit půdorys hradu a také se zjistilo, že samotný hrad stojí na místě mnohem staršího slovanského hradiště, čímž se upozornilo na tradici osídlení tohoto místa.

Současný stav: Hrad je dnes navštěvovaný lidmi z okolí i turisty. Samotné hradní pozůstatky nejsou příliš zarostlé trávou, takže jsou dobře viditelné. Celý hrad je zpřístupněný, jednotlivé budovy jsou označeny cedulkami nápisem, které označují jejich dřívější využití. Památka je označena informačními tabulemi o historii hradu a života Jana Roháče z Dubé. V širším okolí jsou vyšlapány turistické cesty pro pěší i cyklisty. Konkrétně vede přes hrad červená turistická stezka a dále naučná stezka "cestou husitských hejtmanů". Na místě dřívějších obléhacích pozic se dnes staví repliky dřevěného válečného vybavení.

○ *Areál kostela sv. Ondřeje*

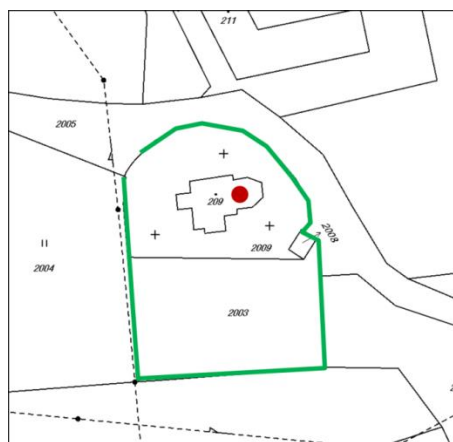
Obrázek 84: Kostel sv. Ondřeje (zdroj: vlastní).

Obrázek 85: Kostel sv. Ondřeje se vstupní bránou (zdroj: vlastní).

Obrázek 86: Areál hřbitova u kostela sv. Ondřeje (zdroj: vlastní).

Legenda

- Kostel sv. Ondřeje
- Zed' s bránou

Obrázek 87: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je kostel sv. Ondřeje na pozemku st.p.č. 209 a ohradní zeď s bránou.

Kostel se nachází ve východní části obce, jižně od zříceniny hradu Sion.

Kostel pochází asi z první pol. 15 století. Na začátku 18. stol. byl barokně přestavěn, stále však obsahuje pozůstatky gotického slohu.

Současný stav: Hřbitov kolem kostela je stále funkční a udržovaný. Mezi zděnými pilíři jsou umístěna dřevěná laťová vrata. Před vstupní branou je umístěna informační tabule, která je součástí stezky "cestou husitských hejtmanů". Na tabuli jsou uvedeny základní informace o kostelu sv. Ondřeje. Loď kostela je kryta červenými bobrovkami. Omítka je šedé barvy, avšak už hodně opadaná. Věž kostela je kryta šindelem a v horní třetině je věž pokryta dřevěným bedněním.

Katastrální území Kaňk

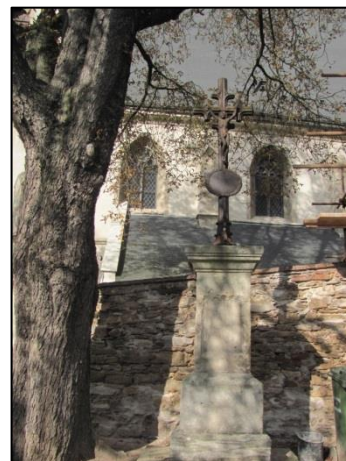
○ *Areál kostela sv. Vavřince*

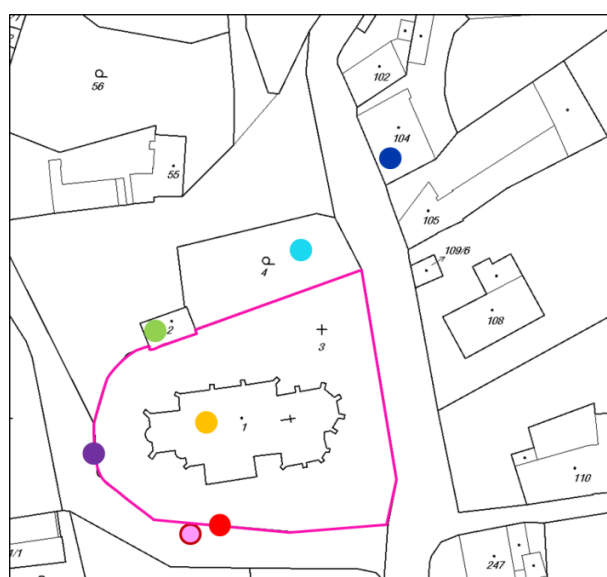
Obrázek 88: Kostel sv. Vavřince (zdroj: vlastní).

Obrázek 89: Kostel sv. Vavřince (zdroj: vlastní).

Obrázek 90: Křížek na kamenném podstavci u kostela sv. Vavřince (zdroj: vlastní).

Legenda

- Kostel sv. Vavřince
- Zahrada
- Ohradní zeď
- Márnice
- Branka 1
- Branka 2
- Kříž na kamenném podstavci
- Dům č.p. 120

Obrázek 91: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3.5.1958.

Předmětem ochrany je kostel sv. Vavřince na st. p. č 1, budova márnice na pozemku st. p. č. 2 vně hřbitovního areálu, vlastní pozemek hřbitova parc. č.3, zahrada na pozemku parc. č. 4 severně od kostela, ohradní zeď s třemi branami, litinový kříž mimo areál hřbitova na pozemku parc. č. 742.

Kostel sv. Vavřince leží v severní části obce.

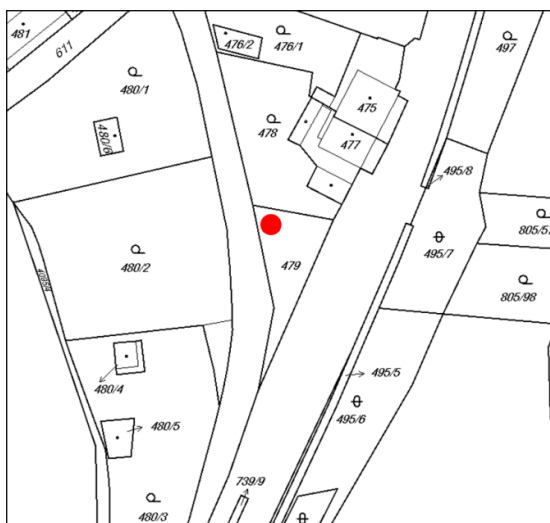
Kostel byl postaven na přelomu 15. a 16. století. Vysvěcen byl pak v roce 1506. Postaven byl ve slohu gotickém. Úpravami prošel kostel v roce 1873 kdy byl přestavěn v neogotickém slohu a z původní dvojlovní dispozice byl předělán na trojlovní stavbu. Kolem kostela se rozkládá hřbitov obehnaný kamennou zdí, ve které jsou tři brány. Jižní bránu tvoří kamenný lomený oblouk. Západní brána je pilířová. Severní malá oblouková branka je umístěna vedle márnice. Litinový kříž na kamenném podstavci je umístěn nalevo od jižní brány.

Současný stav: Areál kostela se hřbitovem je udržovaný. V současnou chvíli probíhají udržovací práce na omítkách celého kostela. Nově opravená byla i brána na jižní straně kamenné ohradní zdi.

○ *Kaple sv. Jana Křtitele*

Obrázek 92: Kaple sv. Jana Křtitele
(zdroj: vlastní).

Legenda

● Kaple sv. Křtitele

Obrázek 93: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je malá kaplička se sochou sv. Jana Křtitele na pozemku parc.č. 479.

Kaplička se nachází v jižním konci obce vedle silnice III. Třidy č. 03321.

Kaplička pochází z druhé poloviny 18. Století. Jedná se o výklenkovou kapličku na čtvercovém půdorysu, na jejímž vrcholu je umístěna větší socha sv. Jana Křtitele.

Současný stav: Dnes je kaplička sv. Jana křtitele celá opravená a udržovaná v dobrém stavu. Podstavec kapličky je omítnut šedivou omítkou. Vlastní těleso kapličky je omítnuto světle žlutou omítkou. Ve východním výklenku je umístěn jednouchý pozlacený křížek. Socha sv. Jana Křtitele je obrácená k východu.

○ *Areál radnice čp. 1*

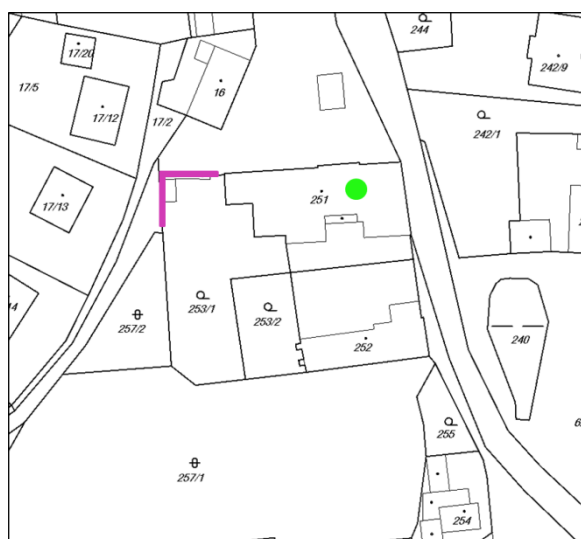
Obrázek 94: Radnice čelní pohled (zdroj: vlastní).

Obrázek 95: Radnice zadní pohled (zdroj: vlastní).

Obrázek 96: Kamenná zeď u budovy radnice (zdroj: vlastní).

Legenda

● Radnice

— Ohradní zeď

Obrázek 97: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je jednopatrová budova radnice na pozemku st.p.č. 251, ohradní zeď západně od budovy na pozemku č. parc. 253/1.

Radnice je umístěna ve střední části obce, jižně od kostela sv. Vavřince

Jedná se o jednopatrovou budovu z roku 1526. Stavební úpravy byly provedeny v letech 1739 a 1769, dalších drobných úprav se dočkala i v pozdějších letech. Fasáda budovy je barokně zdobená, střecha je mansardová, nad severním křídlem sedlová, oplechovaná zelené barvy.

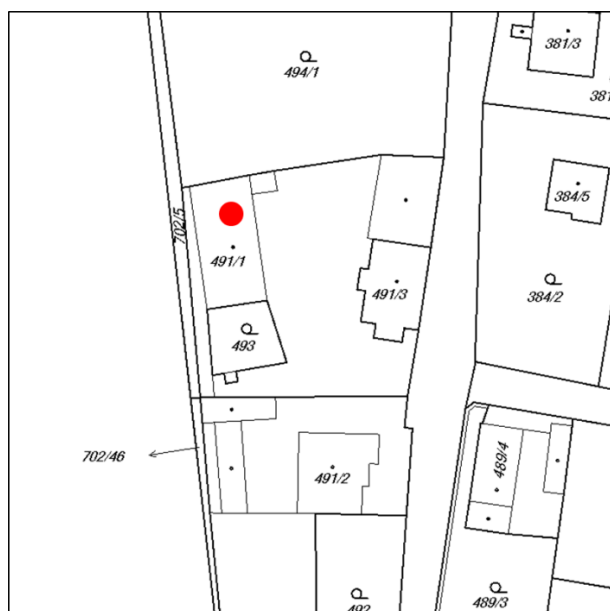
Současný stav: Dnes působí budova i její okolí poněkud zanedbaným dojmem. Zejména omítka u základů stavby je opadaná. Budova dnes slouží k drobným nerušícím podnikatelským činnostem a je zde i

umístěna pobočka pošty. Z kamenné zdi na západ od budovy radnice vypadávají kameny, ze kterých je postavena.

○ *Dům u vrabčáků č.p. 66*

Obrázek 98: Dům č. p. 66(zdroj: vlastní).

Legenda

● Dům č.p. 66

Obrázek 99: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je malovaný strop, umístěný v domě čp. 66, na pozemku st. p. č. 491/1.

Dům stojí v jihozápadní části obce.

Jedná se o novodobě upravený dům se zachovanými staršími prvky. Uvnitř domu se v půdním prostoru nachází malovaný dřevěný strop ze 17 století.

○ *Dům č.p. 120*

Obrázek 100.: Dům č. p. 120(zdroj: vlastní).

Legenda

- Kostel sv. Vavřince
- Zahrada
- Ohradní zeď
- Márnice
- Branka 1
- Branka 2
- Kříž na kamenném podstavci
- Dům č.p. 120

Obrázek 101: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je dům č.p. 120 na pozemku st. p. č. 104.

Dům č.p. 120 se nachází v severní části obce u kostela sv. Vavřince.

Jedná se o jednopatrovou stavbu se sedlovou střechou. Stavba původně z 15. století. Později byla přestavována. Dodnes jsou zachovány původní prvky stavby, jako je klenba v interiérech a portál.

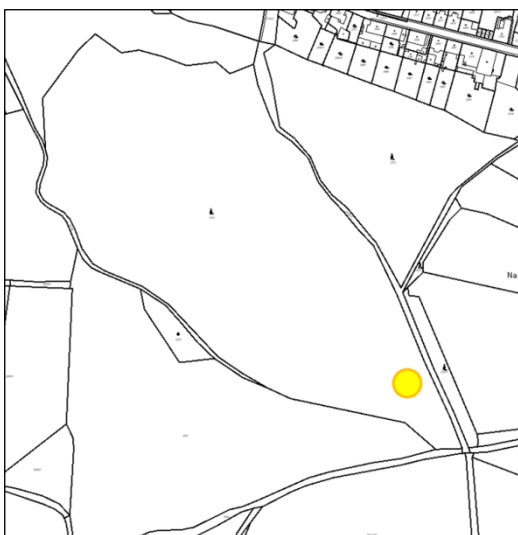
Současný stav: přízemí domu je omítnuto novější a světlejší hrubou omítkou nežli první patro domu. Omítka v prvním patře domu se na některých místech odlupuje a opadáva.

Katastrální území Kutná Hora

○ Výklenková kaplička sv. Petra a Pavla

Obrázek 102: Výklenková kaplička sv. Petra a Pavla(zdroj: vlastní).

Legenda

● Kaplička sv. Petra a Pavla

Obrázek103: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Objekt je památkově chráněn od 3. 5. 1958.

Kaplička se nachází jihovýchodně od Kutné Hory vedle lesní cesty pro pěší na kraji městského lesa.

Předmětem ochrany je kaplička sv. Petra a Pavla u jihozápadní hranice pozemku parc. č. 4211.

Jedná se o drobnou stavbu. Kaplička stojí na obdélníkovém půdorysu, krytá je sedlovou stříškou pokrytou bobrovkami. Štít kapličky má trojúhelníkový tvar. V přední části se nachází výklenek a malovaným obrazem světců. Před kapličkou jsou umístěny dva kamenné schody.

Současný stav: Kaplička je celá zrekonstruovaná. Má fasádu žlutobílé barvy. Stříška je kryta červenými bobrovkami. Na zadní straně výklenku je namalován barevný obraz sv. Petra a Pavla. Výklenek je ohrazen dřevěným plůtkem. Okolí kapličky je obsypáno štěrkem, aby nezarůstal křovinami. Nedaleko kapličky je na stromě umístěna tabule s informacemi o kapličce.

○ Akvadukt bývalého vojtěšského vodovodu

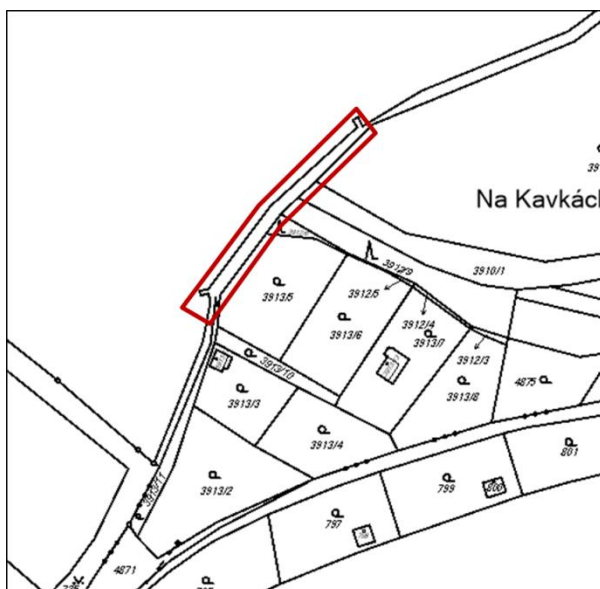
Obrázek 104: Akvadukt vojtěšského vodovodu (zdroj: vlastní).

Obrázek 105: Akvadukt vojtěšského vodovodu (zdroj: vlastní).

Obrázek 106: Akvadukt vojtěšského vodovodu (zdroj: vlastní).

Legenda

— Akvadukt

Obrázek 107: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

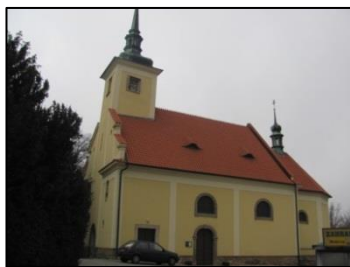
Objekt je památkově chráněn od 3. 5. 1958.

Akvadukt se nachází jihozápadně od Kutné Hory v zahrádkářské osadě na Bylance. Předmětem ochrany je objekt bývalého vojtěšského vodovodu v západní části pozemku parc. č. 3915.

Jedná se o technickou památku z 15. století. Akvadukt má tři oblouky kdy prostřední oblouk je větší než dva boční. Je postaven do mírného oblouku v údolí vodního toku Bilanka. Horní strana akvaduktu je pochůzná, střed akvaduktu je užší než jeho kraje.

Současný stav: Akvadukt je součástí cesty pro pěší vedoucí z Kutné Hory od nemocnice do Markoviček a dále do Bylan. Po obou stranách je opatřen kovovým zábradlím zelené barvy. Kraje akvaduktu jsou zahrazeny kamennými patníky proti pojezdu auty.

○ *Areál kostela Všeck Svatých se hřbitovem*

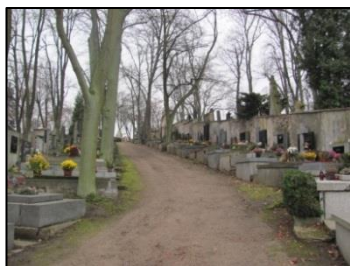
Obrázek 108: Kostel Všeck Svatých(zdroj: vlastní).

Obrázek 109: Hřbitovní kaple(zdroj: vlastní).

Obrázek 110: Novodobá obřadní síň(zdroj: vlastní).

Obrázek 111: Stará hřbitovní zeď uprostřed areálu hřbitova(zdroj: vlastní).

Obrázek 112: Areál hřbitova (zdroj: vlastní).

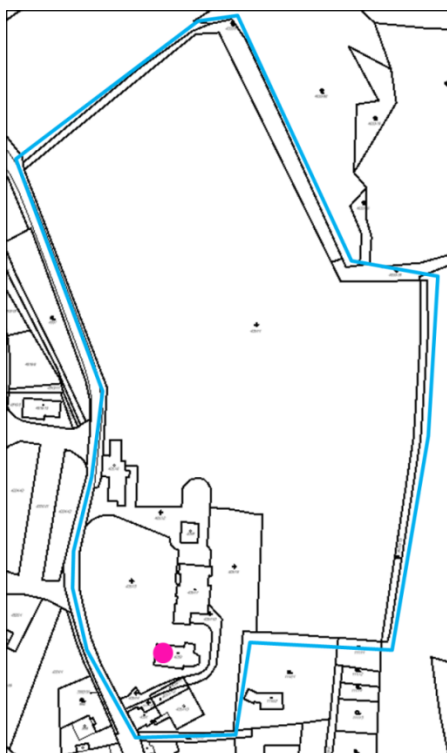
Obrázek 113: Hřbitovní hrobka(zdroj: vlastní).

Obrázek 114: Starý kamenný kříž(zdroj: vlastní).

Obrázek 115: Nový kamenný kříž(zdroj: vlastní).

Legenda

● Kostel Věch Svätých

■ Areál hřbitova

Obrázek 116: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je kostel Věch svätých, hřbitovní kaple, hrobka rodiny Breuer, hrobka s nápisem z knihy Job. I.XXI., hrobka Orclmeistrova, hrob Felixe Jeneweina, hrob Schneidr-Svoboda, hrob rodiny Štěpánkova, hrob rodiny Vašákova a Krautelova, hrob rodiny Koničkovy, hrob Josefa Brauna, ohradní zeď se vstupy, ohradní zeď mezi starým a novým hřbitovem, centrální pískovcový kříž, hřbitov - archeologická lokalita a pozemky areálu.

Areál kostela se hřbitovem se nachází v severozápadní části města Kutná Hora napravo od silnice III. třídy č. 33354 ve směru z města do obce Hořany.

Současný areál hřbitova se historicky vyvíjí už od 13. Století. Za tu dobu prošli náhrobky, kostel a celý areál hřbitova historickými slohy jako jsou gotika, renesance nebo klasicismus. Nejstarší hroby stáli okolo dnešního kostela věch svätých, postupem času se areál rozšiřoval severním směrem. Dnes je hřbitov rozdělen na několik částí a celý areál je ohrazen kamennou zdí s několika vstupy. Součástí areálu je i stará zeď, dnes začleněná do střední části hřbitova. V areálu se nachází i několik samostatně stojících zdobných hrobek a jedna hřbitovní kaplička. Součástí hřbitova je i novodobá ohradní síň z 80. let 20. století severně od kostela věch svätých.

Současný stav: Hřbitov je stále funkční a velmi dobře udržovaný. Slouží jako hlavní pohřební místo pro obyvatele Kutné Hory. Západně před areálem hřbitova je vybudované parkoviště pro návštěvníky hřbitova. Do areálu se vstupuje ze západní strany jednou ze tří bran ve zdi hřbitova. U prostřední brány je postavena budova, která slouží jako zázemí hřbitova. Kostel věch svätých se nachází v jižní části hřbitova v blízkosti jižní brány. Ještě o něco jižněji dnes stojí budova květinářství a skleníky které jsou do areálu víceméně začleněny. V dřívějších dobách se rozkládal hřbitov i pod budovami květinářství a skleníky. Kostel má hladkou fasádu žluté barvy a sedlovou střechu pokrytou taškami červené barvy. Kostel je ve velmi dobrém stavu.

Hrobka rodiny Breuer západně od kostela je dnes celá obklopená okrasnými keři, takže je z dlážděné cesty vedoucí ke kostelu špatně viditelná. Od kostela se dá jít po dlážděné cestě, kdy po levé straně je malý park s posekanou trávou a dřevinami a po pravé ruce je stavba nové obřadní síně. O kousek dál také po pravé straně se nachází hřbitovní kaplička omítnutá světle žlutou omítkou s oplechovanou střechou. Severněji od kapličky se už rozkládá prostor s hroby. Všechny pěší cesty mezi hroby jsou urovnané a čisté. Mezi hroby je rozmístěno mnoho laviček a nechybějí zde ani popelnice hnědé barvy k odkládání odpadu. Největší dominantou hřbitova je stará hřbitovní zeď, do které jsou z obou stran začleněny náhrobní kameny hrobů.

○ *Socha sv. Bernarda*

Obrázek 117: Socha sv. Bernarda(zdroj: vlastní).

Legenda

● Socha sv. Bernarda

Obrázek 118: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je barokní socha sv. Bernarda na mohutném Kamenném podstavci.

Socha se nachází severozápadně od Kutné Hory, asi 130 m od cedule označující začátek a konec obce vedle silnice III. Třídy č. 33354.

Socha vznikla na začátku 18 století na popud Ignáce Dačického z Heslova. Autorem díla je M. V. Jäckel.

Samotná socha světce stojí na kamenném podstavci umístěném na pevné dvouschodové základně. Pod nohama světce na kamenném podstavci je umístěn erb rodiny Dačických z Heslova.

Současná stav: Socha byla naposledy restaurována v roce 2009. Po technické stránce je socha v dobrém stavu. Do budoucna se ale bude muset věnovat pozornost náletovým dřevinám, které sochu začínají pomalu obrůstat.

○ Socha sv. Šebestiána

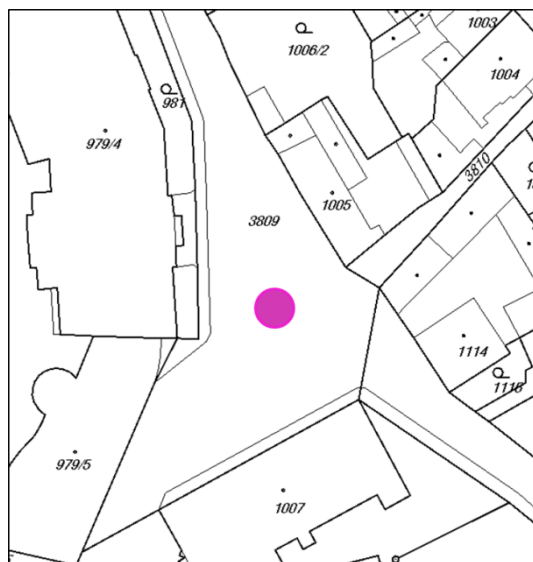
Obrázek 119: Socha sv. Šebestiána na Pirknerově náměstí(zdroj: vlastní).

Obrázek 120: Socha sv. Šebestiána na Pirknerově náměstí(zdroj: vlastní).

Obrázek 121: Původní umístění sochy sv. Šebestiána(zdroj: vlastní).

Legenda

● Socha sv. Šebestiána

Obrázek 122: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je socha sv. Šebestiána na kamenném podstavci.

Socha se nachází na Pirknerově náměstí v Kutné hoře.

Jedná se o vápencovou sochu vytesanou v letech 1707 až 1709 na popud Ignáce Dačického z Heslova. Sochu nechat vytesat k uctění památky jeho matky. Autorem díla je M. V Jäckel.

Současný stav: Tato socha byla původně umístěna cca 130 m na levé straně od silnice III třídy č. 33354 vedoucí z Kutné Hory do Hořan. Byla umístěna vedle polní cesty, která byla ovšem zaorána a zcela zanikla. Dne 4.9.2007 bylo vydáno rozhodnutí MKČR o přemístění sochy na Pirknerovo náměstí v Kutné Hoře. Důvodem k tomu bylo jak hledisko estetické tak i bezpečnostní jelikož v těsné blízkosti sochy jezdili těžké zemědělské stroje obdělávající pole. Díky tomuto přemístění se socha již nenachází v řešeném území.

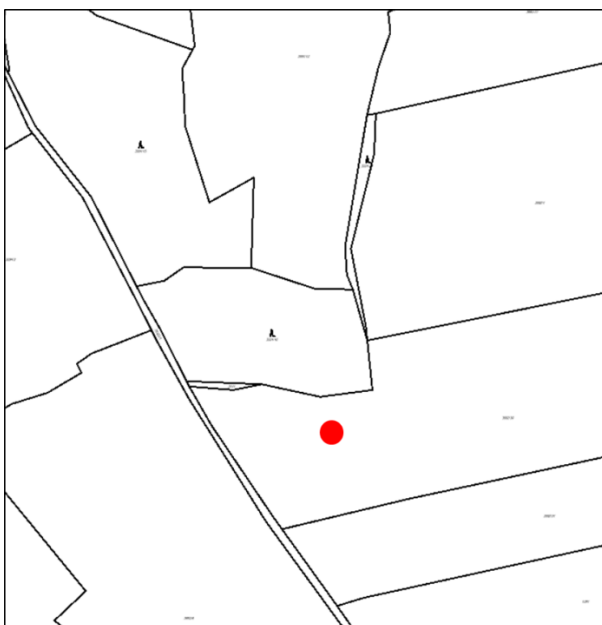
○ *Kamenný kříž zvaný baba na Kuklíku*

Obrázek 123: Kamenný kříž na Kuklíku (zdroj: vlastní).

Obrázek 124: Kamenný kříž na Kuklíku (zdroj: vlastní).

Legenda

● Kamenný kříž

Obrázek 125: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je Kamenný kříž.

Smírčí kříž se nachází na poli cca 50 m jižně od hranice zalesněného pahorku Velký Kuklík.

Kříž je původem ze středověku. Jedno z bočních ramen je uražené. Druhé boční rameno a horní rameno jsou dnes již hodně zakulacené od vnějších vlivů počasí. Spodní část se směrem dolů rozšiřuje. Se smírčím křížem je spojena kutnohorská pověst o lakomé bábě.

Současný stav: Kříž stojí v poli v neměnné podobě. Potencionálním nebezpečím jsou pro něj těžké zemědělské stroje, které ho objíždějí v opravdu těsné blízkosti.

Pověst o lakomé bábě

Říká se, že jedné noci přenesla stará bába kamenný kříž na jiné místo a po své smrti ho musela za trest nosit na zádech, při tom nařikala "kam já ten kámen dám". Pomohl jí až mnich, který jí poradil, ať kříž vrátí tam, odkud ho vzala.

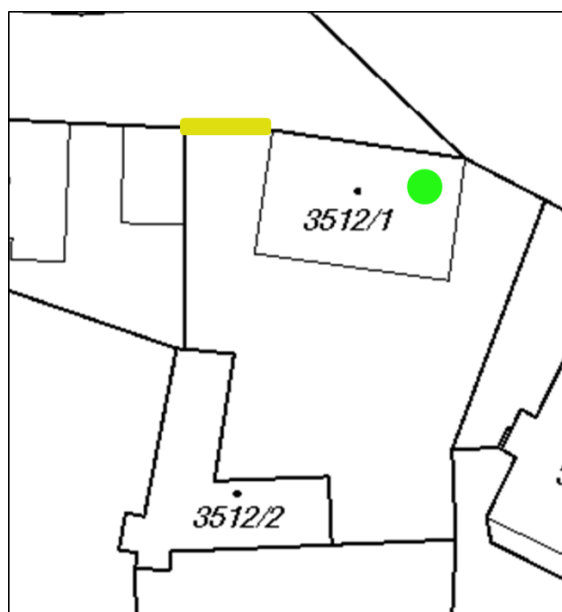
○ *Areál usedlosti č.p. 64/Ž*

Obrázek 126: Usedlost č. p. 64/Ž (zdroj: vlastní).

Obrázek 127: Usedlost č. p. 64/Ž (zdroj: vlastní).

Legenda

- Dům č.p. 64/Ž
- Vjezdová brána

Obrázek 128: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Usedlost se nachází v jižní části Kutné Hory po levé straně silnice III. třídy č. 3377 v pravotočivé zatáčce v ulici Tábořská.

Předmětem ochrany je obytný dům na pozemku st.p.č. 3512/1, a vjezdová brána též na pozemku st.p.č. 3512/1.

Jedná se o barokní dům s vjezdovou bránou pocházející z poloviny 18. Století. Dům má obdélníkový půdorys, kryt je mansardovou střechou s eternitovou krytinou. Na jižní straně domu je dřevěná pavlač krytá oplechovanou stříškou. Dům byl v 80. letech 20. století stavebně upraven. Zcela se změnila vnitřní dispozice domu, čímž zaniklo mnoho historických prvků v domě. Zachovány byly však obvodové zdi i střecha. Kamenné zdi ohraničující pozemek byly postaveny téměř celé znova, avšak v původní podobě.

Současný stav: Fasáda je zdobená, světle žlutá, ve velmi dobrém stavu. Vjezdová brána vedle domu má fasádu oranžové barvy. Dvoukřídlá dřevěná vrata mají barvu tmavě hnědou.

○ *Areál mlýna č.p. 82 Denmark*

Obrázek 129: Severní strana mlýna Denmark (zdroj: vlastní).

Obrázek 130: Jižní strana mlýna Denmark s mlýnským kolem (zdroj: vlastní).

Obrázek 131.: Mlýnský náhon (zdroj: vlastní).

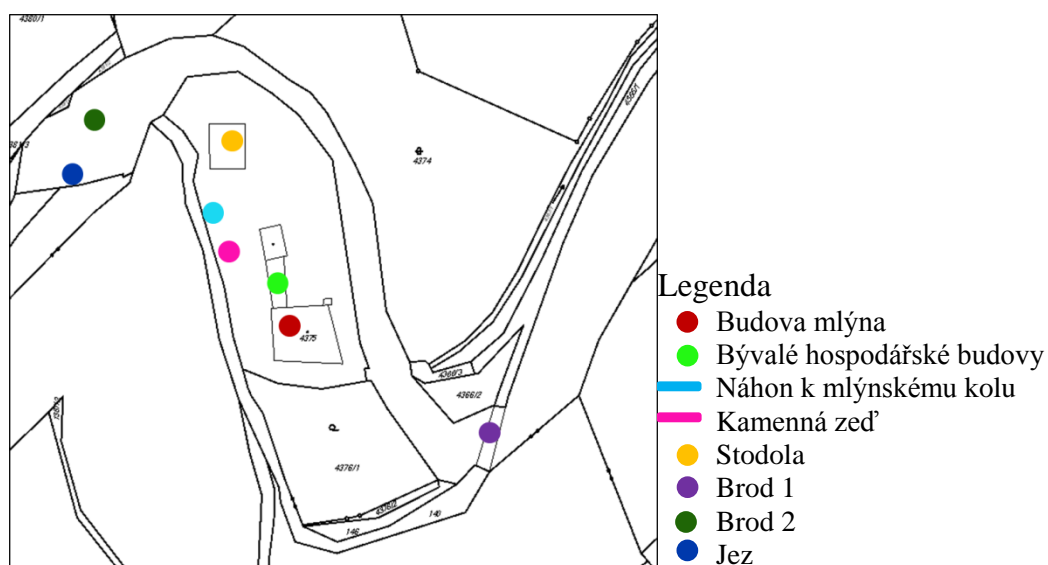
Obrázek 132: Stodola u mlýna Denmark (zdroj: vlastní).

Obrázek 133: Kamenná zeď okolo areálu mlýna (zdroj: vlastní).

Obrázek 134.: Jižní strana mlýna Denmark (zdroj: vlastní).

Obrázek 135: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3.5.1958

Předmětem ochrany je objekt mlýna, hospodářské křídlo a zbytky obvodového zdiva, stodola, ohradní kamenná zeď s brankou a jižní ohradní kamenná zeď, dva brody pro povozy, jez a mlýnský náhon.

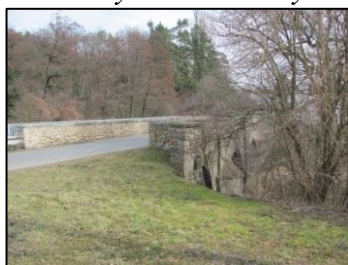
První zmínka o mlýně pochází z roku 1491, samotný objekt je však nejspíše o něco starší. Ve druhé polovině 17. Století byl mlýn barokně přestavěn a tuto podobu si zachoval dodnes. Mlýn byl ke svým účelům užíván až do roku 1936. Další opravy byly provedeny v 70. letech 20. Století avšak dostatečně šetrným způsobem proto se téměř v plné míře zachovala historická hodnota celé stavby. Mlýn Denemark je také někdy označován jako Těšitelův mlýn.

Současný stav: Dnes je mlýn užíván k rekreačním účelům. V objektu se nachází hotel a restaurace, oboje v luxusnějším provedení. Nabízí se zde možnost pořádání svateb nebo oslav. Celá stavba i její okolí je ve velmi dobrém stavu a je pečlivě udržováno. Nejnovější stavební úpravou je zapuštěný bazén.

○ *Kamenné mosty přes vodní toky Vrchlici a Bylanku*

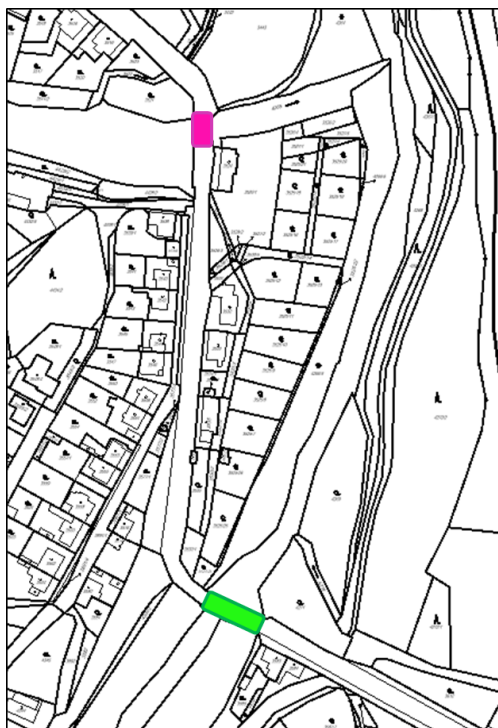
Obrázek 136: Kamenný most přes vodní tok Vrchlice (zdroj: vlastní).

Obrázek 137: Kamenný most přes vodní tok Vrchlice (zdroj: vlastní).

Obrázek 138: Kamenný most přes vodní tok Bylanku (zdroj: vlastní).

Legenda

- Most přes Vrchlici
- Most přes Bylanku

Obrázek 139: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlicez> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3.5.1958

Předmětem ochrany jsou dva kamenné obloukové mosty. Jeden most přes vodní tok Bylanka a druhý most přes vodní tok Vrchlice. Oba mosty jsou součástí pozemku parc. č. 4517/1 v k.ú. Kutná Hora.

Mosty se nacházejí v městské části Kutné Hory zvaná Vrchlice. Přes mosty probíhá silnice III. Třída č. 3377. Mosty jsou od sebe vzdáleny 250 m.

Oba mosty pocházejí z první poloviny 19. století, kdy byly postaveny společně s novou komunikací. Most přes vodní tok Vrchlice má tři kamenné oblouky. Most přes Bylanku má jeden hlavní velký oblouk a jeden malý oblouk.

Současný stav: Oba mosty jsou součástí frekventovanější silnice III. třídy proto jsou udržovány v dobrém technickém stavu, aby splňovali požadavky na vytíženost dané komunikace.

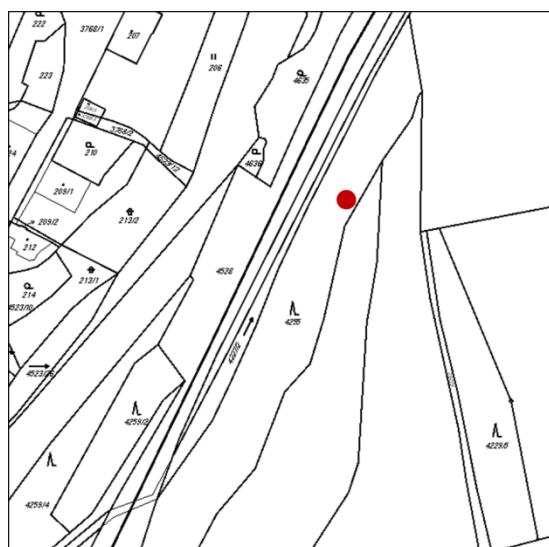
○ *Reliéf básníka Jaroslava Vrchlického*

Obrázek 140: Reliéf básníka Jaroslava Vrchlického (zdroj: vlastní).

Obrázek 141: Skalní stěna (zdroj: vlastní).

Legenda

- Reliéf básníka Jaroslava Vrchlického

Obrázek 142: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je do skalní stěny vytesaná podobizna básníka Jaroslava Vrchlického.

Reliéf se nachází na skalní stěně na pravé straně vodního toku Vrchlice, cca. 170 m vzdálené vzdušnou čarou od chrámu sv. Barbory.

Reliéf byl do skály vytesán v roce 1919 místním umělcem jako památka na českého básníka a spisovatele, který si zvolil pseudonym podle říčky Vrchlice. Jedná se o vytesanou hlavu básníka zasazenou do obdélníkového hladkého rámu. Samotná hlava je do obdélníkového rámu hlouběji zapuštěna. Pod hlavou je vytesáno jméno básníka velkým písmem "JAROSLAV VRCHLICKÝ". Celkový obraz je značně velkých rozměru.

Současný stav: Reliéf je dobře viditelný. Nejsou patrné žádné výrazné známky působení vnějšího vlivu počasí.

○ Areál kostela Nejsvětější Trojice

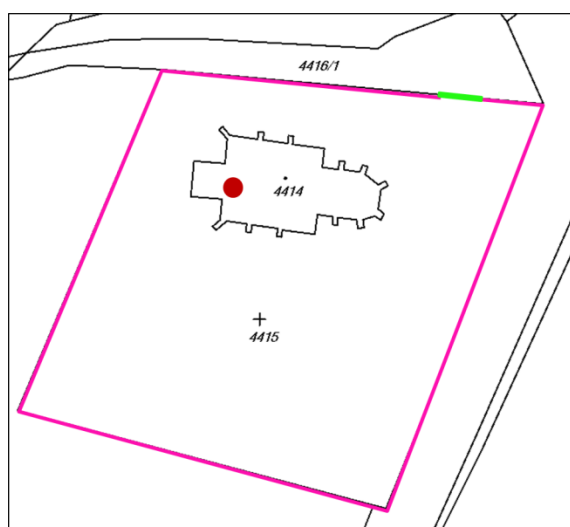
Obrázek 143: Kostel Nejsvětější Trojice se vstupní bránou (zdroj: vlastní).

Obrázek 144: Hřbitov u kostela Nejsvětější Trojice (zdroj: vlastní).

Obrázek 145: Kostel nejsvětější trojice (zdroj: vlastní).

Legenda

- Kostel Nejsvětější Trojice
- Ohradní zeď
- Brána

Obrázek 146: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportál.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je kostel nejsvětější trojice, hřbitov rozprostřený okolo kostela a kamenná zeď s bránou ohraničující areál hřbitova.

Areál je umístěn jižně od Kutné Hory na konci ulice Ke Trojici.

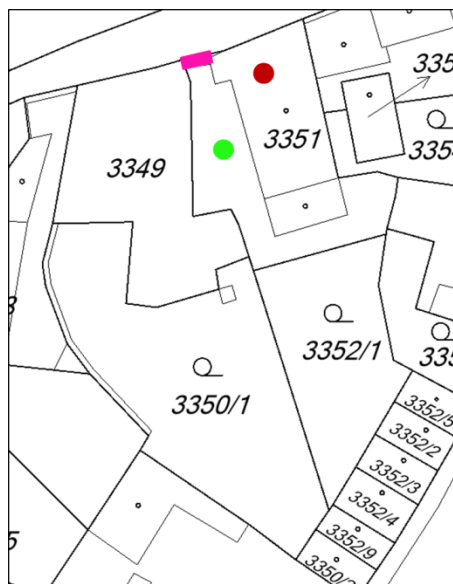
Kostel byl na tomto místě vystavěn nejspíš na začátku 15 století. Mezi lety 1488 až 1504 byl přestavěn v pozdně gotickém slohu. Kostel nesloužil vždy jen k církevním účelům, dlouhou dobu se využíval i jako místní práčovna. V roce 1817 kostel vyhořel ale mezi lety 1896 až 1898 byl zcela opraven.

Současný stav: Dnes je kostel obklopen hustým vzrostlým lesem. Hřbitov okolo kostela je funkční a velmi dobře udržovaný. Hřbitovní zeď je místy porostlá mechem a mezi spárami občas vyrůstá tráva.

○ *Dům č.p. 4/V, U Splavu*

Obrázek 147: Dům č.p.4/V(zdroj: vlastní).

Legenda

- Dům č.p. 4/V
- Vstupní branka
- Pozemek parc. č. 3351

Obrázek 148: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je patrový obytný dům, vstupní branka a pozemek parc. č. 3351. Dům se nachází v jihovýchodní části města v ulici U Splavu na pravém břehu vodního toku Vrchlice.

Dům pochází z první poloviny 19 století. Přízemní patro domu je celé zděné. První patro domu je na jeho jižní straně roubené. Na jižní straně domu je též umístěna dřevěná pavlač do dvora. Dům je pokryt mansardovou střechou.

Současný stav: Dům slouží k trvalému bydlení. Jeho majitelé se o něj dobře starají. Fasáda domu je čistá bez břečťanového porostu. Vedle vstupní branky postavili majitelé nemovitosti nová vjezdová dřevěná vrata. Tím obohatili estetický vzhled stavby, neboť do té doby se vedle domu nacházelo jen pletivo s plachtou.

○ *Socha sv. Jana Nepomuckého na mostku přes Vrchlici*

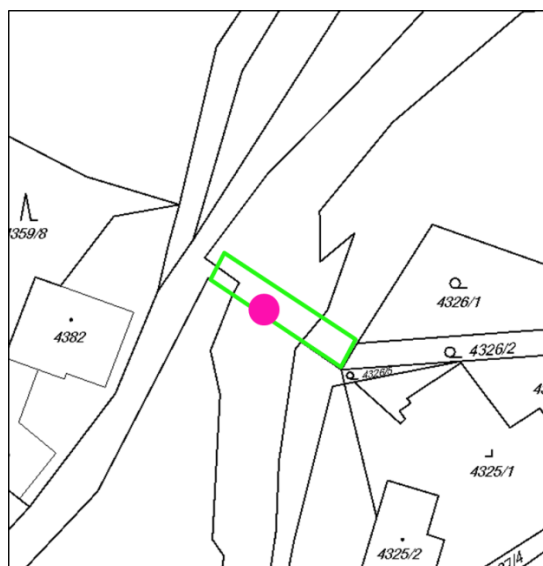
Obrázek 149: Most přes Vrchlici (zdroj: vlastní).

Obrázek 150: Most přes Vrchlici (zdroj: vlastní).

Obrázek 151: Socha sv. Jana Nepomuckého na mostu přes Vrchlici (zdroj: vlastní).

Legenda

- Most přes Vrchlici
- Socha sv. Jana Nepomuckého

Obrázek 152: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlicez> upravila Řeháková, 2019).

Jedná se o soubor památek tvořený sochou sv. Jana Nepomuckého umístěnou na pilíři a mostkem přes Vodní Tok Vrchlice.

Socha sv. Jana Nepomuckého

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Socha se nachází v jižní části Kutné Hory v ulici V Hutích v blízkosti domu č.p. 84.

Předmětem ochrany je socha sv. Jana Nepomuckého.

Jedná se o pískovcovou sochu z 18 století. Socha je umístěna přímo vedle kamenného mostu přes Vrchlici. Socha stojí nejprve na pilíři z lomového kamene a poté na vytesaném podstavci. Je obrácená tváří k mostu.

Současný stav: Socha byla restaurována v roce 2006. Nyní je socha v dobrém technickém stavu

Kamenný most přes Vrchlici

Památkově chráněno od 3. 12. 2004.

most se nachází v jižní části Kutné Hory v ulici V Hutích v blízkosti domu č.p. 84.

Předmětem ochrany je zbytek kamenného mostu přes Vrchlici.

Jedná se o technickou památku kamenného mostu z 18 století. Most tvoří jeden celý kamenný oblouk, prostřední kamenný pilíř v korytě potoka, krajní kamenný pilíř a dřevěná lávka, kterou je dostavěna chybějící část mostu.

Současný stav: Kamenná část mostu je v dobrém stavu. Dřevěná část mostu byla nově postavená v roce 2017.

○ *Hradiště nad mlýnem Denmark*

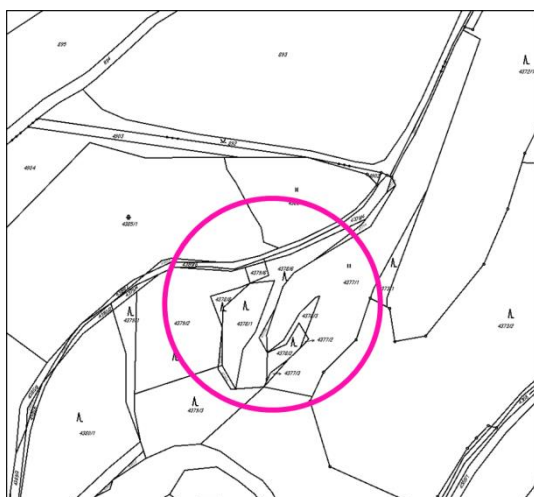
Obrázek 153: Hradiště nad mlýnem Denmark (zdroj: vlastní).

Obrázek 154: Hradiště nad mlýnem Denmark (zdroj: vlastní).

Obrázek 155: Přístupová cesta od Spáleného mlýna k hradišti nad mlýnem Denmark (zdroj: vlastní).

Legenda

— Hradiště Denmark

Obrázek 156: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Hradiště se nachází na vrcholu skály nad mlýnem Denmark.

Předmětem ochrany pozůstatky neolitického osídlení.

Jedná se o pozůstatky valů, příkopů a kamenné hradby z doby neolitu. Hradiště se rozkládá na skalnatém ostrohu, který je ze západní, jižní i východní strany tvořen prudkým skalnatým srázem. Severní strana se otevírá v širokou planinu, na které byly nalezeny pozůstatky valů s příkopy a kamenná hradba. Archeologický průzkum zde probíhal v 80. letech 20. století.

Současný stav: Pozůstatky hradiště nejsou na povrchu terénu znatelné. K hradišti se lze dostat buď zezdola po odbočení z červené turistické stezky u spáleného mlýna, nebo ze shora po cestě pro pěší od kostela Nejsvětější Trojice. V současné době provádí majitel spáleného mlýna a okolních pozemků rozsáhlejší terénní úpravy na levé straně údolí vodního toku Vrchlice. Součástí terénních úprav je i vybudování schůdnější cesty na úbočí kopce od červené turistické stezky k hradišti na vrcholu skály.

Katastrální území Malešov

- *Kostel sv. Václava se sochami sv. Jana Nepomuckého a sv. Prokopa*

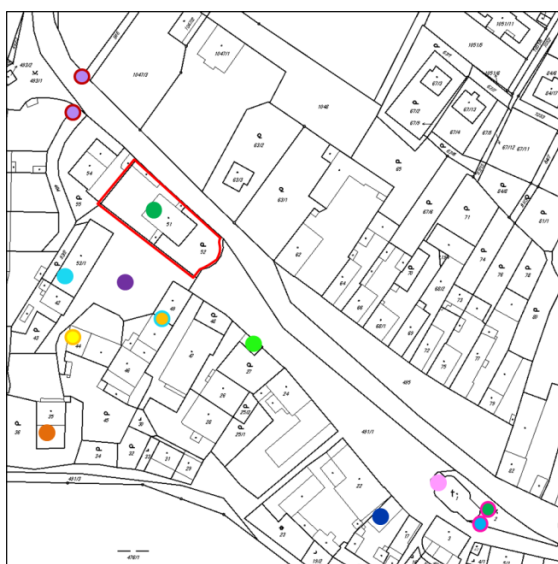
Obrázek 157: Kostel sv. Václava (zdroj: vlastní).

Obrázek 158: Socha sv. Prokopa (zdroj: vlastní).

Obrázek 159.: Socha sv. Jana Nepomuckého (zdroj: vlastní).

Legenda

- Brána do městečka
- Zámek č.p. 1
- Ohradní zeď zámku
- Hosp. budovy východní
- Hosp. budova západní
- Hosp. budova č.p. 71
- Studna s altánem
- Tvrz
- Kostel sv. Václava
- Dům č.p. 52
- Sousoší sv. Antonín sv. Florián, sv. Jan Nepomucký
- Socha sv. Jan Nepomucký
- Socha sv. Prokop z Bykáně

Obrázek 160: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

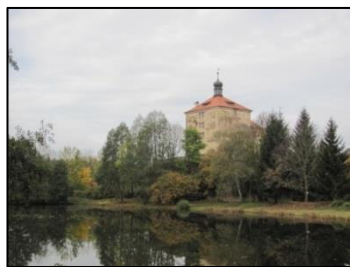
Předmětem ochrany je Barokní kostel sv. Václava a pozemek parc. č. 1 pod ním.

Kostel sv. Václava je umístěn na východní straně Žižkova náměstí.

Kostel stojí na místě staršího kostelíka pravděpodobně dřevěného, který však vyhořel roku 1729. Proto mezi lety 1731 až 1733 došlo ke stavbě nového zděného jednolodního kostela. Obě stavby byly zasvěceny sv. Václavovi. Iniciátorem stavby zděného kostela byl nejspíš Jindřich Karel z Osteina.

Současný stav: Kostel má upravenou fasádu žluto-bílé barvy. V roce 2015 byly ke kostelu přemístěny dvě sochy a to socha sv. Jana Nepomuckého a socha sv. Prokopa, původně byly sochy umístěny v Bykání.

○ Tvrz

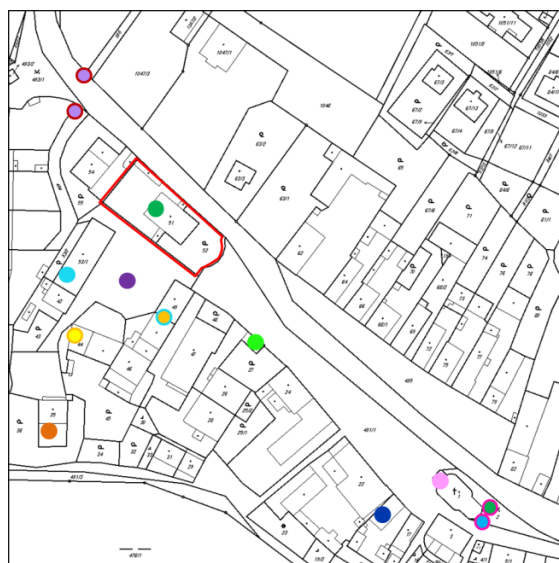
Obrázek 161: Malešovská tvrz (zdroj: vlastní).

Obrázek 162: Malešovská tvrz (zdroj: vlastní).

Obrázek 163: Opravovaný dvůr malešovské tvrze (zdroj: vlastní).

Legenda

- Brána do městečka
- Zámek č.p. 1
- Ohradní zeď zámku
- Hosp. budovy východní
- Hosp. budova západní
- Hosp. budova č.p. 71
- Studna s altánem
- Tvrz
- Kostel sv. Václava
- Dům č.p. 52
- Sousedí sv. Antonín sv. Florián, sv. Jan Nepomucký
- Socha sv. Jan Nepomucký
- Socha sv. Prokop z Bykáně

Obrázek 164: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je tvrz s křídlem bývalé sýpky, zbytky opevnění a pozemek parc. č. 35 a 36.

Areál tvrze se nachází severozápadně od Žižkova náměstí.

Celá stavba se skládá z mohutné gotické věže a přistavěné obdélníkové budovy, toto celé je chráněno opevněním.

V první polovině 14. století dal podnět ke stavbě gotické tvrze sedlecký klášter, který se v té době stal majitelem obce Malešova. Stavba byla dokončena ale až za vlastnictví rodiny Ruthardů z Malešova, kteří se jejím majitelem stali v polovině 14. století. V první polovině 16. století došlo k renesanční úpravě tvrze. K dalším úpravám, tentokrát barokním v druhé polovině 17. století došlo za vlastnictví Františka Antonína Šporka. V první polovině 19. století byla přistavěna přiléhající budova k tělesu tvrzové věže která byla užívána jako úřednické zázemí. Tvrzová věž se od té doby začala využívat jako sýpka a to až do roku 1980.

Současný stav: Tvrz má od roku 2002 nového majitele, který se rozhodl celou tvrz zrekonstruovat pokud možno do té nejvěrohodnější historické podoby ve spolupráci s památkovým ústavem ČR.

○ Areál zámku č.p. 1 a 71

Obrázek 165: Budova malešovského zámku (zdroj: vlastní).

Obrázek 166: Bývalá hospodářská budova, dnes č. p. 71 (zdroj: vlastní).

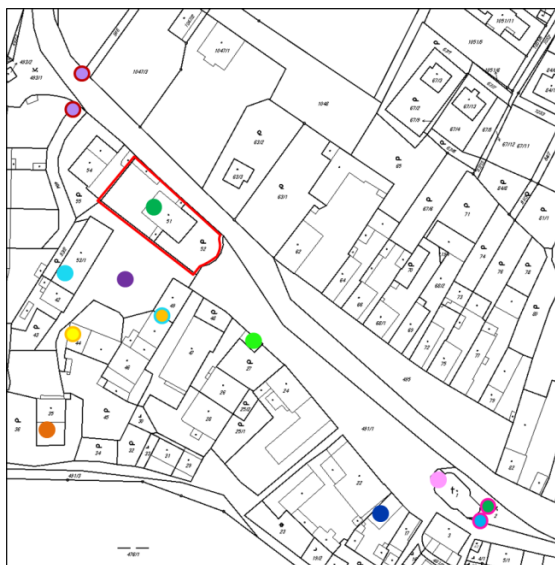
Obrázek 167: Východní hospodářská budova (zdroj: vlastní).

Obrázek 168: Západní hospodářská budova (zdroj: vlastní).

Obrázek 169: Studna s altánem (zdroj: vlastní).

Legenda

- Brána do městečka
- Zámek č.p. 1
- Ohradní zeď zámku
- Hosp. budovy východní
- Hosp. budova západní
- Hosp. budova č.p. 71
- Studna s altánem
- Tvrz
- Kostel sv. Václava
- Dům č.p. 52
- Sousoší sv. Antonín sv. Florián, sv. Jan Nepomucký
- Socha sv. Jan Nepomucký
- Socha sv. Prokop z Bykáně

Obrázek 170: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je zámek, tři hospodářské budovy (východní, západní a jižní), studna, pilířový plot s branou a ohradní zeď okolo zámku a pozemky parc. č. 42, 43, 44, 45 (část), 46, 49, 50, 51, 52, 53/1, 53/2.

Zámek č. p. 1 se nachází severozápadně od Žižkova náměstí. K zámku patří i tři hospodářské budovy, jedna západní, jedna východní a jedna jižní, které dohromady vytváří společný obdélníkový areál.

Budova zámku pochází z konce 18 století. Účelem zámku mělo být využití především jako byty a kanceláře pro úředníky spravující panství. Původně barokní budova byla přestavěna v letech 1824 až 1827. Vzhled v klasicistním stylu má zámek dodnes.

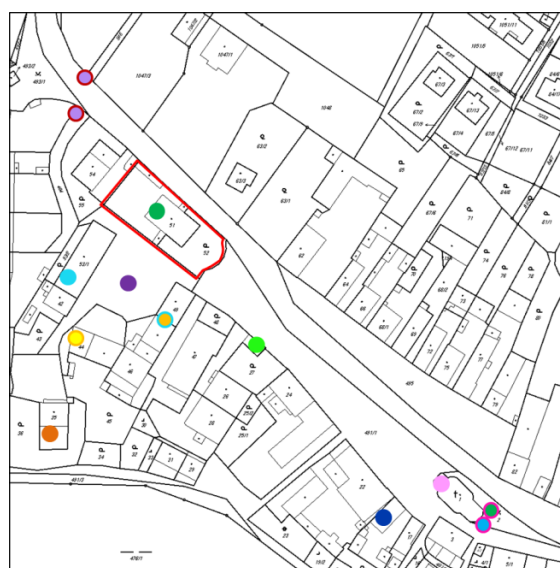
Budova záměčku je obdélníkového tvaru o rozměrech 14 m x 24 m, patrová s valbovou střechou. Západní a východní hospodářské budovy jsou podlouhlé, přízemní.

Současný stav: Zámeček, západní hospodářská budova a východní hospodářská budova jsou dnes ve vlastnictví obce Malešov, která se o budovy stará a udržuje je. Hospodářské budovy jsou pronajaty k nerušicím podnikání. Jižní hospodářská budova má dnes číslo popisné 71 a je využita pro trvalé bydlení.

○ *Městská brána do městečka*

Obrázek 171: Kamenná brána do městečka (zdroj: vlastní).

Legenda

- Brána do městečka
- Zámek č.p. 1
- Ohradní zeď zámku
- Hosp. budovy východní
- Hosp. budova západní
- Hosp. budova č.p. 71
- Studna s altánem
- Tvrz
- Kostel sv. Václava
- Dům č.p. 52
- Sousedí sv. Antonín sv. Florián, sv. Jan Nepomucký
- Socha sv. Jan Nepomucký
- Socha sv. Prokop z Bykáně

Obrázek 172: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3.5.1958

Předmětem ochrany je pilířová brána se zbytky ohradní zdi na pozemcích - parc. č. 493/1, 61, 1056/1, 1047/3 a 546.

Městská brána se nachází na západ za budovou záměčku č.p. 1 na obou stranách místní komunikace směřující k vodní nádrži Vrchlice.

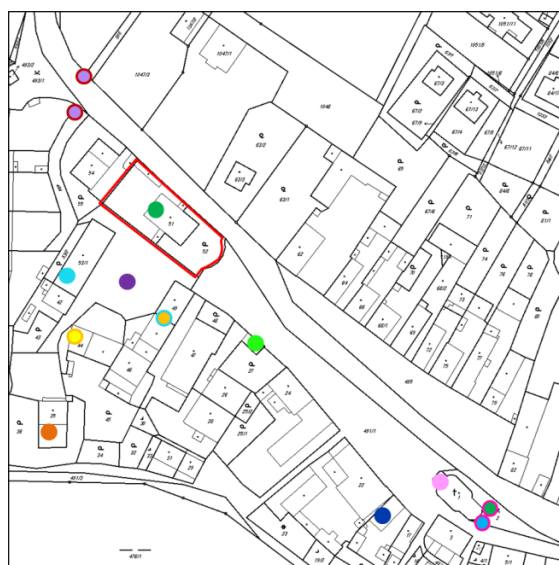
Brána se skládá ze dvou pilířů po obou stranách silnice. Pilíře jsou hranolové stavěny z cihel i kamene na vrcholu jsou kryty sedlovou stříškou. Jejich stavba byla nejspíš uskutečněna společně s klasicistní úpravou záměčku a dvora na začátku 19 století.

Současný stav: Oba pilíře byli ještě donedávna ve velmi špatném technickém stavu. Nyní jsou oba pilíře dozděny a pokryty pálenými taškami. V jejich severozápadní straně je zachován obdélníkový výklenek.

○ *Sousoší sv. Antonín, Florián, Jan Nepomucký*

Obrázek 173: Sousoší sv. Antonín, Florián a Jan Nepomucký (zdroj: vlastní).

Legenda

- Brána do městečka
- Zámek č.p. 1
- Ohradní zeď zámku
- Hosp. budovy východní
- Hosp. budova západní
- Hosp. budova č.p. 71
- Studna s altánem
- Tvrz
- Kostel sv. Václava
- Dům č.p. 52
- Sousoší sv. Antonín sv. Florián, sv. Jan Nepomucký
- Socha sv. Jan Nepomucký
- Socha sv. Prokop z Bykáně

Obrázek 174: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3.5. 1958.

Předmětem ochrany je sousoší se skládající se ze soch sv. Antonína, Floriána a Jana Nepomuckého a podstavec na parc. č. 26.

Sousoší se nachází na jihozápadní straně Žižkova náměstí v Malešově.

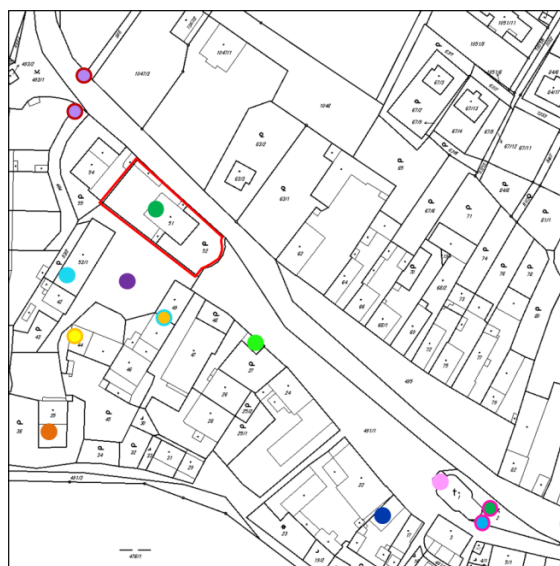
Rokokové dílo pochází ze 40. let 18. století. Sousoší je osazeno ve zdi patřící k soukromému objektu pro bydlení. Samotné sochy světců jsou v nepatrně nadživotní velikosti stojící na vysokém trojramenném podstavci. Na podstavci jsou sochy seřazeny zleva sv. Antonín, ve středu sv. Florián a vpravo sv. Jan Nepomucký.

Současný stav: Celé sousoší je v dobrém stavu. Zděná zeď, ve které je sousoší osazeno, má nyní pískově žlutou barvu, čímž doplňuje zbarvení samotného sousoší. Jako celek to působí velmi harmonicky.

○ *Dům č. p. 52*

Obrázek 175: Dům č. p. 52(zdroj: vlastní).

Legenda

- Brána do městečka
- Zámek č.p. 1
- Ohradní zeď zámku
- Hosp. budovy východní
- Hosp. budova západní
- Hosp. budova č.p. 71
- Studna s altánem
- Tvrz
- Kostel sv. Václava
- Dům č.p. 52
- Sousoší sv. Antonín sv. Florián, sv. Jan Nepomucký
- Socha sv. Jan Nepomucký
- Socha sv. Prokop z Bykáně

Obrázek 176: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je obytný dům na pozemku st. p. č. 20, a pozemek parc. č. 21. Stavení se nachází na jihovýchodní straně Žižkova náměstí v blízkosti kostela sv. Václava.

Jedná se o barokní obytný dům postavený na konci 18. století. Je to stavba přízemní se sedlovou střechou. Dům má bohatý volutový štít, kterým esteticky obohacuje Žižkovo náměstí v Malešově.

Současný stav: Obyvatelé domu stavbu udržují v dobrém stavu. Omítka domu je provedena ve dvou barvách čímž se podtrhuje bohatě zdobený volutový štít.

○ *Dům č.p. 88*

Obrázek 177: Dům č. p. 88(zdroj: vlastní).

Legenda

● Dům č.p. 88

● Pozemek parc. č. 433

Obrázek 178: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je dům č.p. 88 a pozemek parc. č. 433.

Dům je postaven u místní komunikace v jihozápadní části obce

Dům č. p. 88 pochází z přelomu osmnáctého a devatenáctého století. Je to stavba přízemní s bedněným štítem a se sedlovou střechou. Stavení od silnice odděluje nižší plot se zděnou podezdívkou a dřevěnými plaňkami.

Současný stav: Dům je dobře udržován. Slouží k trvalému bydlení. Dnes má objekt fasádu žluté barvy.

○ *Areál židovského hřbitova*

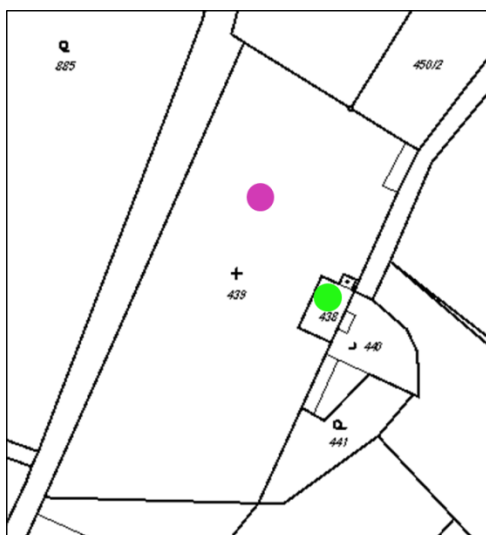
Obrázek 179: Domek hrobníka č. p. 126 (zdroj: vlastní).

Obrázek 180: Areál židovského hřbitova (zdroj: vlastní).

Obrázek 181: Areál židovského hřbitova (zdroj: vlastní).

Legenda

- Dům hrobníka č.p. 126
- Pozemek parc. č. 439

Obrázek 182: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlicez> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je židovský hřbitov s náhrobky a ohradní zeď s branou a brankou na pozemku parc. č. 439 a domek hrobníka na pozemku st. p. č. 438.

Hřbitov se nachází nad silnicí III. třídy č. 33357 ve směru do obce Roztěž.

Židovský hřbitov v Obci Malešov byl založen asi v 18. století. V 19. století došlo k jeho poslednímu rozšíření. Nejstarší čitelný náhrobek na hřbitově je datován do druhé poloviny 18. století a nejmladší do roku 1956. Nápisy na hrobech jsou psány v němčině, hebrejštině i v češtině. Celkem je na hřbitově přibližně 210 náhrobků. Součástí hřbitova je i domek hrobníka č.p. 126 s kolnou pro pohřební vůz. Dnes je domek hrobníka využit k trvalému bydlení. V areálu hřbitova v blízkosti domku hrobníka je umístěno desatero původně pocházející z Malínské synagogy. Kompletnější opravy hřbitova proběhly mezi roky 1924 až 1929. Při opravách byly renovovány zašlé náhrobky, povalené náhrobky byly vzpřímeny a byla opravena iobvodová zeď kolem hřbitova. Další úprava byla provedena v 60 letech dvacátého století.

Současný stav: Dům hrobníka č.p. 126 je v současné době využíván k trvalému bydlení. Na hřbitov se vchází přes dvorek patřící k hrobníkovu domku a o vstup se starají právě jeho obyvatelé.

○ *Dům č.p. 100*

Obrázek 183: Dům č. p. 100(zdroj: vlastní).

Legenda

- Dům č.p. 100
- Pozemek parc. č. 348

Obrázek 184: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je barokní dům umístěný na pozemku parc. č. 347 a pozemek parc. č. 348.

Dům se nachází u silnice II. Třídy č. 337 mezi vodním tokem Vrchlice a křižovatkou se silnicí III. Třídy č. 33357.

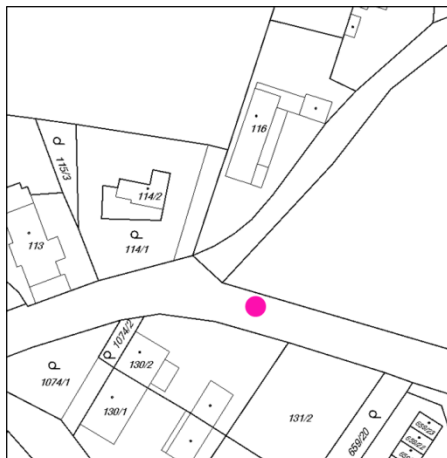
Dům pochází druhé poloviny 18 století. Jedná se o jednopatrový dům krytý mansardovou střechou se zdobnou barokní fasádou. Dům je velice cenný tím, že si do dnešní doby zachoval původní půdorys a celkové dispozice. Byl pouze opraven v devadesátých letech 20. Století.

Současný stav: Dům je velmi dobře udržován, fasáda i střecha jsou ve velmi dobrém stavu.

○ *Socha sv. Barbory*

Obrázek 185.: Socha sv. Barbory
(zdroj: vlastní).

Legenda

● Socha sv. Barbory

Obrázek 186: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je socha sv. Barbory na podstavci umístěná na pozemku parc. č. 129.

Socha se nachází v severovýchodní části obce vedle silnice III. třídy č. 3377 a místní komunikace vedoucí do Dvora Bílejov.

Jedná se o barokní pískovcovou sochu na podstavci z poloviny 18. století. Socha vznikla v souvislosti s těžbou železné rudy, která se těžila v okolí Malešova od r. 1725.

Současný stav: Socha se nachází na imponovaném místě na vyvýšeném bodě u rozcestí silnic. Vedle sochy je vzrostlá lípa. Samotná socha je v dobrém technickém stavu.

Katastrální území Mezholezy u Kutné Hory

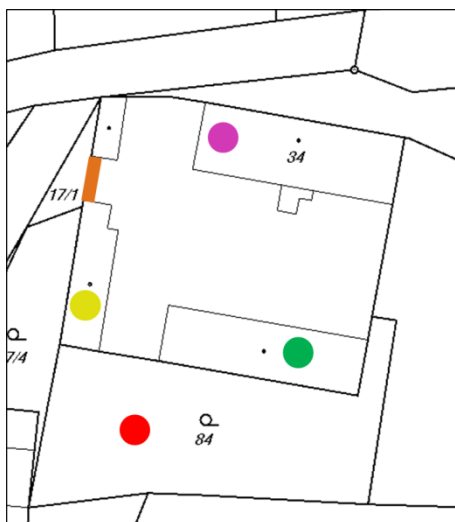
○ Areál hostince č. p. 6

Obrázek 187: Budova hostince č. p. 6 (zdroj: vlastní).

Obrázek 188: Vjezdová brána do dvora hostince (zdroj: vlastní).

Obrázek 189: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je obytná budova zájezdního hostince, chlév, stodola, kolna a kamenná zeď s bránou a pozemky st. p. č 34 a parc. č. 84.

Areál hostince se nachází v severní části obce u křižovatky silnic III. Třída č. 33349 a č. 33350.

Jedná se o ucelenou barokní usedlost zájezdního hostince z poloviny 18. století. Výrazným prvkem jsou zejména bohatě zdobené štíty na obytné budově Hostince (Bartoš 1998).

současný stav: Budova hostince je nahozena hladkou bílou omítkou, na některých místech omítka již opadáva. Levý pilíř vjezdové brány a na něj navazující kamenná zeď při pohledu z ulice jsou zarostlé popínavou rostlinou. Stodola, chlév ani kolna nejsou omítnuty.

○ Areál jezuitského dvora č.p. 20 a 21

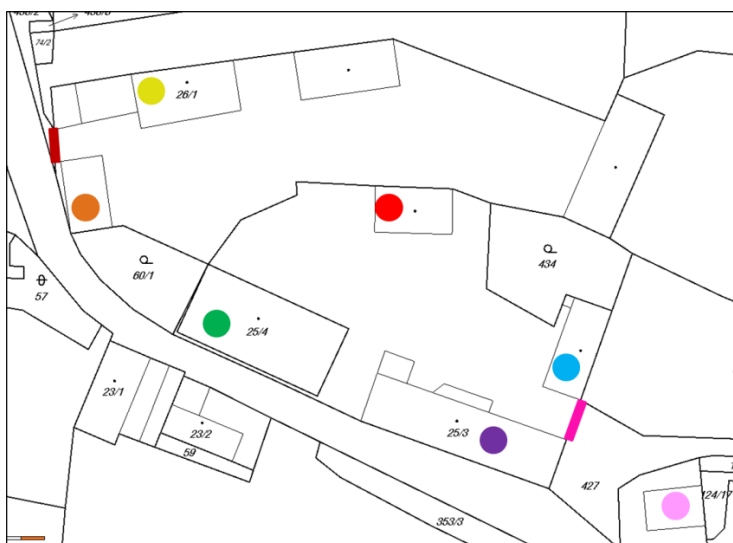
Obrázek 190: Obytná budova č. p. 21 s vjezdovou bránou (zdroj: vlastní).

Obrázek 191: Obytná budova č. p. 20 (zdroj: vlastní).

Obrázek 192: Špýchar před obytnou budovou č. p. 21 (zdroj: vlastní).

Obrázek 193: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3.5.1958

Předmětem ochrany je areál jezuitského dvora ve kterém se nacházejí budovy obytného domu č.p. 20 a k němu přiléhající vjezdová brána chlévy I, chlévy II, kolna I, to vše na pozemku parc. č. 26/1. Dále obytný dům č.p. 21, kolna II, stodola, ohradní zeď s bránou, špýchar to vše na pozemku parc. č. 25/3. Zbytky obvodového zdiva bývalé stodoly na pozemku parc. č. 25/4. Špýchar na pozemku parc. č. 24. A dále samostatné pozemky parc. č. 60/1 a 434.

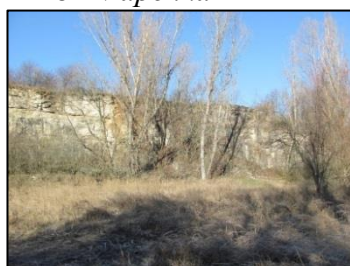
Současný stav: Z celého areálu jsou v nejlepším technickém stavu obytná budova č.p. 21, vjezdová brána a stodola nalevo od této obytné budovy. Stodola má novější střechu a směrem do dvora je přistavována, je intenzivně využívána pro skladování a parkování zemědělských strojů. Štítová východní strana stodoly je omítnuta světlou hrubou omítkou. Stejnou omítkou je omítnuta i vjezdová brána. Obytná budova č.p. 21 má novou taškovou střechu a nově vyzděný štít. Omítka je původní, zdobená, ale hodně zanedbaná a na některých místech už hodně opadá. Na severní straně pozemku parc. č. 25/3 je hospodářská budova opatřena novou střechou a z východní i západní strany jsou k ní dozděny nové přístavky. Zbytky obvodového zdiva se na pozemku parc. č. 25/4 už nenalézají, neboť je na tomto místě stavěna nová budova. Naproti obytnému domu vně

areálu se nachází špýchar. Dnes není nijak využíván. Omítka je zcela opadaná, střecha zatím drží.

Obytná budova č.p. 20 není v současné době obývána. Směrem do ulice má zdobenou fasádu, která se na spoustě míst rozpadá. Okna jsou v přízemní rozbitá. Hospodářské budovy a kolna v severozápadní části pozemku parc. č. 26/1 jsou ve zcela havarijním stavu. Z většiny zbyli už jen obvodové zdi, pouze nad malou částí budov je zatím střecha, která se ještě nezřítla. Stodola na severní části pozemku parc. č. 26/1 má zatím střechu v pořádku.

Celý areál dvora prošel a stále prochází různou stavební činností, která jeho celkový vzhled v průběhu času hodně změnila.

○ Vápenka

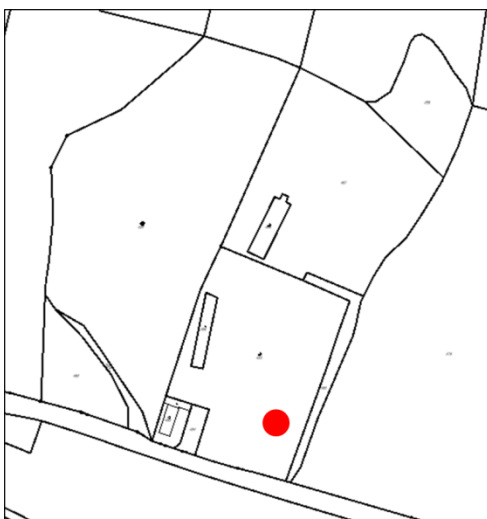
Obrázek 194: Mezholezký lom (zdroj: vlastní).

Obrázek 195: Mezholezký lom (zdroj: vlastní).

Obrázek 196: Cihlový komín mezholezké vápenky (zdroj: vlastní).

Obrázek 197: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlicez> upravila Řeháková, 2019).

Legenda

● Vápenka Mezholezy

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je vápenka na pozemku parc. č. 483.

Objekt vápenky se nachází 1,5 km od obce Mezholezy, v blízkosti silnice III. třídy 33349 ve směru do obce Bylany.

Jedná se o samostatně stojící technickou památku pro pálení vápna. Dnes se stavba již nevyužívá. Vápenka je rozdělena na dolní širokou část těla vápenky a horní užší část komína. V těle stavby jsou viditelné otvory.

Současný stav: Vápenka je silně zarostlá křovinami, které zakrývají celou dolní širokou část těla stavby. Nad křovinným patrem je viditelná teprve část užší, tedy samotný komín z červených pálených cihel. Jako velké negativum lze označit objekt k bydlení na pozemku parc. č. 485 umístěný jen dvě desítky metrů od samotné vápenky. Bohužel je tato obytná stavba v současné době obývána lidmi se sociálními problémy, kteří neřeší jejich vliv na své okolí.

Katastrální území Miskovice

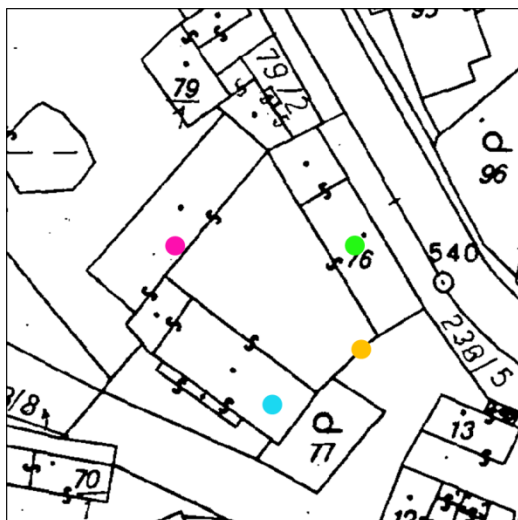
○ Zemědělský dvůr č. p. 1

Obrázek 198: Zemědělský dvůr č. p. 1 (zdroj: vlastní).

Obrázek 199: Zemědělský dvůr č. p. 1 (zdroj: vlastní).

Legenda

- Obytné stavení
- Hospodářská budova
- Stodola
- Brána s brankou

Obrázek 200: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlicez> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 27. 9. 2004.

Předmětem ochrany je usedlost č. p. 1 která se skládá z obytné budovy, hospodářské budovy, stodoly, brány s brankou, vše umístěno na pozemku parc. č. 76.

Dvůr se nachází v západní části obce u silnice I. třídy č. 2.

Celý areál pochází z poloviny 19. Století a je ukázkou venkovské architektury zámožnějších statkářských rodin.

Současný stav: Všechny budovy se nachází ve velmi zanedbaném stavu. Obytné stavení nacházející se u silnice není v současné době obýváno. Všechny okna v přízemí i v patře jsou rozbitá. Zdobná omítka je už téměř celá opadaná. Ve spárách obvodových zdí jsou zakořeněné rostliny. Stodola v severozápadní části dvora má propadlou taškovou střechu. Propadlá střech je též nad hospodářskou budovou v jihozápadní části dvora. Pilíře vjezdové brány jsou nahozeny šedivou hrubou omítkou. Samotná vjezdová vrata i vstupní vrátka jsou řešeny provizorně z dřevotřískových desek.

Katastrální území Polánka u Malešova

○ *Areál chalupy č.p. 1*

Obrázek 201: Chalupa č. p. 1 (zdroj: vlastní).

Obrázek 202: Chalupa č. p. 1 (zdroj: vlastní).

Obrázek 203: Obvodové zdivo bývalé hospodářské budovy (zdroj: vlastní).

Legenda

- Obytné stavení č.p. 1
- Ohradní zeď s branou
- Obvodové zdivo hosp. budovy

Obrázek 204: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je obytný dům, brána s ohradní zdí a pozemky st. p. č. 6 a pozemek parc. č. 81/1. (změna číslování parcel)

Stavení se nachází ve východní části obce Polánka.

Jedná se o přízemní podlouhlý dům se sedlovou střechou a zachovaným bedněným štítem směrem do ulice. Nalevo od domu je umístěna branka a potědřevěná vjezdová brána mezi dvěma zděnými pilíři krytými sedlovými stříškami. Dále vedle vjezdové brány je kratší úsek kamenné zdi zakončen opět kamenným pilířem. Uvnitř dvora jsou zachované zbytky obvodového zdiva malé hospodářské budovy. Jedna z těchto

zachovaných obvodových zdí dnes slouží jako zeď ohraničující hranici pozemku parc.č. 6.

Současný stav: Obytné stavení i jeho pozemky jsou jejich majiteli velmi dobře udržované. Obytný dům má jednoduchou bílou fasádu. Pilíře okolo vrat jsou taktéž nahozeny bílou omítkou. Před obytným stavením směrem od ulice se nachází malá předzahrádka ohraničená jednoduchým plaňkovým plotem, která už je zároveň i součástí pozemku parc. č. 81/1. Důležité estetické hledisko celého výjevu podtrhují i čtyři vzrostlé modříny na zeleném pásu před areálem stavení. V současné době je jediným negativním faktorem vegetace pomalu pohlcující zbytky obvodového zdiva bývalé hospodářské budovy.

Katastrální území Poličany

○ *Areál špýcharu u č.p. 2 + brána*

Obrázek 205: Špýchar u areálu stavení č. p. 2 (zdroj: vlastní).

Obrázek 206: Stavení č. p. 2 (zdroj: vlastní).

Obrázek 207: Areál stavení č. p. 2 (zdroj: vlastní).

Legenda

- Kaplička se zvoničkou
- Špýchar u objektu č.p. 2
- Brána u objektu č.p. 2
- Objekt č.p. 6
- Objekt č.p.7
- Stodola
- Kočárovna
- Stáje

Obrázek 208: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je špýchar na pozemku parc. č. 10/1.

Špýchar je součástí hospodářské usedlosti, která je umístěna u návsi obce Poličany.

Jedná se o jednopatrovou budovu špýcharu na čtvercovém půdorysu postavenou převážně z kamenného materiálu krytou sedlovou střechou. Štíty jsou vyzděné cihlou. Stavba pochází z roku 1805, toto datum je vytesáno v klenáku kamenného portálu u vstupu do špýcharu.

Současný stav: Bohužel tento objekt už dlouhá léta pouze chátrá. Na střešní konstrukci není umístěna jediná krycí taška. Při pohledu ze silnice je na levé straně střechy špýcharu jen roztrhaná modrá plachta. Těž omítka je na objektu už téměř celá opadaná. Nejhůře je na tom levá zeď špýcharu z pohledu z návsi, která je odhalena až na kámen, v některých místech už se zakořenili rostliny. Ostatní budovy, které jsou součástí hospodářského dvora č.p. 2 vykazují známky stejného zanedbání jako budova špýcharu. Celý tento areál působí na návsi velmi neutěšeným dojmem a to zejména proto, protože je náves jinak dobře upravená a nebýt tohoto areálu působila by velice harmonicky.

○ *Areál usedlosti č.p. 6 a 7*

Obrázek 209: Areál usedlosti č. p. 6 a 7(zdroj: vlastní).

Obrázek 210: Obytná budova č. p. 6(zdroj: vlastní).

Obrázek 211: Obytná budova č. p. 7(zdroj: vlastní).

Legenda

- Kaplička se zvoničkou
- Špýchar u objektu č.p. 2
- Brána u objektu č.p. 2
- Objekt č.p. 6
- Objekt č.p.7
- Stodola
- Kočárovna
- Stáje

Obrázek 212: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je areál vesnické usedlosti skládající se z domu č. p. 6, domu č.p. 7, stodoly, stáje, kočárovny a pozemků parc.č.67, 68/1, 68/3.

Areál usedlosti se nachází na návsi v Poličanech. Směrem k silnici jsou umístěny obytné budovy č.p. 6 a 7.

Budovy areálu pochází z konce 18. a první poloviny 19. století. V druhé polovině 20 století došlo na obytných budovách k nešetrným stavebním úpravám a též byli zbourány dvě vjezdové brány.

Současný stav: Pravá strana obytného stavení č.p. 6 a k němu přiléhající kolna z pohledu z návsi má nově udělanou hladkou fasádu tmavě žluté

barvy. Levá strana domu č.p. 6 má stále fasádu v druhé polovině 20. století.

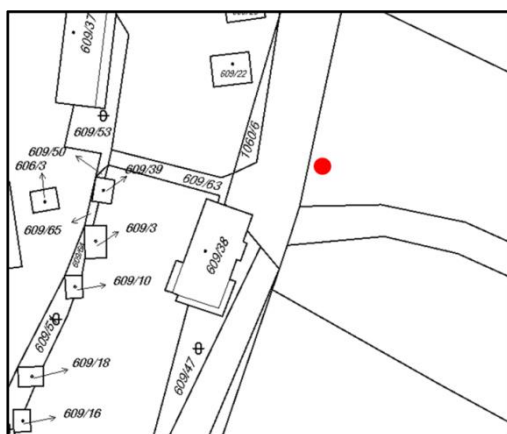
Dům č.p. 7 prošel celkovou rekonstrukcí v roce 2017. Na první pohled zaujme novou střechu a novou fasádou, oboje v tmavě šedivých barvách. Touto rekonstrukcí byl zcela vyrušen historický vzhled stavení.

Stodola, a další hospodářské stavby v areálu usedlosti do této chvíle žádnou razantní rekonstrukcí neprošli.

○ *Socha sv. Anny a Panny Marie*

Obrázek 213: Socha sv. Anny a Panny Marie (zdroj: vlastní).

Legenda

● Sousoší sv. Anny a Panny Marie

Obrázek 214: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je sousoší sv. Anny s P. Marií na pozemku parc. č. 1196/1.

Socha se nachází vedle autokempu Malešov u Velkého Rybníka.

Socha je datována do roku 1758, tento rok je vytesán na soklu, na němž samotná socha stojí. Socha je vytesána z pískovce, stojí na čtvercovém podstavci a vyobrazuje svatou Annu s malou dívkou po jejím levém boku, která představuje Pannu Marii. Socha byla v roce 2008 restaurována.

Současný stav: U sochy se rozšířil nešvar parkování automobilů v její bezprostřední blízkosti. Tento fakt skýtá potenciální nebezpečí v mechanickém poškození sochy.

○ *Kaplička se zvoničkou před areálem dvora č.p. 2*

Obrázek 215: Kaplička se zvoničkou před areálem dvora č. p. 2(zdroj: vlastní).

Legenda

- Kaplička se zvoničkou
- Špýchar u objektu č.p. 2
- Brána u objektu č.p. 2
- Objekt č.p. 6
- Objekt č.p.7
- Stodola
- Kočárovna
- Stáje

Obrázek 216: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je kaple se zvoničkou na pozemku parc. č. 66/1 před areálem dvora č.p. 2.

Kaplička se nachází na návsi v obci Poličany před areálem dvora č.p. 2.

Jedná se o menší stavbu zvoničky, která je názorným příkladem drobné sakrální stavby venkova. Zvonička je zděná, čtvercového půdorysu s půlkruhovitě zakončenou horní stranou dveří, nade dveřmi je vyobrazeno boží oko. V oplechované stříšce je umístěn menší zvon.

Současný stav: Zvonička je opatřena hladkou novou omítkou pískové barvy. Stříška kapličky má nyní zelenou barvu. Kaplička je ve velmi dobrém technickém stavu.

Katastrální území Přítoky

- Areál usedlosti č.p. 15 (věžová tvrz)

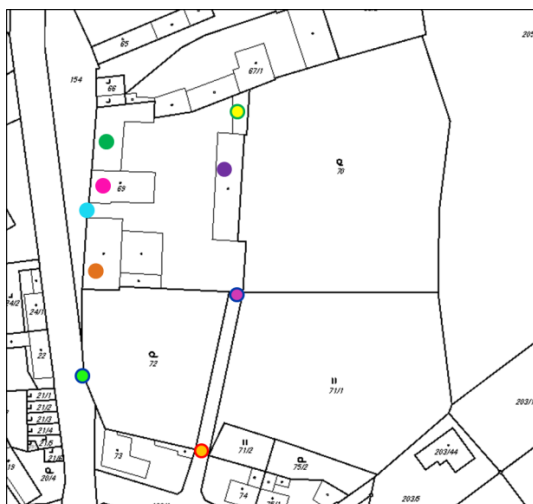
Obrázek 217: Věž usedlosti č. p. 15 (zdroj: vlastní).

Obrázek 218: Stodola usedlosti č. p. 15 (zdroj: vlastní).

Obrázek 219: Pilířová brána č. 2 (zdroj: vlastní).

Legenda

- Věž s přístavbou
- Zděná brána
- Pilířová brána č. 1
- Pilířová brána č. 2
- Stodola
- Chlévy
- Kolna
- Špýchar
- Kamenná zeď

Obrázek 220: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je věž s přístavbou, zděná brána napravo od věže, dvě pilířové brány do zahrady, stodola, chlévy, kolna, špýchar a pozemek parc. č. 69, a pozemky zahrad s ohradní zdí parc. č. 70 a parc. č. 72.

Areál usedlosti se nachází na východní straně silnice III. třídy č. 33353.

Jedná se o v jádru barokně založený areál ze 16. století, který byl v průběhu 18. a 19. století přestavován. Nejdominantnější částí celého areálu je třípodlažní obytná věž na čtvercovém půdorysu stojící na západní části dvora směrem do ulice.

Současný stav: Střecha s věžičkou věže jsou v dobrém stavu kryty doškami. Omítka věže je tmavě pískové barvy, ve spodní části trochu opadaná. Ve vjezdové bráně jsou umístěna dřevěná vrata. Pilířová brána do zahrady je v dobrém stavu, mezi pilíři jdou umístěna kovová vrata. Celý areál je v dobrém stavu.

○ *Areál tvrze č.p. 1 a 3*

Obrázek 221: Nalevo budova tvrze č. p. 3, napravo budova tvrze č. p. 1 (zdroj: vlastní).

Legenda

- Areál tvrze č.p. 1
- Areál tvrze č.p. 3
- Hlavní budova tvrze č.p. 1
- Hlavní budova tvrze č.p. 3

Obrázek 222: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je dům č.p. 3 na pozemku parc. č. 31/1 a dům č.p. 1 na pozemku parc. č. 33 a dále pozemek parc. č. 31/3.

Objekt tvrze se nachází u silnice III. Třída č. 33353 v severozápadní části obce.

Na místě současných objektů stála stavba již v polovině 15. století. V průběhu času byla tvrz přestavována. Na začátku se jednalo o jednu celistvou stavbu, která byla rozdělena na dvě samostatně fungující zemědělské usedlosti. Při pohledu z návsi je napravo umístěn objekt č.p. 1 a nalevo je umístěn objekt č.p. 3. Stavby jsou obráceny štítovou stranou zdi směrem do návsi. Jedná se o dvě patrové obdelníkové stavby kryté sedlovými střechami. Objekt č.p. 3 je kryt eternitem a objekt č.p. 1 je kryt bobrovkami.

Současný stav: Dnes má každý objekt jiného majitele. V objektu č.p. 1 se nachází kavárna která v plné míře respektuje architektonický i historický ráz budovy. O oba objekty se jejich majitelé dobře starají. Omítky jsou hrubé, šedivé barvy a na obou budovách stejné díky čemuž vypadá tvrz celistvě.

○ *Zájezdní hostinec č.p. 20*

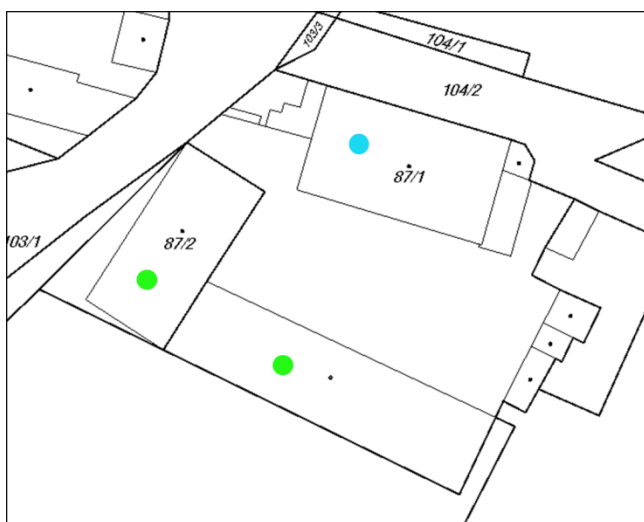
Obrázek 223: Přední strana zájezdního hostince č. p. 20, (zdroj: vlastní).

Obrázek 224: Zadní strana zájezdního hostince č. p. 20 (zdroj: vlastní).

Obrázek 225: Hospodářské budovy u zájezdního hostince č. p. 20 (zdroj: vlastní).

Legenda

- Budova hostince
- Hospodářské budovy

Obrázek 226: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je bývalá budova zájezdního hostince č.p. 20. a pozemky parc. č. 87/1 a 87/2. Zájezdní hostinec s číslem popisným 20 se nachází u hlavní silnice I. třídy č. 2. u křižovatky se silnicí III. Třídy č. 33353.

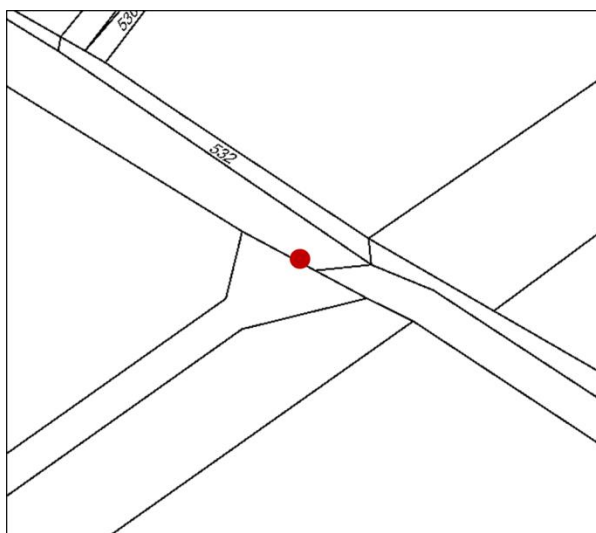
Budova pochází z 1. Poloviny 19. Století. Jedná se o objekt v klasicistním stylu o rozměrech 15 m x 26.7 m, obdélníkového tvaru s valbovou střechou. K této samotné budově patří ještě zemědělská stavení postavena na její jižní straně. Společně tvoří všechny budovy velký dvůr.

Současný stav: Objekt je nyní využíván v přízemí jako restaurace. Součástí restaurace je i venkovní zahrádka ve dvoře objektu. Hostinec je pravidelně udržován nebo případně opravován. Bohužel hospodářské budovy jsou v horším stavu.

○ *socha sv. Jana Nepomuckého s almužníkem*

Obrázek 227: Socha sv. Jana Nepomuckého s almužníkem(zdroj: vlastní).

Legenda

- Socha sv. Jana Nepomuckého s Almužníkem

Obrázek 228: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je: socha sv. Jana Almužníka na pozemku parc. č. 275.

Socha sv. Jana Almužníka se nachází přibližně 1,2 km od obce přítoky pod zalesněným kopcem zvaným Malý Kuklík (359 m.n.m)na rozcestí polních cest.

Jedná se o barokní sochu z 18. Století. Socha znázorňuje stojícího sv. Jana Nepomuckého a u jeho nohou klečící postavu almužníka. Na podstavci na přední straně je umístěn mohutný vytesaný erb. Některé části samotné sochy již dlouho chybí, to však nijak neubralo na její hodnotě.

Za zmínku stojí i umístění sochy v krajině a to ať už po stránce strategické tedy na rozcestí polních cest, tak i po stránce estetické neboť je od sochy krásný výhled do krajiny a to především na kopec Vysoká (471 m.n.m).

Současný stav: Socha sv. Jana Nepomuckého s almužníkem se díky své poloze na rozcestí velice frekventovaných turistických a vycházkových cest dostala do dobrého povědomí místních obyvatel. Okolí sochy je nyní

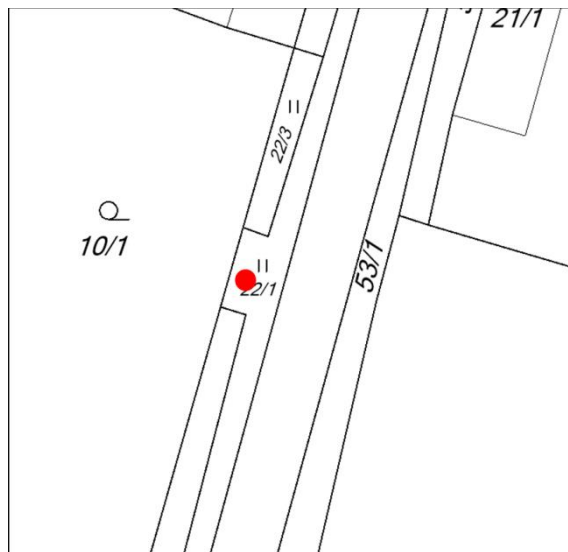
vybaveno dřevěným zastřešeným posezením, stojanem na kola a turistickou informační tabulí se stručnými informacemi o samotné soše a okolní krajině. Na rozcestí jsou umístěny i směrovací turistické tabulky. Dnes se toto místo nazývá " Bezhlavý Ján".

Katastrální území Roztěž

- *Výklenková kaplička Panny Marie*

Obrázek229: Výklenková kaplička Panny Marie(zdroj: vlastní).

Legenda

- Výklenková kaplička Panny Marie

Obrázek 230: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je výklenková kaplička Panny Marie na pozemku parc. č. 22/1.

Kaplička se nachází u silnice III. třídy č. 33353 ve středové části obce.

Jedná se o jednoduchou výklenkovou kapličku z přelomu 19. a 20. století.

Současný stav: Kaplička má omítku žluto bílé barvy. Krytá je sedlovou stříškou s bobrovkami. Z obou stran kapličky rostou vzrostlé lípy. Na jaře 2017 jim byla ořezána koruna, aby se stromy omladili.

○ Zámek

Obrázek 231: Piliřová brána do areálu zámku (zdroj: vlastní).

Obrázek 232: Zámek Roztěž, čelní pohled (zdroj: vlastní).

Obrázek 233: Zámek Roztěž, boční pohled (zdroj: vlastní).

Obrázek 234: Konírna (zdroj: vlastní).

Obrázek 235: Terasa s dvouramenným schodištěm, sochami a fontánou (zdroj: vlastní).

Obrázek 236: Příjezdová cesta k zámku (zdroj: vlastní).

Obrázek 237: Fontána (zdroj: vlastní).

Obrázek 238: Skleníky (zdroj: vlastní).

Obrázek 239: Lipová alej před zámkem (zdroj: vlastní).

Legenda

- Zámek
- Zámecká kaple
- Konírna
- Fontána
- Terasa s dvouramenným schodištěm a sochami
- Domek zahradníka
- Skleníky
- Příjezdová cesta s alejí
- Bývalá stodola
- Zahrada

Obrázek 240: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je budova zámku se zámeckou kaplí, bývalá konírna a prádelna, terasa s dvouramenným schodištěm, sochami a fontánou to vše na pozemku st. p. č. 1. Zámecká zahrada na pozemku parc. č. 1/1. Příjezdová cesta s alejí na pozemku parc. č. 714/8 (část), domek zahradníka na pozemku st. p. č. 4 a skleníky na pozemcích st. p. č. 66 a 80.

Zámek se nachází jihozápadně od obce Roztěž.

Na místě současného zámku stávala tvrz již ve 14. století. V roce 1666 koupil roztěžské pozemky hrabě Jan Špork, který dal tvrz strhnout a na jejím místě nechal postavit mezi lety 1669 až 1674 lovecký zámeček. K další velké přestavbě došlo mezi lety 1827 až 1830 kdy byl lovecký zámeček téměř celí zbořen a místo něj byl postaven klasicistní zámeček na popud majitele Karla Antonína von Dalberg. Poslední přestavba proběhla v letech 1909 až 1911 a provedl ji Karel Heribert Dalberg, který zámeček secesně upravil a nechal přistavit boční křídla a upravil zahrady. Posledním držitelem Roztěžského zámku byl ro Salm-Salmů, byli to však Němci a proto v roce 1945 uprchli do Německa a majetek v Čechách jim byl zkonfiskován.

Dnes se jedná o zámeček podlouhlého tvaru s průčelím obráceným k východu. Prostřední část je obdélníkového půdorysu. K této hlavní budově jsou přistavena dvě menší křídla propojená trakty. V severním křídle se nachází zámecká kaple. Nad hlavním vchodem na východní straně zámku je umístěn balkon na osmi kulatých sloupech. O pár metrů dál před zámkem je zbudováno dvouramenné kamenné schodiště ve kterém je zasazena fontána. Po schodišti se sestupuje do zahrady. Schodiště je součástí velké terasy, kterou se srovnal terén před zámkem, neboť ten se mírně svažuje. Na terase jsou umístěny sochy psů. Jen pár metrů západně od zámku je postavena přízemní budova bývalé konírny a prádelny stejně dlouhá jako samotný zámek. Asi 130 m severovýchodně od zámku se nalézá bývalí domek zahradníka a skleníky. K samotnému areálu zámku vede cesta z obce Roztěž lemovaná stromořadím.

Současný stav: V dnešní době není zámek přístupný veřejnosti. Zámek a k němu náležící pozemky vlastní firma Foxconn, stejná firma která vybuďovala okolo obce Roztěž rozlehlé golfové hřiště, též soukromé. Zámek je velmi dobře udržovaný. Celý objekt je omítnut omítkou v pískové a bílé barvě, okenice jsou natřeny zeleně. Střecha je oplechovaná zelené barvy. Stejně řešenou střechu a omítky má i budova bývalých stájí. Terasa před zámkem má šterkový povrch.

Jihozápadně od zámku je na místě bývalé stodoly, která byla celá odstraněna, postavena nová moderní prosklená budova. Zámecká zahrada je dobře udržovaná ozdobená vzrostlými dřevinami. Trávník je sečen na krátko. Domek zahradníka má omítku hladkou, světle žluté barvy. Skleníky nejsou zatím nijak využívány. Celý areál zámku je ohrazen kovovým plotem. Z obce k zámku vede cesta lemovaná vzrostlými stromy. Do areálu vede vstup skrz piliřovou bránu a branku. Pilíře jsou omítnuty světlou omítkou.

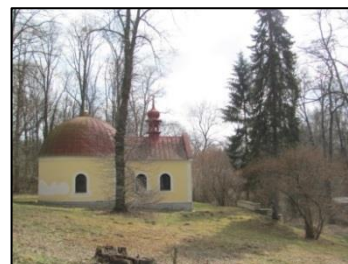
○ *Areál bývalých lázní a hostince + empírová kaple*

Obrázek 241: Budova bývalých lázní a hostince (zdroj: vlastní).

Obrázek 242: Kaple Panny Marie s vchodem k prameni (zdroj: vlastní).

Obrázek 243: Empírová kaple Panny Marie (zdroj: vlastní).

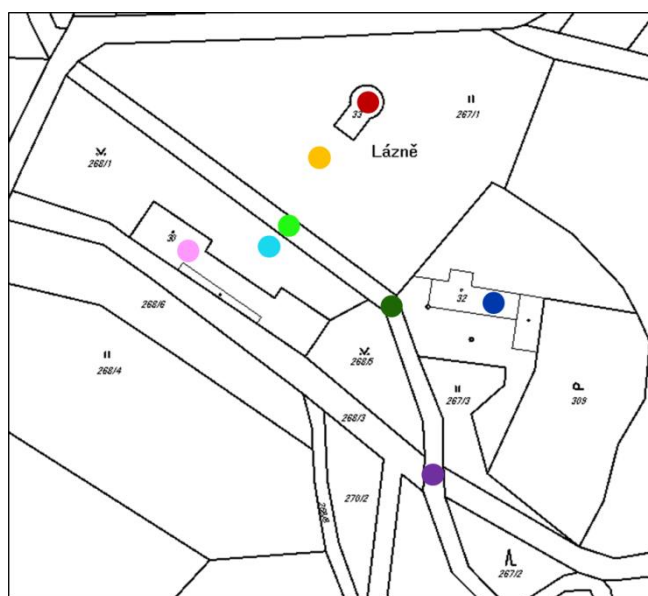
Obrázek 244: Kamenný mostek (zdroj: vlastní).

Obrázek 245: Budova bývalé hájovny (zdroj: vlastní).

Obrázek 246: Kamenná kašna (zdroj: vlastní).

Legenda

- Lázeňská budova
- Kaple Panny Marie Pomocné
- Pramen
- Kamenná kašna
- Mostek 1
- Mostek 2
- Mostek 3
- Bývalá myslivna

Obrázek 247: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlicez> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je areál skládající se z kaple Panny Marie Pomocné na pozemku st. p. č. 33, terasy a krytého přístupu k prameni pod terasou, sochy klečícího anděla na pozemku parc. č. 267/1, bývalé lázeňské budovy č.p. 18 na pozemku st. p. č. 30, bývalé hájovny č.p. 19 na pozemku st. p. č. 32, kamenné kašny na pozemku parc. č. 268/1, můstků I., II., III. na pozemku parc. č. 741 a to vše včetně pozemků st. p. č. 30, 32, 33, parc. č. 267/1, 267/3, 268/1, 268/3, 268/5, 268/6, 309, 741 (část).

Areál se nachází v malém údolí Tuchotického potoka severně od obce Roztěž, východně od silnice III. třídy č. 33353.

Kaple Panny Marie byla postavena v mezi lety 1817 až 1820 Karlem Maxmiliánem synem Bedřicha Karla z Dalberga. Kaple stojí na prameni léčivé pitné vody, která se dřív využívala k lázeňským účelům. Jižně od kaple byla v roce 1825 vybudována i přízemní podlouhlá budova lázní. Mezi lázněmi a kapličkou teče tuchotický potok který je překlenut třemi obloukovými kamennými mostky. U nejvýchodnějšího mostku se nachází kamenná kašna. Ve východní části celého areálu stojí budova bývalé myslivny z roku 1911.

Současný stav: Kaple Panny Marie je kryta plechovou střechou červené barvy. Omítky mají barvu žlutou, od země je omítka poničená vlhkostí. Asi 4 m východně od kapličky je umístěn kamenný stůl. Před průčelím kapličky je terasa. Přimo pod terasou je kamenný klenutý tunel vedoucí k prameni. Asi 5 m od vchodu do tunelu je vyveden menší pramínek vody napovrch do malé studánky. Studánka je dnes hodně zarostlá vegetací a náletovými dřevinami. Kamenná kašna u mostku je prázdná. V budově lázní se dnes nachází malé pohostinství využívané spíše k soukromím oslavám nebo se zde podává občerstvení při fotbalových zápasech na přilehlém hřišti. Budova bývalé hájovny dnes slouží k trvalému bydlení a v průběhu času byla již hodně stavebně upravena. Socha klečícího andělíčka se u kaple Panny Marie již nenachází, neboť byla dle místních obyvatel již před dlouhou dobou zcizena neznámou osobou.

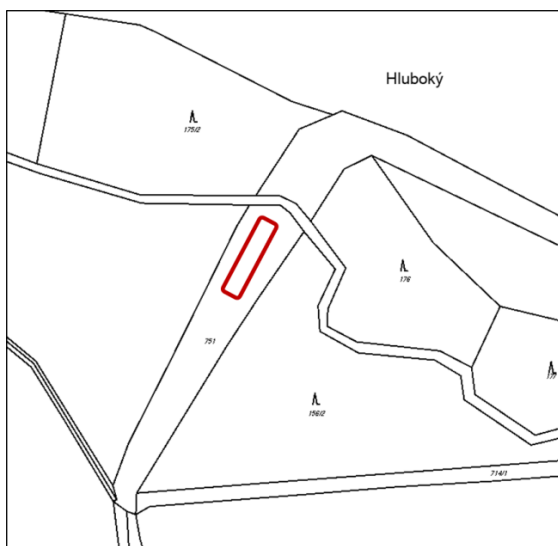
○ *Most v oboře přes Švadlenku*

Obrázek 248: Kamenný most v oboře Švadlenka (zdroj: vlastní).

Obrázek 249: Kamenný oblouk mostu v oboře Švadlenka (zdroj: vlastní).

Legenda

— Kamenný most

Obrázek 250: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je silniční most na pozemku parc. č. 751.

Most se nachází v zámecké oboře na silnici III. třídy č. 33353 mezi obcí Roztěž a křižovatkou se silnicí II. Třídy č. 337.

Jedná se o technicky kvalitní stavbu. Most pochází v poloviny 17. století. Původně byl tvořen dvěma oblouky, jeden oblouk byl však zasypán. Most slouží pro překlenutí vodního toku Švadlenka.

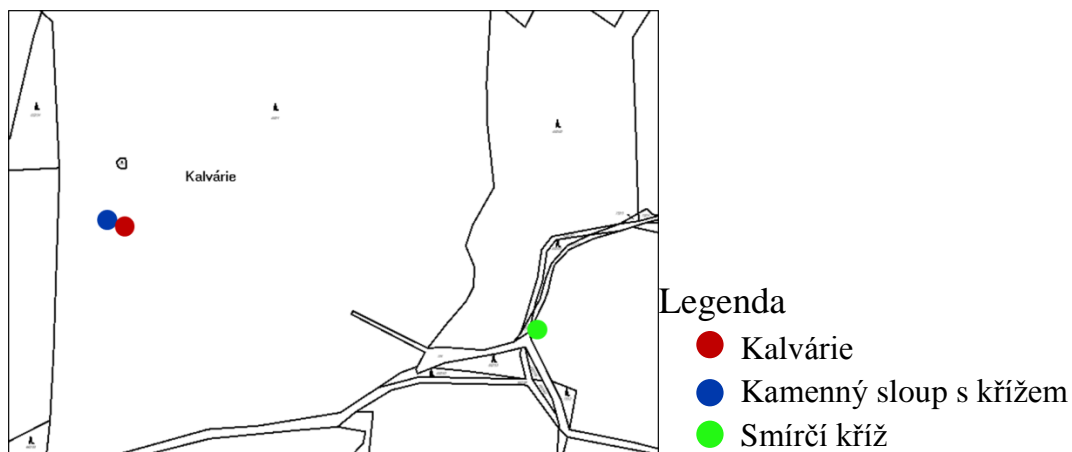
Současný stav: Most je v dobrém technickém stavu, stále plní svou funkci a je pojízdny i pro automobily. Vrchní strana mostu je pokryta Asfaltovým povrchem. Most je ohraničen kamenným plným zábradlím.

Katastrální území Sedlec u Kutné Hory

- *soubor mohyly (tzv. Kalvárie)*

Obrázek 251: Kalvárie a kamenný sloup s křížem (zdroj: vlastní).

Obrázek 252: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je soubor dvou staveb na pozemku parc. č. 662/1.

Památky se nacházejí v jihozápadní části pozemku parc. č. 662/1 na samém vrcholu kopce.

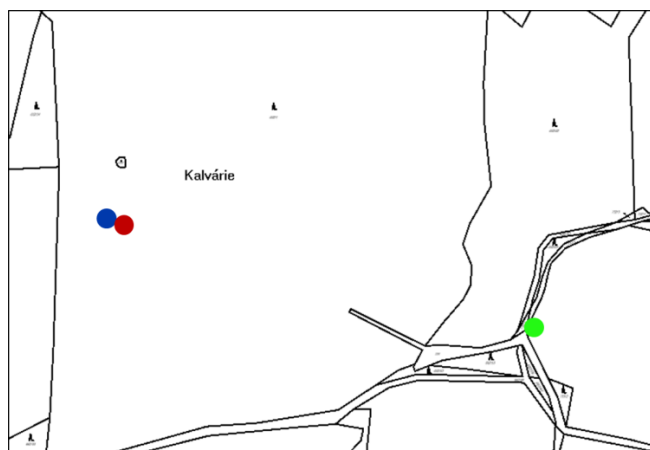
První stavba (horní památník) stojí na vrcholu uměle vytvořeného kopečku. Jedná se o kamenný sloup kruhového půdorysu zakončený železným křížem. Na sloupu je vytesáno věnování. Na uměle vytvořený kopeček vedou kamenné schody. Pod kopečkem na jeho východní straně je postaven druhý (dolní památník) obdélníkového tvaru rozdělen na tři části. Středová část je ohraničena dvěma sloupy. Mezi sloupy je zazděn vchod do šachty. Levá, středová i pravá část památníku je opatřena deskou s popisem věnování. Obě stavby pocházejí z dvacátých let 19. Století. Iniciátorem stavby byl Jan Rudolf Chotek.

Současný stav: Dnes je snaha, aby okolí památek bylo přístupné a aby se zde příliš nerozrůstali nové dřeviny a keře. Mezi lety 2010 a 2011 byly památníky opraveny. Do bočních částí dolního pomníku byly vloženy nové desky s nápisy. Dále byl odstraněn mech a opravena omítka.

○ *smírčí kříž*

Obrázek 253: Smírčí kříž na Kaňku (zdroj: vlastní).

Legenda

- Kalvárie
- Kamenný sloup s křížem
- Smírčí kříž

Obrázek 254: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je smírčí kříž na pozemku parc. č. 733/9.

Kříž je umístěn přibližně 280 m východně od Kalvárie u lesní cesty.

Jedná se o kamenný pískovcový kříž. Všechna ramena má již zaoblená o hodně zkrácená, dolní část kříže je širší. Pochází asi z 15. nebo 16. století.

Dnešní stav: kříž je trochu porostlý mechem, ale jinak se jeho stav nijak nemění.

Katastrální území Vysoká

- *areál kostela Navštívení Panny Marie*

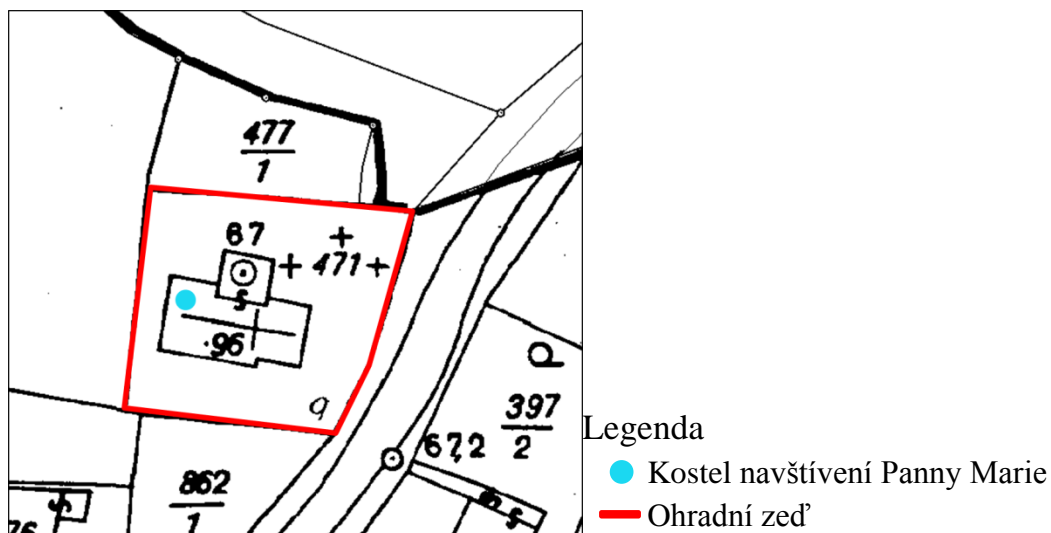
Obrázek 255: Kostel Navštívení Panny Marie (zdroj: vlastní).

Obrázek 256: Přístupová cesta ke kostelu Navštívení panny Marie a areálu hřbitova (zdroj: vlastní).

Obrázek 257: Věž kostela Navštívení Panny Marie (zdroj: vlastní).

Obrázek 258: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je kostel Navštívení Panny Marie na pozemku st. p.č. 96 a areál hřbitova okolo kostela parc. č. 471.

Kostel se hřbitovem se nachází v severní části obce, západně od silnice III. třídy č. 12550.

Jedná se o kostel postavený ve 13. století. Je to jednolodní stavba s hranatou mohutnou věží postavenou na severní straně loď. Významný je kostel především tím že se dochoval do dnešní doby téměř v nezměněné podobě.

Současný stav: Kostel se hřbitovem jsou velmi dobře udržované. Hlavní loď a zákristie jsou kryté doškovou střechou. Věžová stříška je oplechovaná, červené barvy. Hlavní loď je pokryta omítkou bílé barvy. Věž a zákristie omítkou pokryty nejsou. Ohradní zeď kostela je pokryta bílou omítkou, na některých místech však už opadává. U pilířové brány v jižní části zdi jsou vysazeny po stranách dva mohutné stromy.

○ *Zřícenina kaple sv. Jana Křtitele*

Obrázek 259: Zřícenina kaple sv. Jana Křtitele (zdroj: vlastní).

Obrázek 260: Zřícenina kaple sv. Jana Křtitele (zdroj: vlastní).

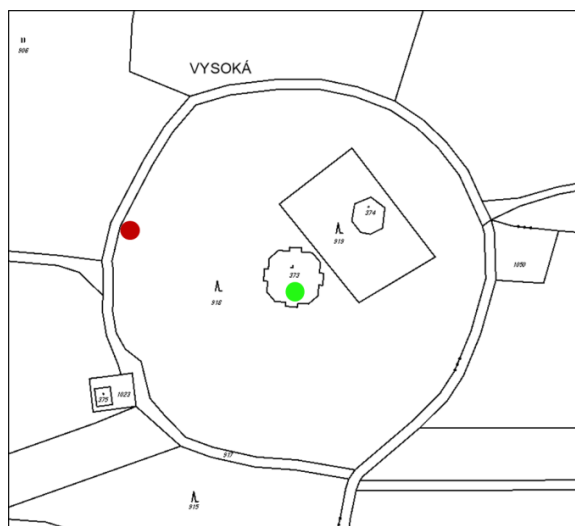
Obrázek 261: Vchod do sklepních prostor na kopci Vysoká (zdroj: vlastní).

Obrázek 262: Sklep na kopci Vysoká (zdroj: vlastní).

Obrázek 263: Nová rozhledna na kopci Vysoká (zdroj: vlastní).

Legenda

- Zřícenina kláštera s kaplí
- Pozůstatky sklepení

Obrázek 264: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Památkově chráněno od 3. 5. 1958.

Předmětem ochrany je zřícenina kaple sv. Jana Křtitele s klášterem na pozemku st. p. č. 373. Dále jsou chráněny i pozemky v okolí stavby, ovšem po digitalizaci parcelace je jejich identifikace nejasná.

Kaple se nachází na vrcholu kopce "Vysoká" asi 360 m východně od obce Vysoká. Samotný vrch vysoká dnes náleží do katastrálního území Suchdol. Jeho výška činí 470 m.n.m., je to významný rozhledový bod v krajině a dnes je známí především

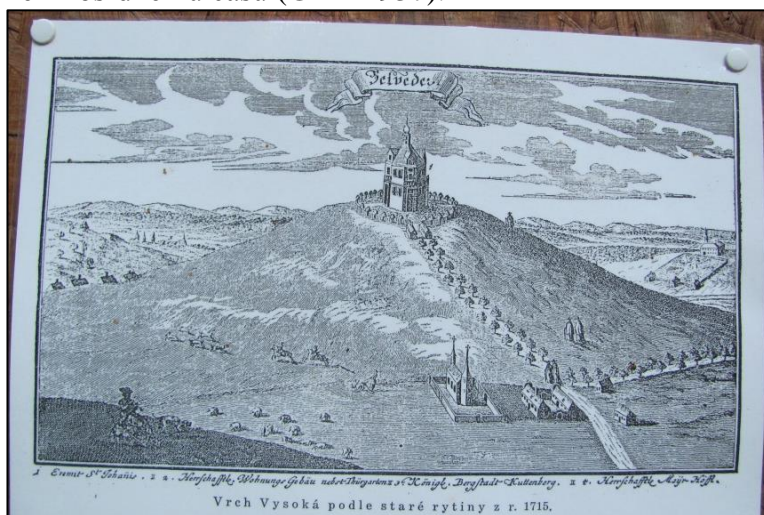
díky zřícenině bývalé kaple sv. Jana Křtitele a nově vybudované moderní Rozhledně. Oboje je přístupné veřejnosti.

Vrch vysoká byl díky svému vzhledu významným bodem už odnepaměti, ovšem největšího významu dosáhl za vlastnictví hrabě Františka Antonína Šporka.

Hrabě František Antonín Špork, syn Jana Šporka se narodil dne 9. března roku 1662 a stal se významným majitelem Malešovského panství a Vysoké. Svému okolí byl znám jako dobrý člověk se slabostí pro umění. Při léčení v Karlových Varech roku 1695 vyhrál nad kurfmistrem saským, potomním králem polským Ferdinandem Augustem 1400 kusů dukátů. Rozhodl se s obnosem naložit dle nejlepšího svědomí a použil je na stavbu náboženského významu a to právě na nejvyšším bodě vrchu Vysoká v Malešovském panství. Mezi lety 1695 a 1697 byla postavena kaple o jednom poschodí které se začalo říkat Belveder a samotný vrch se začal nazývat svatojánským.

Kaple byla postavena pro úctu sv. Jana Křtitele. Její součástí bylo obydlí pro tři poustevníky.

30. dubna roku 1834 v deset hodin večer uhořel blesk do věže kaple, načež celá stavba vzplála. Bohužel té noci se slavilo pálení čarodějnic, proto ohni nikdo z okolních obyvatel nevěnoval pozornost. Až ráno se projevila zkáza vykonaná ohněm na všem dřevěném a od té doby byla stavba ponechána svému osudu a nemilosrdnému času (Grim 1937).

Samotná stavba byla vysvěcena dne 24. června roku 1697. Na slavnostní událost se sešlo mnoho šlechty i na 20 000 lidu prostého ze širokého okolí.

K pohoštění byli nabídnuti 2 jeleni, celý vůl nadívaný koroptvemi husami a kachnami, jitrnice, 5 tisíc bochníků chleba, tisíc bochníků kukuřičného chleba, 60 sudů piva a 100 věder vína.

Obrázek 265 : Mědirytina z roku 1715 zobrazující vrch vysoká s kaplí (zdroj: vlastní).

Na mědirytině z roku 1715 můžeme vidět dvě podlouhlé menší budovy na začátku stromořadí vedoucího dolů z kopce do vsi Vysoká ležící hned pod ním. Dnes se z těchto budov zachovalo dobře přístupné a zchovalé sklepení, které překvapí především svou velikostí.

Současný stav: Na vrchol kopce vysoká se dnes dá pohodlně vyjet automobilem po vyasfaltované cestě, na kterou se najede ze silnice mezi obcemi Vysoká a Mezholezy. Jako první návštěvníka zaujme nově vybudovaná rozhledna, která je přístupná lidem vždy za hezkého počasí. O pár metrů dál ve vzrostlém malém lese je samotná zřícenina kaple Belveder. Nejbližší okolí kaple je jen zatravněno což poskytuje dobrý výhled na celou stavbu. Pohodlně se dá procházet i jejím vnitřkem.

Ostatní stavby architektonicky cenné a historicky významné

V následující kapitole jsou uvedeny ostatní stavby architektonicky cenné nacházející se v řešeném území, které nejsou vedené v památkovém katalogu Národního Památkového Ústavu České Republiky. Tyto objekty svou hodnotou a vzhledem vhodně doplňují charakter řešeného území. Jednotlivé objekty jsou rozděleny podle katastrálních území, ve kterých se nalézají. Některé objekty jsou doplněny o popis jejich polohy, kde se nalézají, jednoduchý popis objektu a popis současného stavu ve kterém se nalézají. Každý tento objekt je doplněn o fotodokumentaci objektu, kde jsou jednotlivé fotografie opatřeny stručným popisem toho, co se na nich nalézá. U Některých objektů následuje katastrální mapka s vyznačením přesné polohy jednotlivých objektů a legenda.

Katastrální území Bylany u Kutné Hory

○ Lidová architektura

Obrázek 266: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 267: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

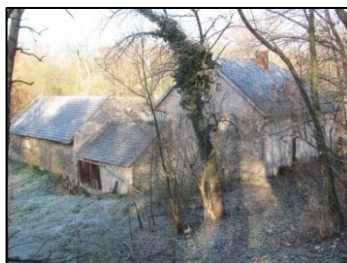

Obrázek 268: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

○ Mlýn na Bylance pod Markovičkami

Obrázek 269: Mlýn na Bylance pod Markovičkami (zdroj: vlastní).

Obrázek 270: Mlýn na Bylance pod Markovičkami (zdroj: vlastní).

Obrázek 271: Mlýn na Bylance pod Markovičkami (zdroj: vlastní).

○ Usedlost č.p. 17

Obrázek 272: Pohled z ulice na usedlost č. p. 17 (zdroj: vlastní).

Obrázek 273: Pohled ze dvora na bývalé hospodářské budovy usedlosti č. p. 17 (zdroj: vlastní).

Obrázek 274: Dvůr usedlosti č. p. 17 (zdroj: vlastní).

usedlost č. p. 17 se nachází v severní části obce po pravé straně silnice III. třídy č. 33353 ve směru do obce přítoky.

Současný stav: Dnes se v areál bývalé zemědělské usedlosti nachází penzion pro ubytování turistů a pořádání soukromých akcí. Při pohledu ze silnice jsou vidět dvě vedle sebe stojící obytné budovy a vjezdová brána. Obytná budova nalevo není omítnuta, střecha je krytá červenými bobrovkami, ve střeše jsou udělány malé vikýře. Budova napravo je patrová, obdélníkového půdorysu se zdobenou světlou omítkou, krytá valbovou střechou. Napravo od této budovy je zděná klenutá vrána, omítnutá světlou omítkou, horní část brány je zakončena obloukem pokrytým červenými bobrovkami. V bráně jsou umístěna dvoukřídlá dřevěná vrata tmavé barvy, spodní část je vybedněná a v horní části jsou latě. Před obytnými budovami směrem do ulice je malá předzahrádka obestavená nízkým plotem z kamenné podezdívky, s pilířky a dřevěnými plaňkami. Na dřevěných plaňkách jsou pověšeny reklamní poutače na ubytování v penzionu. Reklama působí velice křiklavě. Po vstupu do dvora se po pravé straně nachází hospodářské budovy, které jsou dnes především uvnitř všechny stavebně upraveny a používány jako ubytovací prostory pro hosty. Ve dvoře je částečně vydlážděná a částečně šterková cesta kruhového tvaru, která je určena pro pojezdění aut čímž se zamezilo nekontrolovatelnému pojezdu po trávníku. Uvnitř této vydlážděné cesty je umístěn kruhový altán s posezením a středovým ohništěm a malý okrasný rybníček. V zadní části dvora stojí velká stodola, ve střeše stodoly jsou z obou stran umístěny oplechované světlíky, omítky stodoly je značně oprýskaná. V pravé části dvora se nacházejí další hospodářské budovy a kamenná zeď ohraničující pozemkem.

○ *Zřícenina mlýnu Šimákov pod Velkým Rybníkem*

Obrázek 275: Zřícenina mlýnu Šimákov (zdroj: vlastní).

Obrázek 276: Zřícenina mlýnu Šimákov (zdroj: vlastní).

Obrázek 277: Zřícenina mlýnu Šimákov (zdroj: vlastní).

Zřícenina mlýna se nachází na severní straně Velkého Rybníka, několik desítek metrů pod jeho hrází ihned vedle cesty.

Celá budova mlýna vyhořela v roce 1904 a k její obnově již nedošlo. Jako příčina se dokládá přehřátí krupníku vlivem velkého tření dřeva o sebe.

Současný stav: Na informační tabuli naučné stezky údolím Vrchlice zastavení č. 14 "Ruina mlýnu Šimákov" je v její horní pravé části vyobrazena fotografie ze 40. let 20. století. Na této fotografii tvoří ruiny mlýna dvě části budovy, přední a zadní. Obě části dosahují výšky prvního patra s jasně znatelnými okny. Oproti této fotografii je dnes na první pohled viditelná již jen přední část budovy mlýna do výšky prvního patra s náznaky oken v prvním patře. Zadní část budovy je rozbořena a dosahuje maximální výšky 2 m. zároveň je zadní budova hodně

zarostlá vegetací, ve které se na první pohled ztrácí. Na zdi zadní budovy je umístěna informační tabule naučné stezky údolím Vrchlice zastavení č. 14 "Ruina mlýnu Šimákov".

Katastrální území Hořany u Kutné Hory

○ Lidová architektura

Obrázek 278: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 279: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 280: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 281: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 282: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 283: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Katastrální území Kaňk

○ Lidová architektura

Obrázek 284: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 285: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 286: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 287: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 288: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

○ *Odvaly*

Obrázek 289: Pozůstatky těžby na Kaňku (zdroj: vlastní).

Obrázek 290: Pozůstatky těžby na Kaňku (zdroj: vlastní).

Obrázek 291: Pozůstatky těžby na Kaňku (zdroj: vlastní).

Obrázek 292: Pozůstatky těžby na Kaňku (zdroj: vlastní).

Obrázek 293: Pozůstatky těžby na Kaňku (zdroj: vlastní).

Katastrální území Kutná Hora

○ *Hradiště Cimburk*

Obrázek 294: Hradiště Cimburk (zdroj: vlastní).

Obrázek 295: Hradiště Cimburk (zdroj: vlastní).

Obrázek 296: Hradiště Cimburk (zdroj: vlastní).

Obrázek 297: Přístup k hradišti Cimburk (zdroj: vlastní).

Obrázek 298: Pozůstatky cvičné střelnice u hradiště Cimburk (zdroj: vlastní).

Hradiště se nachází nad údolím vodního toku Vrchlice nad stejnojmennou zříceninou mlýna Cimburk. K hradišti se dá dojít pouze pěší chůzí ze třech směrů a to ze shora od Kutné Hory a od Bylan, nebo se zdola od Spáleného mlýna.

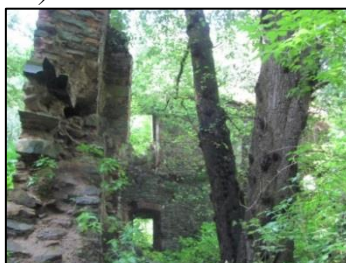
K prvnímu osídlení Cimburku došlo již v pozdní době kamenné (4300 – 2100 př.n.l). Tehdejší obyvatelé využívali zejména vhodnou polohu na vyvýšené ostrožně nad vodním tokem Vrchlice. Již v té době bylo sídlo opevněné a tvořilo obranný bod. Další osídlení místa probíhalo v době hradištní. Poslední aktivity zde probíhaly na konci 19. Století kdy bylo hradiště používáno jako cvičná střelnice (Pauliš a Mikuš 1998).

Současný stav: Samotné hradiště není v krajině nijak rozeznatelné. Na jeho existenci neupozorňuje v jeho okolí žádná cedule. Místo je zarostlé stromy a křovinami. Jedinou rozeznatelnou strukturou je obdélníkový obranný val, který byl upravován na konci 19. století pro účel cvičné střelnice.

○ *Mlýn Cimburk (zřícenina)*

Obrázek 299: Zřícenina mlýna Cimburk (zdroj: vlastní).

Obrázek 300: Zřícenina mlýna Cimburk (zdroj: vlastní).

Obrázek 301: Podzemní prostory u mlýna Cimburk (zdroj: vlastní).

Obrázek 302: Kamenná zeď u mlýna Cimburk (zdroj: vlastní).

Zřícenina se nachází západně od spáleného mlýna, vedle cesty pro pěší, po které vede červená turistická stezka a naučná stezka "stříbrná stezka-jihní okruh". Svůj název nese podle blízkého hradiště Cimburk.

Mlýn vyhořel ve 30. letech 20. Století. Před vyhořením se ve mlýně sice už nemlelo, ale samotná budova byla využívána k běžnému bydlení.

Současný stav: Mlýn Cimburk je dnes romanticky vyhlížející ruina, ze které se zachovali především obvodové zdi až do výšky prvního patra. Leží hned vedle pěší cesty, která je též označena jako naučná stezka – stříbrná stezka – jihní okruh. Cesta je oblíbeným procházkovým místem obyvatel Kutné hory. Relativně dobře je viditelná i kamenná zídka kolem stavby Cimburku táhnoucí se od vodního toku Vrchlice nahoru do kopce k areálu hradiště Cimburk.

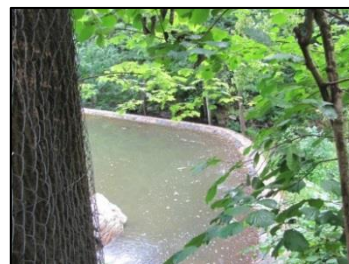
○ *Spálený mlýn*

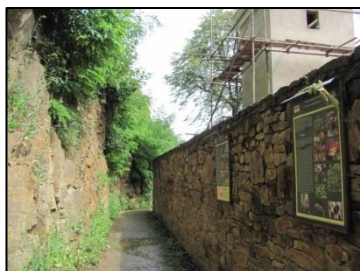
Obrázek 303: Obytná budova Spáleného mlýna (zdroj: vlastní).

Obrázek 304: Doplnkové budovy u Spáleného mlýna (zdroj: vlastní).

Obrázek 305: Nová vodní nádrž u Spáleného mlýna (zdroj: vlastní).

Obrázek 306: Nová cesta okolo spáleného mlýna (zdroj: vlastní).

Obrázek 307: Příjezdová cesta ke Spálenému mlýnu (zdroj: vlastní).

Mlýn se nachází jižně od Kutné Hory na úplném konci ulice Po Mlýnech za mlýnem Denemark.

Název mlýna nemá jasné kořeny, dodnes se spekuluje o dvou možnostech. A to že se název odvozuje od bývalého majitele pana Petra Spáleného, který vlastnil mlýn v 16. Století nebo podle neblahé události kdy mlýn v roce 1870 vyhořel. Ve mlýně se mlela mouka a pekl chleba ještě za 2 světové války.

Současný stav: Celý areál mlýna a přilehlé pozemky patří majiteli, který se rozhodl provést celkovou rekonstrukci budov a terénní a estetickou úpravu jeho okolí. V současné době probíhají nepřetržité stavební práce, proto nelze zatím objekt popsat v jeho finálové podobě. Z pouhého pohledu lze zatím popsat jen následující. Jelikož v těsné blízkosti mlýna vede přes pozemky majitele červená turistická stezka a naučná stezka – "stříbrná stezka-j jižní okruh", Uvolil majitel ponechat tyto pozemky přístupné veřejnosti. Ovšem podél celého mlýna zbudoval vysokou kamennou zeď, přes kterou již mlýn není vidět. Stejný vzhled mají i opěrné zdi terénních úprav, které majitel provádí na přilehlé stráni kopce. V jihozápadní části areálu byla odstraněna jedna budova. Byly opraveny střechy na všech budovách a opraveny všechny fasády. Omítky budov zatím nejsou zcela dokončeny. U vstupu do areálu byla postavena nová brána a vrátka. Na jihozápad od areálu byla vytvořena nová vodní nádrž.

○ *Vrbův mlýn a pila*

Obrázek 308: Budova Vrbova mlýna se zahrádkou (zdroj: vlastní).

Obrázek 309: Vrbův mlýn a pila (zdroj: vlastní).

Vrbův mlýn a pila se nachází v ulici Po Mlýnech mezi Wagenknechtovým mlýnem a mlýnem Denemark.

Mlýn byl postaven na začátku 18. století přestavbou bývalé huti. Dnešní podobu získal v 1. pol. 20. století. Obytná budova s věžičkou byla využívána k administrativním účelům.

Současný stav: Při jízdě ulicí Po Mlýnech se před vámi nečekaně otevře na první pohled průmyslový areál. Vrbův mlýn s pilou tvoří soubor několika staveb. Na pohled nejvýraznější je několikapatrová tovární hala nahozená pískově zbarvenou omítkou. Blíže u vodního toku Vrchlice se nachází úzká opravená budova samotného mlýna. Mlýn vyniká zejména svými zvláštními rozměry a špičatou střechou. Je pokryt zelenou hladkou omítkou a červenou plechovou střešní krytinou. Při objíždění areálu po asfaltové cestě minete ještě několik menších výrobních a skladovacích prostor patřících ke mlýnu. Hned za areálem je umístěna cedule zákaz vjezdu motorových vozidel. Samotná cesta pro automobily ale pokračuje dál, a to až ke mlýnu Denemark a poté ke Spálenému mlýnu. Dodržování zákazu vjezdu se však nehlídá, neboť cesta slouží i jako příjezdová cesta právě k těmto mlýnům.

○ *Wagenknechtův mlýn a boží muka*

Obrázek 310: Wagenknechtův mlýn (zdroj: vlastní).

Obrázek 311: Wagenknechtův mlýn (zdroj: vlastní).

Obrázek 312: Kamenný mostek k hlavnímu vchodu do obytné budovy mlýna (zdroj: vlastní).

Obrázek 313: Hospodářské budovy u Wagenknechtova mlýna (zdroj: vlastní).

Obrázek 314: Boží muka u Wagenknechtova mlýna (zdroj: vlastní).

Mlýn se nachází jižně od Kutné hory v ulici V Hutích na pozemku parc. č. 4341.

Boží muka se nachází jižně od Kutné hory v ulici V Hutích na pozemku parc. č. 4352 asi 80 m jihozápadně od mlýna.

Barokní mlýn stojí na místě bývalé královské hutě, která nebyla v provozu již na konci 17. století. Na začátku 18. století vlastnilo mlýn město, které ho nejprve pronajímalo a v polovině 18. století prodalo do soukromích rukou.

Současný stav: Wagenknechtův mlýn není v současné době nijak udržován a pouze chátrá. Omítka budovy je hladká světlé barvy, ve spodních částech mlýna je již hodně opadaná. Střecha mlýna je krytá eternitem. Před hlavním vchodem do mlýna je postaven malý most tvořený kamenným obloukem. Zábradlí mostku je zděné z cihel. Cihly na mostku jsou z vnější strany neomítnuté a z vnitřní strany jsou nahozeny hrubou omítkou. Celé okolí mlýna je zarostlé vegetací. Některá okna v budově jsou rozbitá.

Katastrální území Malešov

○ *Dvůr Bílejov*

Obrázek 315: Dvůr Bílejov (zdroj: vlastní).

Obrázek 316: Dvůr Bílejov (zdroj: vlastní).

Obrázek 317: Původní vjezdová brána do dvora s narušenou statikou (zdroj: vlastní).

Obrázek 318: Již neexistující vjezdová brána do dvora (zdroj: vlastní).

Dvůr se nachází severovýchodně od obce Malešov. Ke dvoru se odbočuje na místní komunikaci z komunikace III. třídy č. 3377. Dvůr tvoří zemědělské budovy poskládané do tvaru obdélníku.

Dvůr Bílejov se vždy řadil k hospodářským dvorům malešovského panství.

Současný stav: Dnes mají budovy a pozemky dvora různé majitele. Z tohoto důvodu působí dvůr velmi nesjednoceně. Budovy a pozemky jsou využívány jako výrobní a skladovací prostory pro podnikání. Ke skladování materiálu slouží i volný prostor uvnitř dvora. Středem dvora vede panelová silnice. Vjezdová brána do dvora je v současné době zbourána, neboť byla narušena její statika po nárazu nákladního automobilu.

○ *Velký rybník*

Obrázek 319: Velký rybník (zdroj: vlastní).

Obrázek 320: Opravená hráz Velkého rybníka (zdroj: vlastní).

Obrázek 321: pod hrází Velkého rybníka (zdroj: vlastní).

Obrázek 322: Velký rybník (zdroj: vlastní).

Obrázek 323.: Velký rybník (zdroj: vlastní).

Velký rybník se nachází mezi obcemi Malešov a Poličany. Napájí ho vodní tok Vrchlice. Nedaleko proti proudu se rozkládá vodní nádrž Vrchlice.

Velký rybník, byl v podobě, v jaké ho známe dnes vybudován na začátku 50. let 19. století. Podnět ke stavbě dala tzv. Obickorybníční společnost což byla Společnost kutnohorských mlynářů. Rybník měl upravovat vodní průtoky na Vrchlici a zajišťovat tak stále stejné množství vody přiváděné na mlýny. Dnes se rybník využívá především k rekreaci místních obyvatel.

Současný stav: V roce 2017 byla opravována hráz Velkého Rybníka. Stavební práce byly dokončeny v roce 2018 a nyní je rybník plně napuštěn.

Katastrální území Mezholezy u Kutné Hory

○ *Lidová architektura*

Obrázek 324: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 325: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 326: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 327: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 328: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 329: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 330: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

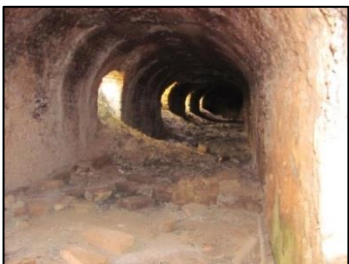
Obrázek 331: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Katastrální území Miskovice

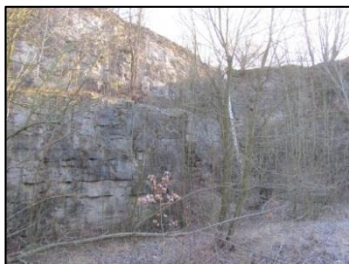
○ *Vápenky*

Obrázek 332: Komín miskovické vápenky (zdroj: vlastní).

Obrázek 333: Podzemní prostory miskovické vápenky (zdroj: vlastní).

Obrázek 334: Miskovický lom (zdroj: vlastní).

Obrázek 335: Miskovický lom, (zdroj: vlastní).

Obrázek 336: Šachtová miskovická vápenka (zdroj: vlastní).

Miskovická vápenka také nazývaná jako Pochobradského vápenka leží přibližně 250m od hranice zemědělského areálu v Miskovicích. Dodnes se dochoval 39 m vysoký cihlový komín, jeho podzemní prostory i samotný vápencový lom.

Současný stav: Dodnes jsou volně přístupné podzemní pece, komory a chodby s klenutými stropy. Kolem komínu lze vidět zbytky materiálu z doplňkových staveb vápenky. Okolí komína je zarostlé křovinami. Dnes si toto místo oblíbili hráči airsoftu všeho věku.

Další vápenkou je šachtová vápenka ležící v těsné blízkosti jižního konce Miskovického zemědělského areálu. Dodnes se dochovala jen spodní kamenná část.

Katastrální území Přítoky

o Lidová architektura

Obrázek 337: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 338: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 339: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 340: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 341: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 342: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 343: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Katastrální území Roztěž

- *Zbytky mostu ze zámeckého parku do obory*

Obrázek 344: Mostní pilíře v oboře Švadlenka(zdroj: vlastní).

Mostní pilíře jsou umístěny na pozemku parc. č. 179/1 a parc. č. 180 po obou stranách silnice probíhající po pozemku parc. č. 750.

Současný stav: dodnes se dochovali mohutné kamenné pilíře po obou stranách silnice III. třídy č. 33353. Oba pilíře jsou v dobrém stavu.

Katastrální území Tuchtovice

- *Lidová architektura*

Obrázek 345: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 346: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 347: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 348: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 349: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 350: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 351: Lidová architektura
(zdroj: vlastní).

Obrázek 352: Lidová architektura
(zdroj: vlastní).

Obrázek 353: Lidová architektura
(zdroj: vlastní).

Obrázek 354: Lidová architektura
(zdroj: vlastní).

Obrázek 355: Lidová architektura
(zdroj: vlastní).

Obrázek 356: Lidová architektura
(zdroj: vlastní).

Obrázek 357: Lidová architektura
(zdroj: vlastní).

Obrázek 358: Lidová architektura
(zdroj: vlastní).

Obrázek 359: Lidová architektura
(zdroj: vlastní).

Obrázek 360: Lidová architektura
(zdroj: vlastní).

Obrázek 361: Lidová architektura
(zdroj: vlastní).

Obrázek 362: Lidová architektura
(zdroj: vlastní).

Významné stavební dominanty

Dle grafické části ÚAP ORP Kutná Hora IV. aktualizace 2016 se v řešeném území nachází tyto významné stavební dominanty:

Zřícenina kaple sv. Jana Křtitele na Vysoké.

Zděná stavba trigonometrického bodu I. řádu s číselným označením 17 na Vysoké.

Cihlový komín miskovické vápenky

Cihlový komín mezholezké vápenky

Zámek na Roztěži

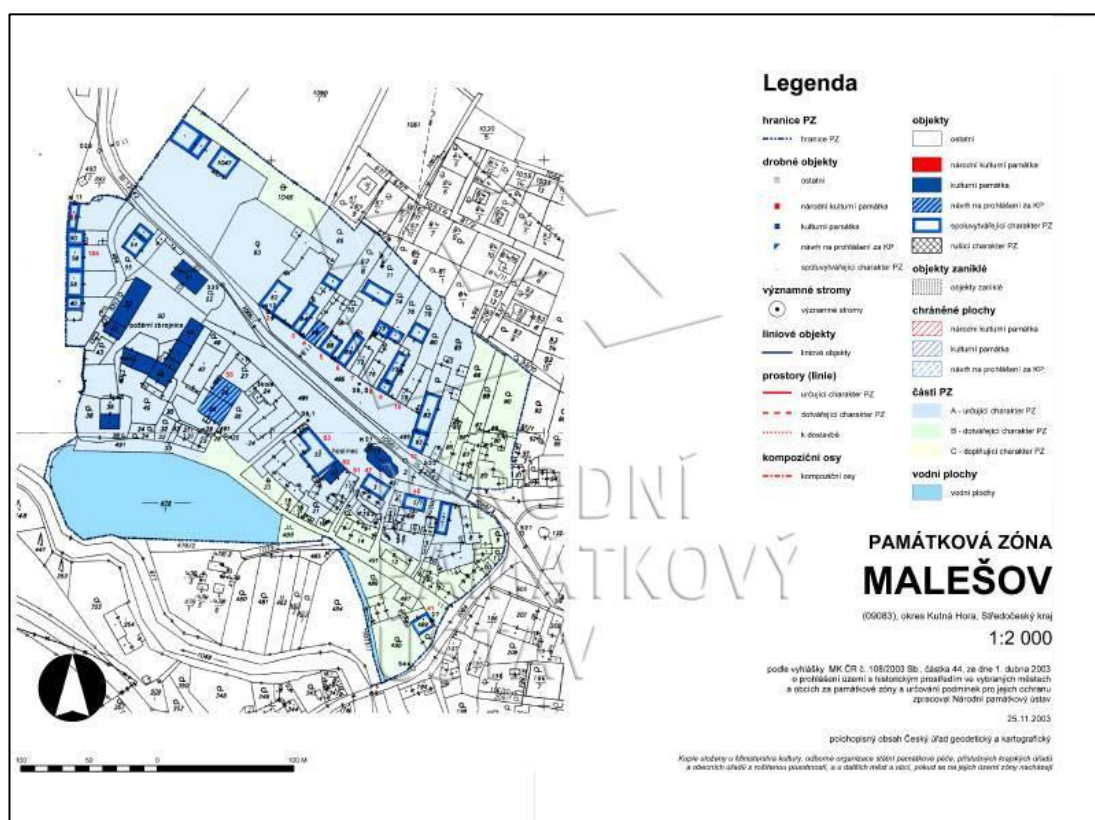
Boží muka v Bylanech

Boží muka u Wagenknechtova Mlýna v Kutné Hoře

Památkové rezervace/zóny sídelního typu (PR, PZ) – vazba s ÚSKP

Malešov - městská památková zóna

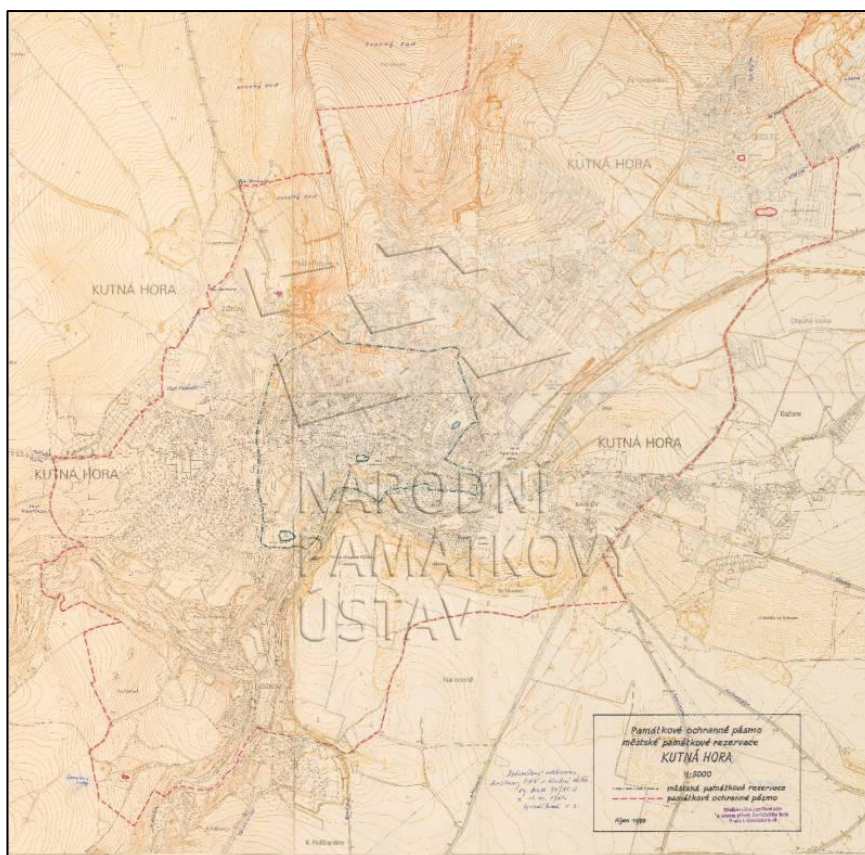
Památkově chráněno od 1. 9. 2003

Obrázek 363. Mapa městské památkové zóny Malešov (zdroj: <https://pamatkovykatalog.cz> upravila Řeháková, 2019)

Ochranná pásma (OP KP, NPK, PR, PZ) – vazba s ÚSKP

Ochranné pásmo kolem městské památkové rezervace Kutná Hora Památkově chráněno od 11. 10. 1982

Obrázek 364. Mapa městské památkové rezervace Kutná Hora (zdroj: <https://pamatkovykatolog.cz> upravila Řeháková, 2019)

Urbanistické hodnoty podle příslušného sledovaného jevu ÚAP

Dle grafické části ÚAP ORP Kutná Hora IV. aktualizace 2016 se všechny oblasti s vyšší urbanistickou hodnotou soustředí okolointravilánu jednotlivých obcí mezi které patří: Bylany, Přítoky, Miskovice, Nová Lhota, Roztěž, Malešov, Chlístovice, Hořany a Kaňk.

Název sídla	Příslušná kategorie urbanistické hodnoty
Bylany	území s dochovanými urbanistickými hodnotami a architektonicky cennou zástavbou (kategorie 1a)
Přítoky	území s dochovanými urbanistickými hodnotami a architektonicky cennou zástavbou (kategorie 1a)
Miskovice	území s dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie 1b).
Nová Lhota	území s dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie 1b).
Roztěž	území s dochovanými urbanistickými hodnotami a architektonicky cennou zástavbou (kategorie 1a)
Malešov	území s dochovanými urbanistickými hodnotami a architektonicky cennou zástavbou (kategorie 1a)
Chlístovice	území s dochovanými urbanistickými hodnotami a architektonicky cennou zástavbou (kategorie 1a)
Hořany	území s dochovanými urbanistickými hodnotami a architektonicky cennou zástavbou (kategorie 1a)

Kaňk	území s dochovanými urbanistickými hodnotami a architektonicky cennou zástavbou (kategorie Ia)
------	--

Tabulka 5: Rozdělení obcí dle jednotlivých urbanistických hodnot území (Řeháková podle metodiky identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami, 2019)

Zaniklé, ale známé významné komponenty či součásti s kulturně historickými informacemi

Neolitické sídliště Bylany
 Hradiště Denemark
 Hradiště Cimburk
 Vodní náhony pro kutnohorské dolování

5.6 Zájmy státní ochrany přírody

Zvláště chráněná území

V řešeném území se v době řešení této DP nacházejí dvě maloplošná zvláště chráněná území

Národní přírodní památka Kaňk

Jedná se o Geologický profil tvořený horninami svrchní křídly s přítomností paleontologické lokality křídových sedimentů, ve které se vyskytují nálezy fosilní mořské fauny. Dále se památka vyznačuje přítomností teplomilného společenstva širokolistých suchých trávníků, biotopu a populace čistce německého.

Národní přírodní památka Rybníček u Hořan

Jedná se o Malebné údolíčko s rybníčkem se silným pramenem, ve kterém se vyskytuje poslední populace kriticky ohroženého Rdestníku Hustolistého v ČR.

Přírodní parky

V řešeném území se v době řešení této DP nachází jedna přírodní památka.

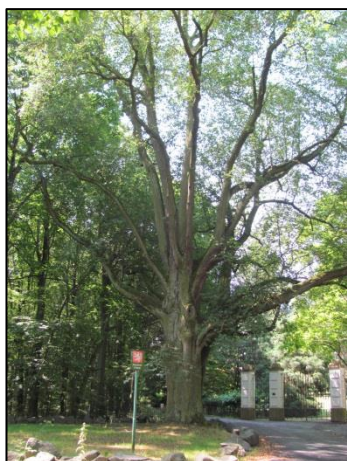
Přírodní památka Na černé rudě

Jedná se o opuštěný magnetitový důl, který dnes slouží jako důležité zimoviště netopýrů.

Památné stromy, skupiny a aleje

Dle digitálního registru ústředního registru ochrany přírody (dostupné z <<https://drusop.nature.cz/portal/>>) se v řešeném území nachází celkem 9 památkově chráněných stromů.

- Buk u kaple sv. Jana křtitele na kopci Vysoká. Datum prvního vyhlášení: 22.01.2011
- Tři lípy malolisté u pramene vs. Vojtěcha u Bylan. Datum prvního vyhlášení: 20.10.1981
- Dub v Bylanech. Datum prvního vyhlášení: 01.02.2011
- Dub letní v Kutné Hoře. Datum prvního vyhlášení: 20.10.1981
- Lípa u kostela Nejsvětější Trojice v Kutné Hoře. Datum prvního vyhlášení: 17.05.2011
- Lípa v Poličanech. Datum prvního vyhlášení: 25.01.2008
- Lípa malolistá před zámek v Roztěži. Datum prvního vyhlášení: 20.10.1981

Obrázek 365: Lípa malolistá před zámkem v Roztěži (zdroj: vlastní).

Obrázek 366: Dub v Bylanech (zdroj: vlastní).

Obrázek 367: Lípy malolisté u pramene sv. Vojtěcha v Bylanech (zdroj: vlastní).

Alej z Roztěže do Nové Lhoty

Obrázek 368: Alej z Roztěže do Nové Lhoty (zdroj: vlastní).

Alejse nachází po obou stranách silnice III. třídy č. 33353 mezi obcí Roztěž a Nová Lhota. Její celková délka je 1 km.

Současný stav: Alej tvoří vzrostlé lípy různého stáří. Koruny starších stromů jsou prořezány a v dobré kondici.

Registrované významné krajinné prvky

Dle mapového portálu střeodočeského kraje (ochrana přírody a krajiny) (dostupné z https://gis.kr-stredocesky.cz/js/ozp_opk/) se v řešeném území nachází 11 významných krajinných prvků registrovaných. Jsou to:

VKP Haldy starého dolu Kuntery a Šafary

VKP Macháčkův háj – Kalvárie

VKP Vrcha

VKP Struskové odvaly Markovičky

VKP Miskovické pseudozávrty

VKP Kopec Vysoká

VKP Miskovická jeskyně

VKP Vápenka Miskovice

VKP Mezholezský lom

VKP Rabštejnka – Roztěž

VKP Vápencové zlomy

Další aspekty ochrany přírody a krajiny (biosférické rezervace, biocentra, biokoridory)

V rámci územního systému ekologické stability se v řešeném území dle jednotlivých územních plánů obcí nachází mnoho lokálních biokoridorů a biocenter a menší množství regionálních biokoridorů a biocenter. Hlavní osy koridorů se táhnou okolo vodních toků.

Dle mapového portálu středočeského kraje (ochrana přírody a krajiny) se v řešeném území nacházejí dvě regionální biocentra a to RBC Švadlenka a RBC Na Vrchlici. Dále přes řešené území vede trasa regionálního biokoridoru podél vodního toku Vrchlice.

6 Diskuse

Pro zpracování této diplomové práce byla velkým přínosem hlavně existence místní literatury. Především nakladatelství Kuttna je v této oblasti velmi aktivní. Stejně tak existuje mnoho literárních zdrojů pojednávajících o kutnohorském dolování nebo o

kutnohorské geologii. Velkou pomocí ve zpracování této diplomové práce mi byla Metodika tvorby standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny zpracovaná rámci programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI), která mi poskytla jasný návod, jakým způsobem mám sbírat informace a následně s nimi pracovat.

Jednou z otázek, která může po zpracování této diplomové práce vyvstat je, zda má řešené území dostatek kvalit na prohlášení území krajinnou památkovou zónou. Pokud si mohu dovolit vyjádřit zde svůj subjektivní názor, mou odpovědí bude, že ne. Zápornou odpověď předkládám proto, protože navržené hranice řešeného území státním památkovým ústavem dle mého nepokrývají objektivně území s kulturně historickými hodnotami.

7 Závěr

Mezi vytvořením návrhu na krajinnou památkovou zónu Kutnohorsko zpracovanou Státním památkovým ústavem středních Čech a touto diplomovou prací uběhlo bezmála dvacet let. V první řadě je tedy potřeba shrnout zda došlo v území k nějakým změnám. Výraznou změnou je dozajista vybudování golfového hřiště Casa Serena okolo obce Roztěž. Z dalších stavebních činností lze zmínit rozšíření

zástavby rodinnými domy v Přitokách a v menší míře v Bylanech a Nové Lhotě. To jsou však jediné obce, ve kterých se stavební činnost výraznějším způsobem projevila. Další novou stavbou je rozhledna na Vysoké, jejíž stavba byla dokončena na jaře roku 2002. A také kamenná rozhledna na Kaňku z roku 2003. To je z výčtu stavebních činností vše.

Součástí diplomové práce je i dlouhý výčet kulturních památek a dalších staveb architektonicky cenných a historicky významných. V řešeném území přibila jedna nová kulturní památka a to zemědělský dvůr č. p. 1 v Miskovicích. Také byla v řešeném území dne 1.9.2003 vyhlášena jedna městská památková zóna a to v Malešově. Většina kulturních památek je v dobrém technickém stavu. Některé památky jsou restaurovány jako například výklenková kaplička sv. Petra a Pavla v Kutné Hoře nebo zcela opraveny jako například malešovská tvrz nebo kamenný most přes Vrchlici. Velkých oprav se dočkal i zámek na Roztěži. Najdou se zde ale i památky, které se opravy ještě nedočkali a jsou naopak ve znatelně špatném technickém stavu. Mezi ně patří například již zmíněný zemědělský dvůr č. p. 1 v Miskovicích nebo areál jezuitského dvora č.p. 20 a 21 v Mezholezích. Jedinou památkou, která se v řešeném území již nenachází, je socha sv. Šebestiána, která byla přemístěna z původní polohy na Pirknerovo náměstí v Kutné Hoře.

V území se nachází jedna lipová alej a to mezi Roztěží a Novou Lhotou. Na první pohled je znatelná po celém úseku cesty mezi těmito obcemi, ale v nejlepším stavu je sto metrů dlouhý úsek od zámku Roztěž do obce Roztěž a 350 m dlouhý úsek od bývalých lázní Roztěž ke křižovatce v Nové Lhotě. V roce 2017 a 2018 byla opravena hráz Velkého rybníka.

Tato diplomová práce může být potenciálním přínosem pro orgány nebo instituce zabývající se problematikou ochrany přírody a krajiny nebo orgány státní správy. Práce by se dala použít i jako podklad v procesu vyhlášení území krajinnou památkovou zónou.

8 Zdroje

Odborné publikace

ANZENBACHER A., 2004: Křesťanská sociální etika: úvod a principy. Centrum pro studium demokracie a kultury. Brno. ISBN 80-732-5030-6.

BARTOŠ M., 1998: Památky Kutnohorska: Nemovité kulturní památky okresu Kutná Hora. Vydavatelství a nakladatelství Martin Bartoš - Kuttna. Kutná Hora.

BÍLEK J. a kol., 1999: Kutnohorsko - vlastivědný sborník 1/99. Vydavatelství a nakladatelství Martin Bartoš – Kuttna. Kutná Hora. ISBN 80-902719-2-8. ISSN 1212-6098.

BÍLEK J., 2001: Kutnohorské dolování. Vydavatelství a nakladatelství Martin Bartoš – Kuttna. Kutná Hora. ISBN 80-86406-15-6.

BUKÁČEK R., M ATĚJKA P., 1997: Hodnocení krajinného rázu v CHKO ČR – návrh metody. Ochrana přírody, roč. 52, 1997/3. ISSN 1210-258-X, s. 82–84

GRIMM F. 1937: Vysoká, vrch a zřícenina u Kutné Hory. Společnost přátel starožitností čsl. Praha. XLIV(2).

HANEL L., CÁDER R., 2016: Chráněná krajinná oblast Blaník jako příklad asociativní krajiny. Ochrana přírody 6/2016, s. 2-5.

IANOS I., SAGHIN I., STOICA I.V., ZAMFIR D., 2014: Perennial values and culturallandscapes resilience. Procedia Social and Behavioral Sciences. 225-229.

KUBEŠA P., KULIŠŤÁKOVÁ L., 2010: Krajinné úpravy okolo bývalého loveckého zámku v Nových Zámcích u Litovle provedené za Jana Josefa Liechtensteina po roce 1805 a jejich obnova. Komponovaná kulturní krajina a možnost její obnovy a zachování: přednášky z odborného semináře konaného v Olomouci ve dnech 22.-23. dubna 2010. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Olomouci, Olomouc. 16-29. ISBN 978-80-86570-17-4.

KUČA K., KUČOVÁ V., SALAŠOVÁ A., VOREL I., WEBER M., 2015: Krajinné památkové zóny České republiky. Národní památkový ústav. Praha. ISBN 978-80-7480-045-0.

KUČOVÁ V., DOSTÁLEK J., EHRLICH M., KUČA K., PACÁKOVÁ-HOŠŤÁLKOVÁ B., 2014: Metodika tvorby standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny. Národní památkový ústav. Odborné a metodické publikace (Národní památkový ústav). Praha ISBN 978-80-7480-022-1.

KUČA K., KUČOVÁ V., 2015: Metodika identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami, 1. vydání. Národní památkový ústav, Odborné a metodické publikace, svazek 54. Praha. 163 s ISBN 978-80-7480-025-2.

KUČA K., KUČOVÁ V., 2016: Krajinné památkové zóny – území s kulturně historickými hodnotami. Ochrana přírody 4/2016. 10-16.

KUPKA J., 2010: Krajiny kulturní a historické: vliv hodnot kulturní a historické charakteristiky na krajinný ráz naší krajiny. České vysoké učení technické v Praze, Praha, ISBN 978-80-01-04-653-1.

LAPKA M., 2008: Úvod do sociologie krajiny: vliv hodnot kulturní a historické charakteristiky na krajinný ráz naší krajiny. Karolinum, Praha, ISBN 978-80-246-1595-0.

LÖW J., MÍCHAL I., 2003: Krajinný ráz. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce. ISBN 80-863-8627-9.

MAZAČOVÁ L., 2011: Cestou husitských hejtmanů. Obec Chlístovice. Chlístovice. ISBN 978-80-260-0615-2.

PAULIŠ P., MIKUŠ M., 1998: Stříbrná stezka - hornická naučná stezka v Kutné Hoře. Vydavatelství a nakladatelství Martin Bartoš - Kuttna. Kutná Hora.

PAULIŠ P., 1998: Minerály kutnohorského rudního revíru: Nemovité kulturní památky okresu Kutná Hora. Vydavatelství a nakladatelství Martin Bartoš - Kuttna. Kutná Hora.

PELC F., 2018: Ochrana přírody v České Republice-čtvrtstoletí změn a budoucnost. Vesmír 97. 90-92.

PEŠTA J., 2002: Krajinná památková zóna Kutnohorsko, okres Kutná Hora a Kolín – návrh. Státní památkový ústav středních Čech.

ŠTEFANOVÁ T., 2015: Registrované významné krajinné prvky ve Středočeském kraji. Ochrana Přírody 2/2015. 24-28.

VAN BERKEL D. B., TABRIZIAN P., DORNING M. A., SMART L., NEWCOMB D., MEHAFFEY M., NEALE A., MEENTEMEYER K., 2018: Quantifying the visual-sensory landscape qualities that contribute to cultural ecosystem services using social media and LiDAR. Ecosystem Services. 326-335.

VALTR V., 1986: Krajinářské úpravy v 17. a 18. století. Zelené systémy a jejich význam v krajinném obraze. Dům techniky ČSVTS, Praha.

VELIČKA P., Jak jsme k alejím přišli a jak o ně dnes přicházíme. ESTERKA, Jakub. Zachování alejí jako typického prvku české krajiny: sborník referátů z odborného semináře konaného dne 29. dubna 2010 v Praze. Praha: Arnika - Centrum pro podporu občanů, [2010], s. 16-33. ISBN 978-80-904409-7-5.

VOREL I., KUPKA J., 2011: Krajinný ráz: identifikace a hodnocení. České vysoké učení technické v Praze. Praha. ISBN 978-80-01-04766-8.

VOREL I., BUKÁČEK R., MATĚJKA P., CULEK M., SKLENIČKA P., 2004: Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz: ve smyslu § 12 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny (metoda prostorové a charakterové diferenciací území). Naděžda Skleničková. Praha. ISBN 80-903-2063-5.

VRÁTNÝ F. B., 1998: Sláva i zánik kutnohorského dolování: od roku 985 do roku 1991. Vydavatelství a nakladatelství Martin Bartoš - Kuttna. Kutná Hora.

Legislativní zdroje

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Zákon č. 20/1987 Sb., zákon České národní rady o státní památkové péči.

European Landscape Convention

European Convention on the Protection of the Archaeological Heritage

Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage

Convention for the Protection of the Architectural Heritage of Europe

Internetové zdroje

CUZK.CZ, ©2019: Trigonometrické body České státní trigonometrické sítě, Významné body geodetických základů České republiky (online) [2018.10.03], dostupné z <<http://bodovapole.cuzk.cz/vyznamneTB.aspx>>

CUZK.CZ, ©2019: Archiválie (online) [2018.12.8.], dostupné z <<https://archivnimapy.cuzk.cz/uazk/pohledy/archiv.html>>

ČESKÁ GEOLOGICKÁ SLUŽBA, ©2010: Geologické lokality – Miskovická vápenka (online) [cit.2018.11.25], dostupné z <<http://lokality.geology.cz/85>>

ČESKÉ MUZEUM STŘÍBRA, ©2011: Po stopách mlynářů v Kutné Hoře (online) [2018.10.15], dostupné z <<https://www.cms-kh.cz/po-stopach-mlynaru-v-kutne-hore>>

HEREL J., ©2016: Malešovské panství (online) [2018.10.27], dostupné z <<https://www.malesov-kh.cz/pamatky-mestyse/malesovske-panstvi/>>

HEŘMANOVÁ E., JAROLÍMEK J., 2012 Krajina (landscape). Arts Lexikon (online) Praha: VŠE, [cit. 2018-11-05]. Dostupné z: <<http://www.artslexikon.cz/index.php?title=Krajina>>

ICOMOS, ©2015: Český národní komitét ICOMOS, [cit. 2018-11-26], dostupné z: <<http://www.icomos.cz/index.php/en/>>

JESKYŇÁŘ, ©2010: Krasové a pseudokrasové jevy v okolí Miskovic u Kutné Hory (online) [cit.2018.11.14], dostupné z <<https://www2.jeskynar.cz/speleology/clanek/krasove-a-pseudokrasove-jevy-v-okoli-miskovic>>

KODA KOMINOVÁ DATABÁZE, ©2012: LT C 39/Ub Pochobradského vápenka, Miskovice (online) [cit.2018.11.25], dostupné z <<http://koda.kominari.cz/?action=karta&cislo=3419>>

KUTNÁ HORA, ©2016: Historie Kutné Hory (online) [2018.10.03], dostupné z <<https://destinace.kutnahora.cz/d/historie-mesta>>

MAPOVÝ PORTÁL STŘEDOČEKÉHO KRAJE, ©2019: Středočeský kraj – ochrana přírody a krajiny (online) [2019.03.03], dostupné z <https://gis.kr-stredocesky.cz/js/ozp_opk/>

MZP.CZ, ©2008: Atlas krajiny ČR (online) [2018.10.03], dostupné z <https://www.mzp.cz/cz/atlas_krajiny_cr>

OLDMAPS.GEOLAB, ©2001: Prezentace starých mapových děl z území Čech, Moravy a Slezska (online) [2019.03.03], dostupné z <<http://oldmaps.geolab.cz/index.pl?lang=cs>>

PAMÁTKOVÝ KATALOG, ©2015 (online)[cit. 2018-11-24], dostupné z: <<https://pamatkovykatalog.cz/>>

ÚSTŘEDNÍ SEZNAM OCHRANY PŘÍRODY, ©2019: Registr objektů (online) [2018.10.03], dostupné z <<https://drusop.nature.cz/portal/>>

VODNIMLYNY, ©2012: Databáze vodních mlýnů (online) [cit.2018.11.02], dostupné z <<http://vodnimlyny.cz/mlyny/objekty/>>

9 Seznam obrázků a tabulek

Seznam obrázků

Obrázek 1: Ortogonální návěsní lokace vsi [cit. 2019.4.4], dostupné z <[https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#\[0,{%22name%22:%22Fit%22}\]>](https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#[0,{%22name%22:%22Fit%22}]>).

Obrázek 2: Neortogonální návěsní lokace vsi [cit. 2019.4.4], dostupné z <[https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#\[0,{%22name%22:%22Fit%22}\]>](https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#[0,{%22name%22:%22Fit%22}]>).

Obrázek 3: Novověké parcelační a rozptýlené vsi [cit. 2019.4.4], dostupné z <[https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#\[0,{%22name%22:%22Fit%22}\]>](https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#[0,{%22name%22:%22Fit%22}]>).

Obrázek 4: Novověké parcelační a rozptýlené vsi [cit. 2019.4.4], dostupné z <[https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#\[0,{%22name%22:%22Fit%22}\]>](https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#[0,{%22name%22:%22Fit%22}]>).

Obrázek 5: Lánové vsi [cit. 2019.4.4], dostupné z <[https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#\[0,{%22name%22:%22Fit%22}\]>](https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#[0,{%22name%22:%22Fit%22}]>).

Obrázek 6: Lánové vsi [cit. 2019.4.4], dostupné z <[https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#\[0,{%22name%22:%22Fit%22}\]>](https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#[0,{%22name%22:%22Fit%22}]>).

Obrázek 7: Malé vsi [cit. 2019.4.4], dostupné z <[https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#\[0,{%22name%22:%22Fit%22}\]>](https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#[0,{%22name%22:%22Fit%22}]>).

Obrázek 8: Orientační poloha řešeného území v území ČR [cit. 2019.4.4], dostupné z <<http://www.mapaceskerepubliky.cz/slepa-mapa-cr>>.

Obrázek 9:

Obrázek 10: Hráz vodní nádrže Vrchlice (zdroj: vlastní).

Obrázek 11: Informační tabule u hráze vodní nádrže Vrchlice (zdroj: vlastní).

Obrázek 12: Golfové hřiště Casa Serena (zdroj: vlastní).

Obrázek 13: Technické zázemí golfového hřiště Casa Serena (zdroj: vlastní).

Obrázek 14: Současná krajina řešeného území (zdroj: vlastní).

Obrázek 15: Současná krajina řešeného území (zdroj: vlastní).

Obrázek 16: Současná krajina řešeného území (zdroj: vlastní).

Obrázek 17: Současná krajina řešeného území (zdroj: vlastní).

Obrázek 18: Současná krajina řešeného území (zdroj: vlastní).

Obrázek 19: Současná krajina řešeného území (zdroj: vlastní).

Obrázek 20: Současná krajina řešeného území (zdroj: vlastní).

Obrázek 21: Současná krajina řešeného území (zdroj: vlastní).

Obrázek 22: grafické znázornění struktury sídel v řešeném území [cit. 2019.4.4], dostupné z
<[https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#\[0,{%22name%22:%22Fit%22}\]](https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#[0,{%22name%22:%22Fit%22}])>.

Obrázek 23: Legenda k obrázku 22 [cit. 2019.4.4], dostupné z
<[https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#\[0,{%22name%22:%22Fit%22}\]](https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#[0,{%22name%22:%22Fit%22}])>.

Obrázek 24: Legenda k obrázku 22 [cit. 2019.4.4], dostupné z
<[https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#\[0,{%22name%22:%22Fit%22}\]](https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#[0,{%22name%22:%22Fit%22}])>.

Obrázek 25: Legenda k obrázku 22 [cit. 2019.4.4], dostupné z
<[https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#\[0,{%22name%22:%22Fit%22}\]](https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#[0,{%22name%22:%22Fit%22}])>.

Obrázek 26: Legenda k obrázku 22 [cit. 2019.4.4], dostupné z
<[https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#\[0,{%22name%22:%22Fit%22}\]](https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#[0,{%22name%22:%22Fit%22}])>.

Obrázek 27: Legenda k obrázku 22 [cit. 2019.4.4], dostupné z
<[https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#\[0,{%22name%22:%22Fit%22}\]](https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#[0,{%22name%22:%22Fit%22}])>.

Obrázek 28: Legenda k obrázku 22 [cit. 2019.4.4], dostupné z
<[https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#\[0,{%22name%22:%22Fit%22}\]](https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#[0,{%22name%22:%22Fit%22}])>.

Obrázek 29: Legenda k obrázku 22 [cit. 2019.4.4], dostupné z
<[https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#\[0,{%22name%22:%22Fit%22}\]](https://www.mzp.cz/atlas.krajiny/o3.pdf#[0,{%22name%22:%22Fit%22}])>.

Obrázek 30: Halda v jižní části Oselského pásma u kostela Nejsvětější Trojice (zdroj: vlastní).

Obrázek 31: Grafické znázornění hald a výsypek v okolí Kutné Hory (Bílek, 2001).

Obrázek 32: Křížek na rozcestí u Velkého Rybníka (zdroj: vlastní).

Obrázek 33: Křížek na rozcestí mezi Albrechticemi a oborou Švadlenka (zdroj: vlastní).

Obrázek 34: Kaplička u nemocnice v Kutné Hoře (zdroj: vlastní).

Obrázek 35: Kaplička v Bylanech (zdroj: vlastní).

Obrázek 36: Křížek na návsi na Škvárově (zdroj: vlastní).

Obrázek 37: Hospodářský dvůr v Albrechticích (zdroj: vlastní).

Obrázek 38: Ortofoto bývalého areálu dolu Turkaňk (www.mapy.cz upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 39: Pamětní kámen s nápisem "Tisíc let dolování a mincování, 895 - 1985" (zdroj: vlastní).

Obrázek 40: Areál golfového hřiště na Ortofoto snímku z roku 2003 (www.mapy.cz upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 41: Areál golfového hřiště na Ortofoto snímku z roku 2017 (www.mapy.cz upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 42: Areál v Miskovicích (www.mapy.cz upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 43: Areál v Malešově (www.mapy.cz upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 44: Areál v Poličanech, (www.mapy.cz upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 45: Fotografie mapy vodní nádrže Vrchlice umístěné na informační tabuli před vchodem do areálu nádrže (zdroj: vlastní).

Obrázek 46: Grafické znázornění soustav a vodních náhonů a kanálů vybudovaných v Kutné Hoře a okolí mezi 14. až 17. stoletím (Bílek, 2001).

Obrázek 47: Kaple sv. Vojtěcha s pramenem (zdroj: vlastní).

Obrázek 48: Přístupová cesta ke kapli sv. Vojtěcha (zdroj: vlastní).

Obrázek 49: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 50: Obytná budova mlýna č. p. 79 (zdroj: vlastní).

Obrázek 51: Socha sv. Jana Nepomuckého na obytné budově mlýna č. p. 79 (zdroj: vlastní).

Obrázek 52: Stodola u mlýna č. p. 79 (zdroj: vlastní).

Obrázek 53: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 54: Areál hospody - bývalá jezuitská kolej (zdroj: vlastní).

Obrázek 55: Areál hospody - bývalá jezuitská kolej (zdroj: vlastní).

Obrázek 56: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 57: Obytná budova usedlosti č. p. 21 (zdroj: vlastní).

Obrázek 58: Špýchar usedlosti č. p. 21 (zdroj: vlastní).

Obrázek 59: Špýchar a hospodářské budovy usedlosti č. p. 21 (zdroj: vlastní).

Obrázek 60: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 61: Boží muka před Archeologickým ústavem akademie věd ČR (zdroj: vlastní).

Obrázek 62: Informační tabule před Archeologickým ústavem akademie věd ČR (zdroj, vlastní).

Obrázek 63: Informační tabule před Archeologickým ústavem akademie věd ČR (zdroj, vlastní).

Obrázek 64: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 65: Kostel Nanebevzetí panny Marie se hřbitovem (zdroj: vlastní).

Obrázek 66: Areál hřbitova s výhledem na kulturní terasy (zdroj: vlastní).

Obrázek 67: Kostel Nanebevzetí panny Marie (zdroj: vlastní).

Obrázek 68: Areál hřbitova s hřbitovní zdí (zdroj: vlastní).

Obrázek 69: Márnice (zdroj: vlastní).

Obrázek 70: Kulturní terasy u kostela Nanebevzetí panny Marie. (zdroj: vlastní).

Obrázek 71: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 72: Obytné stavení zem. usedlosti č. p. 23 a branou a brankou (zdroj: vlastní).

Obrázek 73: Obytné stavení zem. usedlosti č. p. 23 a branou a brankou (zdroj: vlastní).

Obrázek 74: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 75: Socha sv. Vojtěcha (zdroj: vlastní).

Obrázek 76: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 77: Nové dřevěné opevnění před zříceninou hradu Sion (zdroj: vlastní).

Obrázek 78: Staré terénní úpravy předhradí (zdroj: vlastní).

Obrázek 79: Zřícenina hradu Sion (zdroj: vlastní).

Obrázek 80: Zřícenina hradu Sion s pískovcovou sochou kalichu (zdroj: vlastní).

Obrázek 81: Zřícenina hradu Sion (zdroj: vlastní).

Obrázek 82: Pískovcový reliéf Jana Roháče z Dubé (zdroj: vlastní).

Obrázek 83: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 84: Kostel sv. Ondřeje (zdroj: vlastní).

Obrázek 85: Kostel sv. Ondřeje se vstupní bránou (zdroj: vlastní).

Obrázek 86: Areál hřbitova u kostela sv. Ondřeje (zdroj: vlastní).

Obrázek 87: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 88: Kostel sv. Vavřince (zdroj: vlastní).

Obrázek 89: Kostel sv. Vavřince (zdroj: vlastní).

Obrázek 90: Křížek na kamenném podstavci u kostela sv. Vavřince (zdroj: vlastní).

Obrázek 91: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 92: Kaple sv. Jana Křtitele (zdroj: vlastní).

Obrázek 93: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 94: Radnice čelní pohled (zdroj: vlastní).

Obrázek 95: Radnice zadní pohled (zdroj: vlastní).

Obrázek 96: Kamenná zeď u budovy radnice (zdroj: vlastní).

Obrázek 97: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 98: Dům č. p. 66 (zdroj: vlastní).

Obrázek 99: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 100.: Dům č. p. 120 (zdroj: vlastní).

Obrázek 101: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 102: Výklenková kaplička sv. Petra a Pavla (zdroj: vlastní).

Obrázek 103: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 104: Akvadukt vojtěšského vodovodu (zdroj: vlastní).

Obrázek 105: Akvadukt vojtěšského vodovodu (zdroj: vlastní).

Obrázek 106: Akvadukt vojtěšského vodovodu (zdroj: vlastní).

Obrázek 107: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 108: Kostel Všech Svatých (zdroj: vlastní).

Obrázek 109: Hřbitovní kaple (zdroj: vlastní).

Obrázek 110: Novodobá obřadní síň (zdroj: vlastní).

Obrázek 111: Stará hřbitovní zeď uprostřed areálu hřbitova (zdroj: vlastní).

Obrázek 112: Areál hřbitova (zdroj: vlastní).

Obrázek 113: Hřbitovní hrobka (zdroj: vlastní).

Obrázek 114: Starý kamenný kříž (zdroj: vlastní).

Obrázek 115: Nový kamenný kříž (zdroj: vlastní).

Obrázek 116: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 117: Socha sv. Bernarda (zdroj: vlastní).

Obrázek 118: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 119: Socha sv. Šebestiána na Pirknerově náměstí (zdroj: vlastní).

Obrázek 120: Socha sv. Šebestiána na Pirknerově náměstí (zdroj: vlastní).

Obrázek 121: Původní umístění sochy sv. Šebestiána (zdroj: vlastní).

Obrázek 122: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 123: Kamenný kříž na Kuklíku (zdroj: vlastní).

Obrázek 124: Kamenný kříž na Kuklíku (zdroj: vlastní).

Obrázek 125: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 126: Usedlost č. p. 64/Ž (zdroj: vlastní).

Obrázek 127: Usedlost č. p. 64/Ž (zdroj: vlastní).

Obrázek 128: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 129: Severní strana mlýna Denemark (zdroj: vlastní).

Obrázek 130: Jižní strana mlýna Denemark s mlýnským kolem (zdroj: vlastní).

Obrázek 131.: Mlýnský náhon (zdroj: vlastní).

Obrázek 132: Stodola u mlýna Denemark (zdroj: vlastní).

Obrázek 133: Kamenná zeď okolo areálu mlýna (zdroj: vlastní).

Obrázek 134.: Jižní strana mlýna Denemark (zdroj: vlastní).

Obrázek 135: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 136: Kamenný most přes vodní tok Vrchlice (zdroj: vlastní).

Obrázek 137: Kamenný most přes vodní tok Vrchlice (zdroj: vlastní).

Obrázek 138: Kamenný most přes vodní tok Bylanku (zdroj: vlastní).

Obrázek 139: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 140: Reliéf básníka Jaroslava Vrchlického (zdroj: vlastní).

Obrázek 141: Skalní stěna (zdroj: vlastní).

Obrázek 142: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 143: Kostel Nejsvětější Trojice se vstupní bránou (zdroj: vlastní).

Obrázek 144: Hřbitov u kostela Nejsvětější Trojice (zdroj: vlastní).

Obrázek 145: Kostel nejsvětější trojice (zdroj: vlastní).

Obrázek 146: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 147: Dům č. p. 4/V (zdroj: vlastní).

Obrázek 148: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 149: Most přes Vrchlici (zdroj: vlastní).

Obrázek 150: Most přes Vrchlici (zdroj: vlastní).

Obrázek 151: Socha sv. Jana Nepomuckého na mostu přes Vrchlici (zdroj: vlastní).

Obrázek 152: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 153: Hradiště nad mlýnem Denemark (zdroj: vlastní).

Obrázek 154: Hradiště nad mlýnem Denemark (zdroj: vlastní).

Obrázek 155: Přístupová cesta od Spáleného mlýna k hradišti nad mlýnem Denemark (zdroj: vlastní).

Obrázek 156: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 157: Kostel sv. Václava (zdroj: vlastní).

Obrázek 158: Socha sv. Prokopa (zdroj: vlastní).

Obrázek 159.: Socha sv. Jana Nepomuckého (zdroj: vlastní).

Obrázek 160: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 161: Malešovská tvrz (zdroj: vlastní).

Obrázek 162: Malešovská tvrz (zdroj: vlastní).

Obrázek 163: Opravovaný dvůr malešovské tvrže (zdroj: vlastní).

Obrázek 164: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 165: Budova malešovského záměčku (zdroj: vlastní).

Obrázek 166: Bývalá hospodářská budova, dnes č. p. 71 (zdroj: vlastní).

Obrázek 167: Východní hospodářská budova (zdroj: vlastní).

Obrázek 168: Západní hospodářská budova (zdroj: vlastní).

Obrázek 169: Studna s altánem (zdroj: vlastní).

Obrázek 170: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 171: Kamenná brána do městečka (zdroj: vlastní).

Obrázek 172: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 173: Sousoší sv. Antonín, Florián a Jan Nepomucký (zdroj: vlastní).

Obrázek 174: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 175: Dům č. p. 52 (zdroj: vlastní).

Obrázek 176: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 177: Dům č. p. 88 (zdroj: vlastní).

Obrázek 178: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 179: Domek hrobníka č. p. 126 (zdroj: vlastní).

Obrázek 180: Areál židovského hřbitova (zdroj: vlastní).

Obrázek 181: Areál židovského hřbitova (zdroj: vlastní).

Obrázek 182: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 183: Dům č. p. 100 (zdroj: vlastní).

Obrázek 184: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 185.: Socha sv. Barbory (zdroj: vlastní).

Obrázek 186: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 187: Budova hostince č. p. 6 (zdroj: vlastní).

Obrázek 188: Vjezdová brána do dvora hostince (zdroj: vlastní).

Obrázek 189: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 190: Obytná budova č. p. 21 s vjezdovou bránou (zdroj: vlastní).

Obrázek 191: Obytná budova č. p. 20 (zdroj: vlastní).

Obrázek 192: Špýchar před obytnou budovou č. p. 21 (zdroj: vlastní).

Obrázek 193: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 194: Mezholezký lom (zdroj: vlastní).

Obrázek 195: Mezholezký lom (zdroj: vlastní).

Obrázek 196: Cihlový komín mezholezké vápenky (zdroj: vlastní).

Obrázek 197: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 198: Zemědělský dvůr č. p. 1 (zdroj: vlastní).

Obrázek 199: Zemědělský dvůr č. p. 1 (zdroj: vlastní).

Obrázek 200: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 201: Chalupa č. p. 1 (zdroj: vlastní).

Obrázek 202: Chalupa č. p. 1 (zdroj: vlastní).

Obrázek 203: Obvodové zdivo bývalé hospodářské budovy (zdroj: vlastní).

Obrázek 204: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 205: Špýchar u areálu stavení č. p. 2 (zdroj: vlastní).

Obrázek 206: Stavení č. p. 2 (zdroj: vlastní).

Obrázek 207: Areál stavení č. p. 2 (zdroj: vlastní).

Obrázek 208: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 209: Areál usedlosti č. p. 6 a 7 (zdroj: vlastní).

Obrázek 210: Obytná budova č. p. 6 (zdroj: vlastní).

Obrázek 211: Obytná budova č. p. 7 (zdroj: vlastní).

Obrázek 212: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 213: Socha sv. Anny a Panny Marie (zdroj: vlastní).

Obrázek 214: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 215: Kaplička se zvoničkou před areálem dvora č. p. 2 (zdroj: vlastní).

Obrázek 216: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 217: Věž usedlosti č. p. 15 (zdroj: vlastní).

Obrázek 218: Stodola usedlosti č. p. 15 (zdroj: vlastní).

Obrázek 219: Piliřová brána č. 2 (zdroj: vlastní).

Obrázek 220: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 221: Nalevo budova tvrze č. p. 3, napravo budova tvrze č. p. 1 (zdroj: vlastní).

Obrázek 222: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 223: Přední strana zájezdního hostince č. p. 20, (zdroj: vlastní).

Obrázek 224: Zadní strana zájezdního hostince č. p. 20 (zdroj: vlastní).

Obrázek 225: Hospodářské budovy u zájezdního hostince č. p. 20 (zdroj: vlastní).

Obrázek 226: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 227: Socha sv. Jana Nepomuckého s almužníkem (zdroj: vlastní).

Obrázek 228: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 229: Výklenková kaplička Panny Marie (zdroj: vlastní).

Obrázek 230: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 231: Piliřová brána do areálu zámku (zdroj: vlastní).

Obrázek 232: Zámek Roztěž, čelní pohled (zdroj: vlastní).

Obrázek 233: Zámek Roztěž, boční pohled (zdroj: vlastní).

Obrázek 234: Konírna (zdroj: vlastní).

Obrázek 235: Terasa s dvouramenným schodištěm, sochami a fontánou (zdroj: vlastní).

Obrázek 236: Příjezdová cesta k zámku (zdroj: vlastní).

Obrázek 237: Fontána (zdroj: vlastní).

Obrázek 238: Skleníky (zdroj: vlastní).

Obrázek 239: Lipová alej před zámkem (zdroj: vlastní).

Obrázek 240: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 241: Budova bývalých lázní a hostince (zdroj: vlastní).

Obrázek 242: Kaple Panny Marie s vchodem k prameni (zdroj: vlastní).

Obrázek 243: Empírová kaple Panny Marie (zdroj: vlastní).

Obrázek 244: Kamenný mostek (zdroj: vlastní).

Obrázek 245: Budova bývalé hájovny (zdroj: vlastní).

Obrázek 246: Kamenná kašna (zdroj: vlastní).

Obrázek 247: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 248: Kamenný most v oboře Švadlenka (zdroj: vlastní).

Obrázek 249: Kamenný oblouk mostu v oboře Švadlenka (zdroj: vlastní).

Obrázek 250: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 251: Kalvárie a kamenný sloup s křížem (zdroj: vlastní).

Obrázek 252: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 253: Smírčí kříž na Kaňku (zdroj: vlastní).

Obrázek 254: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 255: Kostel Navštívení Panny Marie (zdroj: vlastní).

Obrázek 256: Přístupová cesta ke kostelu Navštívení panny Marie a areálu hřbitova (zdroj: vlastní).

Obrázek 257: Věž kostela Navštívení Panny Marie (zdroj: vlastní).

Obrázek 258: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 259: Zřícenina kaple sv. Jana Křtitele (zdroj: vlastní).

Obrázek 260: Zřícenina kaple sv. Jana Křtitele (zdroj: vlastní).

Obrázek 261: Vchod do sklepních prostor na kopci Vysoká (zdroj: vlastní).

Obrázek 262: Sklep na kopci Vysoká (zdroj: vlastní).

Obrázek 263: Nová rozhledna na kopci Vysoká (zdroj: vlastní).

Obrázek 264: Katastrální mapa s vyznačením dotčených objektů (<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec> upravila Řeháková, 2019).

Obrázek 265 : Mědirytina z roku 1715 zobrazující vrch vysoká s kaplí (zdroj: vlastní).

Obrázek 266: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 267: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 268: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 269: Mlýn na Bylance pod Markovičkami (zdroj: vlastní).

Obrázek 270: Mlýn na Bylance pod Markovičkami (zdroj: vlastní).

Obrázek 271: Mlýn na Bylance pod Markovičkami (zdroj: vlastní).

Obrázek 272: Pohled z ulice na usedlost č. p. 17 (zdroj: vlastní).

Obrázek 273: Pohled ze dvora na bývalé hospodářské budovy usedlosti č. p. 17 (zdroj: vlastní).

Obrázek 274: Dvůr usedlosti č. p. 17 (zdroj: vlastní).

Obrázek 275: Zřícenina mlýnu Šimákov (zdroj: vlastní).

Obrázek 276: Zřícenina mlýnu Šimákov (zdroj: vlastní).

Obrázek 277: Zřícenina mlýnu Šimákov (zdroj: vlastní).

Obrázek 278: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 279: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 280: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 281: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 282: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 283: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 284: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 285: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 286: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 287: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 288: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 289: Pozůstatky těžby na Kaňku (zdroj: vlastní).

Obrázek 290: Pozůstatky těžby na Kaňku (zdroj: vlastní).

Obrázek 291: Pozůstatky těžby na Kaňku (zdroj: vlastní).

Obrázek 292: Pozůstatky těžby na Kaňku (zdroj: vlastní).

Obrázek 293: Pozůstatky těžby na Kaňku (zdroj: vlastní).

Obrázek 294: Hradiště Cimburk (zdroj: vlastní).

Obrázek 295: Hradiště Cimburk (zdroj: vlastní).

Obrázek 296: Hradiště Cimburk (zdroj: vlastní).

Obrázek 297: Přístup k hradišti Cimburk (zdroj: vlastní).

Obrázek 298: Pozůstatky cvičné střelnice u hradiště Cimburk (zdroj: vlastní).

Obrázek 299: Zřícenina mlýna Cimburk (zdroj: vlastní).

Obrázek 300: Zřícenina mlýna Cimburk (zdroj: vlastní).

Obrázek 301: Podzemní prostory u mlýna Cimburk (zdroj: vlastní).

Obrázek 302: Kamenná zeď u mlýna Cimburk (zdroj: vlastní).

Obrázek 303: Obytná budova Spáleného mlýna (zdroj: vlastní).

Obrázek 304: Doplnkové budovy u Spáleného mlýna (zdroj: vlastní).

Obrázek 305: Nová vodní nádrž u Spáleného mlýna (zdroj: vlastní).

Obrázek 306: Nová cesta okolo spáleného mlýna (zdroj: vlastní).

Obrázek 307: Příjezdová cesta ke Spálenému mlýnu (zdroj: vlastní).

Obrázek 308: Budova Vrbova mlýna se zahrádkou (zdroj: vlastní).

Obrázek 309: Vrbův mlýn a pila (zdroj: vlastní).

Obrázek 310: Wagenknechtův mlýn (zdroj: vlastní).

Obrázek 311: Wagenknechtův mlýn (zdroj: vlastní).

Obrázek 312: Kamenný mostek k hlavnímu vchodu do obytné budovy mlýna (zdroj: vlastní).

Obrázek 313: Hospodářské budovy u Wagenknechtova mlýna (zdroj: vlastní).

Obrázek 314: Boží muka u Wagenknechtova mlýna (zdroj: vlastní).

Obrázek 315: Dvůr Bílejov (zdroj: vlastní).

Obrázek 316: Dvůr Bílejov (zdroj: vlastní).

Obrázek 317: Původní vjezdová brána do dvora s narušenou statikou (zdroj: vlastní).

Obrázek 318: Již neexistující vjezdová brána do dvora (zdroj: vlastní).

Obrázek 319: Velký rybník (zdroj: vlastní).

Obrázek 320: Opravená hráz Velkého rybníka (zdroj: vlastní).

Obrázek 321: pod hrází Velkého rybníka (zdroj: vlastní).

Obrázek 322: Velký rybník (zdroj: vlastní).

Obrázek 323: Velký rybník (zdroj: vlastní).

Obrázek 324: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 325: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 326: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 327: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 328: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 329: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 330: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 331: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 332: Komín miskovické vápenky (zdroj: vlastní).

Obrázek 333: Podzemní prostory miskovické vápenky (zdroj: vlastní).

Obrázek 334: Miskovický lom (zdroj: vlastní).

Obrázek 335: Miskovický lom, (zdroj: vlastní).

Obrázek 336: Šachtová miskovická vápenka (zdroj: vlastní).

Obrázek 337: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 338: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 339: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 340: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 341: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 342: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 343: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 344: Mostní pilíře v oboře Švadlenka (zdroj: vlastní).

Obrázek 345: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 346: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 347: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 348: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 349: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 350: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 351: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 352: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 353: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 354: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 355: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 356: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 357: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 358: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 359: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 360: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 361: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 362: Lidová architektura (zdroj: vlastní).

Obrázek 363. Mapa městské památkové zóny Malešov [cit. 2019.4.4], dostupné z <<https://pamatkovykatolog.cz/?element=7665202&sequence=5&mode=fulltext®ion%5B0%5D=St%C5%99edo%C4%8Desk%C3%BD+kraj&county%5B0%5D=Kutn%C3%A1+Hora&municipality%5B0%5D=Male%C5%A1ov&order=relevance%3Adesc&action=element&presenter=ElementsResults>>.

Obrázek 364. Mapa městské památkové rezervace Kutná Hora [cit. 2019.4.4], dostupné z <<https://pamatkovykatolog.cz/?legalState=600377571&mode=fulltext®ion%5B0%5D=St%C5%99edo%C4%8Desk%C3%BD+kraj&county%5B0%5D=Kutn%C3%A1+Hora&municipality%5B0%5D=Kutn%C3%A1+Hora&page=7&order=relevance%3Adesc&action=legalState&presenter=LegalStatesResults>>.

Obrázek 365: Lípa malolistá před zámekem v Roztěži (zdroj: vlastní).

Obrázek 366: Dub v Bylanech (zdroj: vlastní).

Obrázek 367: Lípy malolisté u pramene sv. Vojtěcha v Bylanech (zdroj: vlastní).

Obrázek 368: Alej z Roztěže do Nové Lhoty (zdroj: vlastní).

Seznam tabulek

Tabulka 1: Seznam obcí nacházejících se v řešeném území (Řeháková podle www.mapy.cz, 2019).

Tabulka 2: Seznam částí obcí nacházejících se v řešeném území (Řeháková podle jednotlivých internetových stránek obcí, 2019).

Tabulka 3: Seznam katastrálních území zasahujících do řešeného území (Řeháková podle www.cuzk.cz, 2019).

Tabulka 4: Rozdělení obcí dle půdorysného typu sídla (Řeháková podle www.mzp.cz/atlas.krajiny, 2019)

Tabulka 5: Rozdělení obcí dle jednotlivých urbanistických hodnot území (Řeháková podle metodiky identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami, 2019)

10 Přílohy

